

1. Název programu: **ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ**

Motivační název: **ŠKOLA PRO ŽIVOT**

1.1. Předkladatel:

Název školy: **Základní škola Opatovice, okres Brno-venkov,
příspěvková organizace**

Adresa školy: **Opatovice 66
664 61 Rajhrad**

Ředitelka školy: **Mgr. Jaroslava Sklenářová**

Kontakty:
Telefon: **547 232 332**
E-mail: **zs.opatovice@seznam.cz**

Zařazení do sítě škol:
IZO: **102 179 433**
Identifikátor zařízení: **600 110 877**
IČ: **71 004 033**

1.2. Zřizovatel:

Adresa: **Obec Opatovice
Velké dráhy 152
664 61 Rajhrad**

Starosta obce: **Vlastimil Paleček**

Kontakty:
Telefon: **547 232 433**
E-mail:

Platnost dokumentu od: **1.9.2007**

Podpis ředitelky školy:

Razítko školy:

ŠVP byl schválen Školskou radou dne 27.6.2007

Obsah:

1. Název programu

- 1.1. Předkladatel
- 1.2. Zřizovatel

2. Charakteristika školy.....	3
2.1. Vybavení školy.....	3
2.2. Charakteristika pedagogického sboru	4
2.3. Školní projekty	4
2.4. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	5
2.5. Volnočasové aktivity.....	6
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu.....	6
3.1. Zaměření školy	6
3.2. Výchovné a vzdělávací strategie	7
4. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	9
4.1. Zabezpečení výuky žáků se specifickými poruchami učení a chování.....	9
4.2. Zabezpečení výuky žáků se zdravotním postižením.....	10
4.3. Zabezpečení výuky žáků se sociálním znevýhodněním.....	10
4.4. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných.....	10
5. Začlenění průřezových témat	10
5.1. Osobnostní a sociální výchova	11
5.2. Výchova demokratického občana	12
5.3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	13
5.4. Multikulturní výchova.....	13
5.5. Environmentální výchova	13
5.6. Mediální výchova	14
5.7. Přehled zařazení průřezových témat do jednotlivých předmětů	14
6. Učební plán	17
7. Učební osnovy	18
7.1. Jazyk a jazyková komunikace – Český jazyk	18
7.2. Jazyk a jazyková komunikace – Anglický jazyk	47
7.3. Matematika a její aplikace – Matematika	53
7.4. Informační a komunikační technologie – Informatika	66
7.5. Člověk a jeho svět – Prvouka.....	69
7.6. Člověk a jeho svět – Vlastivěda	88
7.7. Člověk a jeho svět – Přírodověda.....	97
7.8. Umění a kultura – Hudební výchova.....	109
7.9. Umění a kultura – Výtvarná výchova	125
7.10. Člověk a zdraví – Tělesná výchova.....	133
7.11. Člověk a svět práce – Pracovní výchova.....	139
8. Hodnocení žáků a autoevaluace školy	145
8.1. Hodnocení žáků.....	145
8.2. Autoevaluace školy	160

2. Charakteristika školy

Základní škola Opatovice sdružuje 1. stupeň a je organizována jako dvoutřídní v kooperaci se Základní školou Rajhradice. Spolupráce obou škol je výhodná pro naplněnost tříd z důvodu menšího počtu dětí v obou obcích.

Ročníky se střídají tak, aby žák strávil dva postupné ročníky v ZŠ Opatovice a tři v ZŠ Rajhradice. Základní školu Opatovice tak navštěvují v jednom školním roce žáci 1. a 4. ročníku a v dalším školním roce žáci 2. a 5. ročníku. Spojení starších a mladších žáků je z hlediska bezpečnosti při dojíždění výhodou.

Součástí školy je školní jídelna – výdejna obědů, které se dovážejí ze školní jídelny Mateřské školy Opatovice.

Kapacita školy je 90 žáků, výdejny obědů 30 žáků.

Družina ve škole není pro nezáměr rodičů. V rámci kooperace mohou žáci navštěvovat družinu v ZŠ Rajhradice.

Vybrané ukazatele				
Školní rok	Počet tříd	Počet žáků	Výdej stravy	Předpoklad 2007/08
2005/06	2	38	19	Počet tříd / Počet žáků
2006/07	2	32	17	2 / 32

2.1. Vybavení školy

Prostorové

Ve školní budově má každá třída svou kmenovou učebnu, jednu v přízemí a jednu v patře budovy. Učebny jsou prostorné, vhodně upravené a světlé. Kromě nich mají žáci k dispozici v patře budovy samostatnou odbornou učebnu s výpočetní technikou. V patře je ještě ředitelna a sociální zařízení.

V přízemí je umístěna školní jídelna a nově zrekonstruovaná výdejna obědů, dále kabinet, šatna a sociální zařízení.

Škola nemá vlastní tělocvičnu, využívá sokolovnu – tělovýchovné zařízení obce, a travnaté fotbalové hřiště místního oddílu kopané.

Plavecký výcvik žáků zajišťujeme v bazénu Plavecké školy Blučina.

Pro pobyt a hry dětí o velké přestávce slouží za příznivého počasí školní dvůr.

Materiální

Škola je dobře vybavena učebnicemi a učebními pomůckami, pro zpestření výuky je hojně využíván výukový SW /firma TERASOFT a SILCOM/.

Učebny jsou vybaveny novým výškově nastavitelným žákovským nábytkem.

K dispozici je žákovská a učitelská knihovna.

Technické

Škola je dobře vybavena informačními a komunikačními technologiemi /projekt Internet do škol/. V učebně výpočetní techniky v patře budovy je šest žakovských počítačů, jeden učitelský a dataprojektor. Další počítač je umístěn v ředitelně. Počítače jsou propojeny do počítačové sítě, přes kterou mají žáci i učitelé volný přístup k Internetu. V dalších letech plánujeme počítačovou síť ještě rozšířit.

Výukové programy zábavnou a hravou formou rozšiřují a doplňují výuku ve všech vzdělávacích předmětech. Práce s počítači je žákům umožněna nejen ve vyučování, ale i v době před a po vyučování a v kroužku informatiky.

V ředitelně je umístěna kvalitní kopírka a tiskárna, v učebně v patře budovy televizor s videem a v každé třídě CD přehrávač.

Pro výuku hudební výchovy slouží piano.

Hygienické

Organizační zajištění režimu školy respektuje fyziologické potřeby žáků i časové rozložení jejich práce a odpočinku /rozvrh hodin, metody práce, relaxace o přestávkách, hrací a odpočinkový koutek, pitný režim, distribuce dotovaného školního mléka a mléčných výrobků.../.

Sociální zařízení v celé budově je po rekonstrukci. V minulých letech byly zhotoveny nové podlahy ve všech učebnách, opraveno hlavní schodiště, vyměněny radiátory a osvětlení a přebudována školní jídelna – výdejna obědů tak, aby vyhovovala zdravotním a hygienickým předpisům.

2.2. Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří ředitelka školy, učitelka a učitel anglického jazyka na zkrácený úvazek.

Odborná kvalifikace pedagogických pracovníků – vysokoškolské vzdělání s kvalifikací pro 1. a 2. stupeň základní školy.

Důraz je kladen na další vzdělávání pedagogických pracovníků – průběžně se účastní školení, kurzů a seminářů v oblasti řízení školy, výuky jazyků, práce s výpočetní technikou....

2.3. Školní projekty

Školní projekty vhodnou formou doplňují obsah vzdělávacího procesu školy. Příprava, realizace, výstupy a evaluace projektů zvyšují efektivitu vyučovacího procesu, motivují žáky a podporují spolupráci pedagogů a žáků.

Téma projektů volí vyučující podle věku žáků a podle konkrétní náplně učiva. Některé projekty jsou pouze pro jednu třídu, jiné celoškolní. Projekty, které se v minulých letech osvědčily, budeme opakovat.

Dlouhodobé projekty:

Naše obec – historie a současnost obce /mapy, fotografie, obec v číslech/

Obec a okolí – návštěva nejvýznamnějších míst v blízkém okolí

Děti, kultura a sport – každoroční tematické akce vedoucí k vytváření pocitu zodpovědnosti a sounáležitosti k místu, kde žáci žijí:

- vánoční a velikonoční výstavy ve škole nebo v Kulturním domě Opatovice,
- vánoční besídky, besídky ke Dni matek
- pásmo k vítání občánků
- čertovský den – návštěva čertů s Mikulášem
- vystoupení na závěr školního roku
- návštěvy divadel, koncertů, muzeí, výstav
- sportovní soutěže
- účast dětí MŠ ve vyučování, společné hry, společná účast na kulturních vystoupeních

BESIP – návštěvy dopravního hřiště, jízda zručnosti, výukové pořady dopravní výchovy /Centrum Amavet-Junior Brno/

Kurzy první pomoci – ČČK – praktické ukázky základů poskytování první pomoci

Plavecká škola

Zdravé zuby

Školní mléko

Klokánek – matematická soutěž

Školní časopis

Charitativní sbírky Občanského sdružení Život dětem – příspěvek nemocným dětem

Charitativní sbírka Fonfu Sidus – příspěvek na vybavení zdravotnických zařízení

Environmentální projekty – projekty školských zařízení Lipka a Rozmarýnek

Soutěž s panem Popelou – soutěž ve sběru starého papíru /firma ASA/

Den Země – sázení keřů a stromů v okolí školy

Školní výlety

Mezinárodních projektů se škola nezúčastňuje.

2.4. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Základní škola se snaží o co nejlepší spolupráci s rodiči. Informace o výsledcích vzdělávání dostávají rodiče cestou žákovských knížek, třídních schůzek a hovorových hodin /tříkrát ročně/, formou individuálních pohovorů, poskytování informací jak osobně, tak telefonicky. Rodiče mohou školu navštívit kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím.

Byla zřízena Školská rada, do které si rodiče zvolili své zástupce. Rada se schází nejméně dvakrát za školní rok. Rada je vedením školy informována o činnosti školy, o výsledcích vzdělávání, záměrech a dalším rozvoji školy. Rodiče se prostřednictvím rady mohou vyjadřovat k aktuálním problémům vzdělávání a výchovy žáků.

Spolupráce školy s dalšími subjekty:

Obec Opatovice – spolupráce se zřizovatelem je velmi dobrá, má zájem na udržení školy v obci, poskytuje dostatek prostředků na zajištění chodu školy

Mateřská škola Opatovice – spolupráce při přechodu dětí do 1. ročníku, vzájemné návštěvy dětí a učitelů, společná účast na kulturních vystoupeních

Základní škola Rajhradice – spolupráce při přechodu žáků do 3. ročníku, vzájemné návštěvy učitelů, společná účast na kulturních vystoupeních

Základní škola Rajhrad – spolupráce při přechodu žáků na spádovou školu

Knihovna Obce Opatovice – návštěvy žáků, účast na tematických besedách

Pedagogicko-psychologická poradna Židlochovice – telefonické konzultace, vyšetření dětí s SPU

Plavecká škola Blučina – plavecký výcvik žáků

Oddíl kopané a organizace Sport pro všechny – účast žáků na sportovních soutěžích

Firma Agerit – spolupráce na opravách a vybavení školy výpočetní technikou

BESIP, Centrum Amavet – Junior Brno – projekty dopravní výchovy

Lipka a Rozmarýnek – projekty školských zařízení pro environmentální vzdělávání

Firma A.S.A – soutěž s panem Popelou ve sběru starého papíru

ČČK – besedy, praktické ukázky první pomoci

2.5. Volnočasové aktivity

Po vyučování mohou děti ve škole navštěvovat **zájmové kroužky** – základy práce s počítačem, pěvecký, výtvarný a dramatický kroužek, kroužek anglického jazyka a výuku hry na zobcovou flétnu.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1. Zaměření školy

Základní škola Opatovice je školou se všeobecným zaměřením.

Školní vzdělávací program je koncipován tak, aby vytvářel co nejlepší předpoklady pro postupné osvojování klíčových kompetencí, které stanovuje rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání.

Kompetence představují soubory znalostí, dovedností, návyků a postojů, které jsou využitelné v učení i v životě a umožňují žákům efektivně a odpovídajícím způsobem jednat v různých situacích. K tomu směřuje každodenní život školy a její cíle.

Chceme:

- zajistit svým žákům kvalitní všeobecné vzdělání orientované na životní praxi,
- zabezpečit kvalitní výuku cizího jazyka,
- zavádět do výuky efektivní metody, které povedou žáky k samostatnosti, tvořivosti, přemýšlení, vzájemné toleranci a úctě, k rozvoji komunikačních dovedností a spolupráci,
- vést žáky k využívání komunikačních a informačních technologií, podporovat využívání výpočetní techniky ve všech předmětech,
- klást důraz na budování pozitivního klimatu ve třídě i ve škole,
- prohlubovat součinnost školy a rodiny, usilovat o soulad ve výchovném působení, předcházet záškoláctví a jiným negativním vlivům,
- zajišťovat pestrou nabídku zájmových činností, pokračovat v tradičních celoškolních akcích /besídky, výstavy, soutěže.../,
- podporovat sportovní výchovu, vést žáky k zdravému životnímu stylu, pokračovat v každoroční pravidelné výuce plavání,
- integrovat do života školy žáky se specifickými vzdělávacími potřebami,

- pokračovat v kvalitní přípravě žáků ke studiu na víceletých gymnáziích,
- učit žáky pečovat o vlastní zdraví a prostředí, v němž žijí.

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie

V celkovém pojetí vzdělávání na naší škole jsou převážně uplatňovány takové formy a metody práce s žáky, aby docházelo k rozvoji osobnosti jako celku, tudíž i k rozvoji všech klíčových kompetencí.

Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělávání. Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě.

Společné postupy, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků jsou uplatňovány všemi pedagogy při výuce i mimo ni.

Kompetence k učení – umožňují žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

- Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání.
- Vedeme sebe, žáky a rodiče k tomu, že nejdůležitější jsou získané dovednosti a znalosti.
- Během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem.
- Podporujeme samostatnost a tvořivost.
- Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnost.
- Ve výuce rozlišujeme základní (klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující).
- Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace.
- Podporujeme používání informačních technologií při vyhledávání a zpracovávání informací.
- Uplatňujeme individuální přístup k žákovi.
- Motivujeme žáky k radosti z učení.
- Učíme žáky trpělivosti a práci s chybou.
- Domácí úkoly směřují k procvičování učiva, které žáci ve škole zvládli.

Kompetence k řešení problémů – podněcují žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

- Učíme žáky nebát se problémů.
- Učíme žáky prakticky řešit problémy vytvářením praktických problémových úloh.
- Postupujeme od jednoduchých problémů k složitějším.
- Necháváme žáky obhajovat různé závěry, řešení a rozhodnutí.
- Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení.
- Vedeme žáky k tomu, aby se nenechali odradit případným nezdarem.
- Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů.
- Podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů.

- Ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů
- prakticky zvládají.

Kompetence komunikativní – vedou žáky k všestranné a účinné komunikaci

- Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu.
- Pravidelně zařazujeme do výuky práci se žáky v komunitních kruzích.
- Učíme žáky obhajovat svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných.
- Vedeme žáky k tomu, aby chtěli učit druhé a pomáhat jim.
- Podporujeme spolupráci s kooperativní školou /společné návštěvy divadelních představení, sportovní soutěže, návštěvní dny.../.
- Netolerujeme agresivní, hrubé a nezdvořilé projevy chování žáků.
- Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu.
- Do výuky českého jazyka zařazujeme jednoduchá mluvní cvičení na zvolené téma.
- Vedeme žáky k pozitivní prezentaci sebe a své školy na veřejnosti.
- Připravujeme žáky na komunikaci s jinými lidmi i v obtížných situacích.

Kompetence sociální a personální – rozvíjejí u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých

Individuální činnosti zařazované do výuky jsou střídány činnostmi žáků ve dvojicích nebo ve skupinách, to vyžaduje spolupráci, vzájemnou domluvu a respektování se navzájem.

- Volíme formy práce, které respektují různorodý kolektiv třídy.
- Učíme žáky pracovat ve skupinách, v týmu.
- Vedeme žáky k tomu, aby se podíleli na stanovení pravidel pro práci ve skupinách a aby tato pravidla respektovali.
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, učíme je o pomoc požádat.
- Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle.
- Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů.
- Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu.
- Průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě.
- Učíme žáky zaujmout odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky i mezi žáky a učiteli.

Kompetence občanské – připravují žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

- Vedeme žáky k respektování společně dohodnutých a formulovaných pravidel chování.
- Seznamujeme žáky s jejich právy i povinnostmi.
- Klademe důraz na ohleduplnost, zdvořilost, úctu a slušné chování k druhým lidem.
- Učíme žáky samostatně se rozhodovat a nést důsledky svých rozhodnutí.
- Netolerujeme sociálně-patologické projevy chování /drogy, šikana, kriminalita mládeže/.

- Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu.
- Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků.
- Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě ke druhým lidem
- Monitorujeme chování žáků a včas přijímáme účinná opatření.
- Při kázeňských problémech žáků se vždy snažíme zjistit jejich motiv /příčinu/.
- Podporujeme různé formy spolupráce s obcí, podporujeme poznávání tradic obce a okolí.
- Seznamujeme žáky s důležitostí poskytnutí první pomoci.
- Vedeme žáky k aktivní ochraně životního prostředí /třídění odpadu/.
- Nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity /kulturní, sportovní, rekreační/.

Kompetence pracovní – pomáhají žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci

- Vedeme žáky k poznání světa práce – práce rodičů, povolání, profese v obci.
- Pomáháme žákům při plánování pracovního postupu a zhodnocení odvedené práce.
- Vyzdvihujeme kvalitně odvedenou práci.
- Vedeme žáky k pořádku na pracovišti a k dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce.
- Učíme žáky umět poskytnout první pomoc při úrazu.
- Vedeme je k zodpovědnosti a samostatnosti při plnění pracovních povinností.
- Rozvíjíme zručnost žáků při práci s různými materiály.
- Podněcujeme žáky ke konkrétním činnostem vedoucím k vylepšení životního prostředí.

4. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci se zdravotním znevýhodněním /specifické poruchy učení a chování/, zdravotním postižením, sociálním znevýhodněním a žáci mimořádně nadaní.

Při práci s těmito žáky je nutná spolupráce školy, žáka, jeho rodičů a poradenského pracoviště. Žáci se zdravotním znevýhodněním jsou v naší škole vzděláváni formou integrace do běžné třídy.

4.1. Zabezpečení výuky žáků se specifickými poruchami učení a chování

Žáky, u kterých se projevují příznaky některé z vývojových poruch učení, posíláme se souhlasem rodičů na vyšetření do pedagogicko-psychologické poradny. V případě diagnostikování vývojové poruchy učení je na žádost zákonných zástupců dítěte vypracován individuální vzdělávací plán, podle kterého s dítětem v průběhu školního roku pracujeme. Žáka hodnotíme s ohledem na jeho možnosti a schopnosti.

Vzdělávání žáků s poruchami chování /žáci hyperaktivní, nepřízpůsobiví, impulsivní/ bude probíhat formou individuální integrace. Ve spolupráci a na doporučení pedagogicko-psychologické poradny se budou vzdělávat podle individuálního vzdělávacího plánu. Učitel musí s žáky stanovit přesná pravidla chování a způsob komunikace ve třídě.

Zásady pro práci s dětmi se specifickými poruchami učení:

Učitel:

- Vytváří klidné prostředí, přistupuje k žákovi laskavě, trpělivě a důsledně.
- Na základě zprávy PPP probere s rodiči žáka postup práce s dítětem.
- Styl práce konzultuje i s ostatními pedagogy, aby působení na žáka bylo jednotné.
- Stanoví pro žáka jasná pravidla a pravidelný režim.
- Soustředí se a vyzdvihuje kladné stránky žáka, umožní mu prožít radost z úspěchu.
- Aktivitu žáka nepotlačuje, snaží se ji využít pozitivním způsobem, poskytuje co nejvíce volného pohybu.
- Umožní žákovi měnit polohy při práci, častěji střídá různé druhy činností.

4.2. Zabezpečení výuky žáků se zdravotním postižením

Pokud takoví žáci na naši školu nastoupí, bude jejich vzdělávání probíhat formou individuální integrace. Žáci se budou vzdělávat podle zpracovaného učebního plánu běžných tříd nebo na základě individuálních vzdělávacích plánů – podle podmínek školy a na základě doporučení odborných pracovišť. Podle stupně postižení bude požadována přítomnost osobního asistenta, který bude pomáhat žákovi při přizpůsobení se školnímu prostředí i při komunikaci s učitelem a ostatními žáky.

4.3. Zabezpečení výuky žáků se sociálním znevýhodněním

Do této skupiny patří žáci, kteří pocházejí z prostředí sociálně, kulturně a jazykově odlišného. Hlavním problémem je zpravidla nedostatečná znalost vzdělávacího jazyka. Pozornost při práci s těmito dětmi je třeba věnovat nejen osvojení českého jazyka, seznámení se s českým prostředím, kulturními zvyklostmi a tradicemi, ale umožnit těmto dětem budování jejich vlastní identity.

Pokud na naši školu takoví žáci nastoupí, zabezpečíme pro ně individuální péči, pomoc asistenta třídního učitele, budeme používat odpovídající metody a formy práce, specifické učebnice a materiály. Budeme spolupracovat s psychologem, speciálním pedagogem, sociálním pracovníkem.

4.4. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Zařazení nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od učitelů náročnější přípravu spočívající v pověřování žáků náročnějšími částmi při plnění úkolů, či vedení skupin. Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšená motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky právě v tom předmětu, který reprezentuje jeho nadání. Důležitá je úzká spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou nebo speciálně pedagogickým centrem.

Na základě jejich doporučení umožňujeme těmto dětem pracovat na počítači /vzdělávací programy/,

individuálně pracovat s naučnou literaturou /hlavolamy, problémové úlohy/. Jsou jim zadávány náročnější problémové úkoly /referáty/, jsou podporováni i v mimoškolních aktivitách.

Často se stává, že tito žáci mají i výkyvy v chování, proto je nutné je usměrňovat s pedagogickým taktem a optimismem. Při působení na žákovu osobnost je vedeme k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci či ochotě pomáhat slabším.

5. Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do vyučovacích předmětů a realizujeme jejich obsah formou školních projektů, ve kterých musí žáci používat znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů.

V základním vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Výchova demokratického občana

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Multikulturní výchova

Environmentální výchova

Mediální výchova

5.1. Osobnostní a sociální výchova - OSV

Cílem OSV je rozvíjet u žáků praktické životní dovednosti vztahující se k němu samému /organizace vlastního života, myšlení, pocitů, chování/ a k druhým lidem /komunikace, spolupráce, mezilidské vztahy vůbec/. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Naplnění tohoto cíle se děje každodenním jednáním všech pracovníků – každý den se ve škole setkáváme s řadou situací, které jsou příležitostí k praktickému předvedení správných modelů chování, ať už takový model předvádí sám pracovník svým jednáním nebo vede žáky vhodným řešením situací k navozování dobrých vztahů. Toto jednání včetně koncepce vyučovacích hodin by mělo vést k tomu, že se **žák učí**

- být otevřený a citlivý k lidem, být tolerantní a solidární s druhými
- vcítit do situace a chování druhého
- orientovat se v základních mravních hodnotách, posuzovat jednání lidí
- zaujímat kritické postoje k jevům, které základní lidské hodnoty a mravní normy porušují
- žít a pracovat v sociální skupině a respektovat její pravidla
- zaujímat pozitivní vztahy ke starším, nemocným a postiženým lidem
- samostatně se rozhodovat a nést důsledky svého rozhodnutí
- přiznat chybu, poučit se z ní a pokusit se o nápravu
- co nejobjektivněji posuzovat své možnosti a klást na sebe přiměřené požadavky.

Tematické okruhy :

A. Osobnostní rozvoj

OSV 1 - Rozvoj schopnosti poznávání

OSV 2 - Sebepoznání a sebepojetí

OSV 3 - Seberegulace a sebeorganizace

OSV 4 - Psychohygienu

OSV 5 - Kreativita

B. Sociální rozvoj

OSV 6 - Poznávání lidí

OSV 7 - Mezilidské vztahy

OSV 8 - Komunikace

OSV 9 - Kooperace a kompetice

C. Morální rozvoj

OSV 10 - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

OSV 11 - Hodnoty, postoje, praktická etika

5.2. Výchova demokratického občana - VDO

Cílem VDO je vybavit žáka základní úrovní občanské gramotnosti /schopností orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech demokratické společnosti/.

Naplnování tohoto cíle se děje v každodenním životě žáka ve třídě i přímo ve vyučovací hodině, kdy celkové klima školy a třídy (vztahy mezi učitelem a žáky, mezi žáky samotnými jsou založeny na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu) vytváří demokratickou atmosféru třídy. Žáci jsou v ní motivováni k uplatňování svých názorů v diskusích. Sami na sobě si mohou ověřit význam dodržování pravidel, případně se spolupodílet na vytváření pravidel nových.

Žák se učí

- chápat význam řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- dodržovat lidská práva a svobody
- naslouchat a posuzovat jednání jiných lidí
- asertivnímu jednání a schopnosti kompromisu
- respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- chápat hodnoty jako spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance

Tematické okruhy:

VDO 1 - Občanská společnost a škola

VDO 2 - Občan, občanská společnost a stát

VDO 3 - Formy participace občanů v politickém životě

VDO 4 - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

5.3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - VMEGS

Cílem VM je výchova žáků jako budoucích evropských občanů, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře a také je seznámit s možnostmi, které jim evropský i mezinárodní prostor poskytuje.

Žák se učí

- rozvíjet vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- orientovat se v evropském prostředí
- pochopit význam institucí Evropské unie a dopad jejich činnosti na život lidí
- překonávat předsudky a stereotypy

Tematické okruhy:

VMEGS 1 - Evropa a svět nás zajímá

VMEGS 2 - Objevujeme Evropu a svět

VMEGS 3 - Jsme Evropané

5.4. Multikulturní výchova - MkV

Cílem MKV je seznámit žáky s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami, vést je k uvědomění si své vlastní kulturní identity. Dotýká se mezilidských vztahů ve škole na úrovni učitel – žák, žák – žák, rodina – škola, škola – místní komunity.

Žák se učí

- o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- přijmout druhého jako rovnocenného jedince se stejnými právy a zároveň umět uplatnit své právo
- uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů
- rozpoznat a potírat projevy jako je nesnášenlivost, intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismus

Tematické okruhy:

MkV 1 - Kulturní difference

MkV 2 - Lidské vztahy

MkV 3 - Etnický původ

MkV 4 - Multikulturalita

MkV 5 - Princip sociálního smíru a solidarity

5.5. Environmentální výchova – EV

Cílem EV je vést žáky k pochopení vztahu člověka s přírodou a vést je k aktivní ochraně životního prostředí.

Žák se učí

- porozumět důležitosti vztahu člověk – příroda
- pochopit souvislosti mezi lokálními a globálními problémy
- podílet se na péči o životní prostředí
- chápat důležitost zdravého životního stylu
- komunikovat o problémech životního prostředí

Tematické okruhy:**EV 1 - Ekosystémy****EV 2 - Základní podmínky života****EV 3 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí****EV 4 – Vztah člověka k prostředí****5.6. Mediální výchova - MV**

Cílem MV je vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti.

Žák se učí

- zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z vnějšího světa
- osvojit si některé základní poznatky o fungování a roli současných médií
- osvojit si základní pravidla veřejné komunikace, dialogu a argumentace
- využívat potenciál médií jako zdroje informací, zábavy a naplnění volného času
- rozvíjet komunikační schopnost při stylizaci psaného i mluveného textu

Tematické okruhy:**MV 1 - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení****MV 2 - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality****MV 3 - Stavba mediálních sdělení****MV 4 - Vnímání autora mediálních sdělení****MV 5 - Fungování a vliv médií ve společnosti****MV 6 - Tvorba mediálního sdělení****MV 7 - Práce v realizačním týmu****5.7. Přehled zařazení průřezových témat do jednotlivých předmětů****OSV – Osobnostní a sociální výchova**

Tem. okruh	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
OSV 1	Čj, M, Hv, Vv, Tv, Pv	Čj, M, Prv, Hv, Vv, Tv, Pv	Aj, Čj, M, Hv, Vv, Tv, Pv	Čj, Př, Vl, M, Hv, Vv, Tv, Pv	Čj, Př, M, I, Hv, Vv, Tv, Pv
OSV 2	Prv, Hv, Vv, Tv, Pv	Prv, Hv, Vv, Tv, Pv	Aj, Prv, Hv, Vv, Tv, Pv	Př, Hv, Tv, Vv, Pv	Př, Hv, Tv, Vv, Pv
OSV 3	Čj, M, Prv, Tv, Pv	Čj, M, Prv, Tv, Pv	Čj, Aj, M, Prv, Tv, Pv	Čj, M, Př, Tv, Pv	Čj, M, Tv, Pv
OSV 4	Čj, Prv, Hv, Tv, Pv	Čj, Prv, Hv, Tv, Pv	Čj, Prv, Hv, Tv, Pv	Čj, Př, Hv, Tv, Pv	Čj, Aj, Př, Hv, Tv, Pv
OSV 5	Čj, Hv, Vv, Pv	Čj, Hv, Vv, Pv	Čj, Hv, Prv, Vv, Pv	Čj, Př, Hv, Vv, Pv	Čj, Hv, Vv, Pv

OSV 6	M, Prv, Hv	Čj, M, Prv, Hv	Čj, M, Prv, Hv,	M, Př, Tv	Př, M, Tv
OSV 7	Čj, Prv, Hv,	Čj, Prv, Hv,	Čj, Prv,	Čj, Př, Hv,	Čj, Př, Hv,
OSV 8	Čj, Hv, Vv, Tv,	Čj, Hv, Tv, Prv, Vv	Čj, Hv, Tv, Prv, Vv	Čj, M, Př, Hv, Tv, Vv	Čj, M, Př, Hv, Tv, Vv
OSV 9	M, Vv,	M, Prv, Vv,	M, Vv	Čj, Př, Vl, Hv,	Čj, Př, Hv,
OSV 10	Čj,	Čj, Prv	Čj, Prv	Čj, Př, M, Tv	Čj, M, Tv
OSV 11	Čj,Prv,	Čj, Prv,	Čj, Prv,		

VDO – Výchova demokratického občana

Tem. okruh.	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
VDO 1	Tv	Tv	Tv	Př, Vl, Tv	Př, Vl, Tv
VDO 2	Prv	Prv	Prv	Př, Vl	Vl,
VDO 3					Vl
VDO 4				Vl	

VMEGS - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Tem. okruh	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
VMEGS1				Aj, Vl, Hv, M	Aj, I, Vl, Hv,
VMEGS2				M, Vl	Aj, I, Vl,
VMEGS3				Vl	Vl

MkV – Multikulturní výchova

Tem. okruh	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
MkV 1	Čj,		Čj,	Čj, Aj, Vv	Čj, Vv
MkV 2	Prv	Prv	Aj, Prv,	Aj, Vv,	Vv,
MkV 3					
MkV 4					
MkV 5					

EV - Enviromentální výchova

Tem. okruh	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
EV 1		Prv		Př, Pv	Př, Pv
EV 2	Prv,	Prv,	Prv,	Př, Pv	Př, Pv
EV 3	Pv	Prv, Pv	Prv, Pv	Př, M, Pv	Př, M, Pv
EV 4	M, Prv, Pv	M, Prv, Pv	M, Prv, Pv	Př, Hv, Pv	Př, Hv, Pv

MV - Mediální výchova

Tem. okruh	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
MV 1	Čj	Čj	Čj, Prv	Čj, Př, Tv	Čj, I, VI, Př, Tv
MV 2		Čj, Prv	Čj	Čj, Vv	Čj, VI, Vv
MV 3				Př	Př, VI, Př
MV 4				Př	Př
MV 5	Čj	Čj	Čj	Čj, Hv	Čj, Hv
MV 6				Čj	Čj
MV 7				Čj	Čj,

6. Učební plán

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	1.	2.	3.	4.	5.	Celkem/z toho dispon. hodiny
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	9	10	8	7	7	41/6
	Anglický jazyk	0	0	3	3	3	9
Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	5	5	5	24/4
Informační a komunikační technologie	Informatika	-	-	-	-	1	1
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	3	-	-	15/3
	Vlastivěda	-	-	-	2	2	
	Přírodověda	-	-	-	2	2	
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	13/1
	Výtvarná výchova	1	1	2	2	2	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	1	1	1	1	1	5
Počet hodin v ročníku		20	22	25	25	26	118/14

Poznámky k učebnímu plánu

Z disponibilní časové dotace byla posílena vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace** v předmětu Český jazyk o šest hodin z důvodu nácviku čtení, automatizace čtení, rozvíjení slovní zásoby a schopnosti žáků správně se vyjadřovat.

Vzdělávací oblast **Matematika a její aplikace** byla posílena o čtyři hodiny z důvodu plné automatizace algoritmů sčítání a odčítání, spoju malé násobilky a jejich využití k výpočtům, k rozvoji logického myšlení žáků.

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** byla posílena o tři hodiny z disponibilní časové dotace z důvodu zařazování většího počtu vycházek v předmětu Prvouka, Vlastivěda a Přírodověda.

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** byla posílena o jednu hodinu z důvodu pořádání výtvarných výstav.

V předmětu **Tělesná výchova** probíhá ve 2. pololetí plavecký výcvik žáků.

Volitelné předměty na škole nevyučujeme.

Obecné poznámky:

Na škole nejsou zřízeny všechny ročníky 1. stupně.

Škola kooperuje kvůli naplněnosti tříd se Základní školou Rajhradice. Základní školu Opatovice navštěvují v jednom školním roce žáci 1. a 4. ročníku /2., 3. a 5. ročník je vyučován v Rajhradici/, v dalším školním roce žáci 2. a 5. ročníku /1., 3. a 4. ročník je vyučován v ZŠ Rajhradice/.

7. Učební osnovy

7.1. Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk má komplexní charakter a je rozdělen do tří složek:

Komunikační a slohová výchova – zde se žáci učí rozumět různým sdělením, číst s porozuměním, analyzovat přečtený nebo slyšený text, správně psát, aby psaný text měl časovou posloupnost a obsahoval přesné a srozumitelné výrazy, dále mluvit a vyjadřovat se jasně a srozumitelně.

Jazyková výchova – žáci si osvojují spisovný jazyk v mluvené i písemné formě. Učí se porovnávat jazykové jevy, nacházet shody i odlišnosti, třídit je, zobecňovat. Poznávají podstatu tvoření slov.

Literární výchova – při ní žáci rozvíjejí své čtenářské dovednosti od úplného počátku až k plynulému čtení. Učí se interpretovat přečtený text vlastními slovy, formulovat srozumitelně své názory na přečtené dílo, obohacují se prožitím přečteného i v duchovní oblasti. Prostřednictvím četby se naučí poznávat základní literární druhy a formy. Do literární výchovy zařazujeme i **prvky dramatické výchovy**.

Ve vyučování se jednotlivé složky prolínají. Zejména klademe důraz na to, aby žáci získali vědomosti a dovednosti potřebné k osvojení spisovné podoby jazyka, tedy aby zvládli základní gramatické jevy.

Dále se zaměřujeme na osvojení a rozvoj čtenářských schopností, schopností přiměřeně a kultivovaně se vyjadřovat a schopnosti využívat různé druhy informací /slovníky, encyklopedie, internet/. Dovednosti, které žák při vyučování získá, jsou nezbytné pro úspěšné studium v ostatních vzdělávacích oborech - žák je schopen přečíst zadání, porozumět mu, interpretovat učivo a utvořit vlastní závěry.

Vyučovací předmět má časovou dotaci v 1. ročníku 9 hodin týdně, ve 2. ročníku 10 hodin týdně, ve 3. ročníku 8 hodin, ve 4. a 5. ročníku 7 hodin týdně. Předmět je tedy posílen o 6 disponibilních hodin.

Výuka předmětu probíhá v kmenových třídách a při práci s výukovými programy v počítačové učebně.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

učitel:

- Klade důraz na pozitivní motivaci žáka,
- používá vhodné učební pomůcky (slovníky, pravidla českého pravopisu, encyklopedie, tabule gramatických přehledů), výukové programy, audiovizuální techniku,
- věnuje se dovednosti autokorekce chyb,
- vede žáky k systematickému ukládání získaných informací,
- vede žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a k jejich propojování v různých souvislostech,
- seznamuje žáky s mluvnickými a literárními termíny v rámci probíraného učiva

Kompetence k řešení problémů

učitel:

- motivuje žáky k samostatnému řešení daného problému, napomáhá mu hledat další řešení,
- zadává úkoly k posílení schopnosti žáků využívat vlastních zkušeností a vlastního úsudku,
- klade důraz na analýzu přečtených textů a kritické posouzení jejich obsahu

Kompetence komunikativní

učitel:

- vede žáky ke správné formulaci obsahu sdělení,
- pomocí literárního a gramatického učiva rozvíjí slovní zásobu žáků,
- vede žáky ke správné stavbě větných celků a ke srozumitelnému vyprávění,

Kompetence sociální a personální

učitel:

- zařazuje práci ve skupině a klade důraz na vytvoření pravidel práce v týmu,
- vede žáky k tomu, aby dokázali poděkovat, poprosit o pomoc, reagovat při běžných situacích,
- posiluje sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj

Kompetence občanské

učitel:

- podporuje u žáků projevování pozitivních postojů k uměleckým dílům, potřebu literárního projevu, recitace a četby,
- postupně seznamuje žáky s naším literárním dědictvím

Kompetence pracovní

učitel:

- motivuje žáky k dodržování základních hygienických pravidel při čtení a psaní

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Český jazyk /Čj/

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností a poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování; řešení problémů; dovednosti pro učení

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

OSV 4 Psychohygienu: hledání pomoci při potížích, dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému

OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě

OSV 7 Mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy, vztahy a naše třída

OSV 8 Komunikace: cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování /řeč těla a slov, technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování/, specifické komunikační dovednosti; dialog; komunikace v různých situacích; efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci;

Morální rozvoj

OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu,

OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

MkV Multikulturní výchova

MkV 1 Kulturní diferenciaci: poznávání vlastního kulturního zakotvení

MV Mediální výchova

Tematické okruhy receptivních činností

MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; identifikování základních orientačních prvků v textu

MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou,

MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: role médií v každodenním životě jednotlivce; vliv médií na postoje a chování;

Tematické okruhy produktivních činností

MV 6 Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinace pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis

MV 7 Práce v realizačním týmu: redakce školního časopisu, utváření týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení cílů, časového harmonogramu, uložení úkolů a zodpovědnosti

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk v 1. ročníku

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	<u>ŠV</u> : pozná všechna písmena v tištěném i psaném textu <u>ŠV</u> : skládá slova a věty <u>ŠV</u> : používá základy techniky čtení <u>ŠV</u> : čte jednoduché texty	Hlásky, písmena, slabiky, slova, texty podle zvolené nácvikové metody čtení (analyticko-syntetická, genetická, globální) Skládání slov a vět Rozvoj techniky čtení Čtení jednoduchého písemného projevu	OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení dovednosti a zapamatování
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	<u>ŠV</u> : rozumí čteným slovům, větám a textům <u>ŠV</u> : vštěpuje si hygienické návyky při čtení	Praktické čtení - pozorné, přiměřeně rychlé Věcné čtení - porozumění slovům, větám Hygienické návyky při čtení	OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění
NASLOUCHÁNÍ			
respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	<u>ŠV</u> : učí se naslouchat druhým, být pozorný a vyjadřovat svá přání <u>ŠV</u> : chápe roli mluvčího a posluchače <u>ŠV</u> : reaguje na jednoduché pokyny a sdělení	Praktické naslouchání Věcné naslouchání Reakce na jednoduché pokyny a jednoduchá sdělení Základní komunikační pravidla - pozornost, naslouchání, role mluvčího a posluchače	OSV 1 <u>Rozvoj sociálních schopností</u> : cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění OSV 7 <u>Mezilidské vztahy</u> : chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého OSV 8 <u>Komunikace</u> : cvičení pozorování, cvičení emfatického a aktivního naslouchání
MLUVENÝ PROJEV			
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	<u>ŠV</u> : vyslovuje správně všechny hlásky, opravuje nesprávnou výslovnost	Správná výslovnost, řečová cvičení, oprava nesprávné výslovnosti	OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace</u> : cvičení sebekontroly,

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
			<i>sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání</i>
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	ŠV: využívá hlasových a dechových cvičení DV: vštěpuje si základy mluveného projevu	Základy mluveného projevu - dýchání, tvoření hlasu, výslovnost, přiměřené tempo	OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění
volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	ŠV: používá verbální a nonverbální prostředky řeči ŠV: poznává základní komunikační pravidla	Rozvoj slovní zásoby Verbální a nonverbální prostředky řeči (mimika, gesta) Základní komunikační pravidla - role mluvčího a posluchače, zdvořilost, střídání rolí	OSV 8 <u>Komunikace</u> : řeč těla, zvuky, slov
na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	ŠV: dokáže vypravovat mluvený nebo slyšený text ŠV: vytvoří krátké komunikační žánry	Reprodukce textu Krátké komunikační žánry - pozdrav, oslovení, prosba, omluva, vzkaz	OSV 11 <u>Hodnoty, postoje, praktická etika</u> : dovednost rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne
seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	ŠV: vypráví podle obrázků příběh, pracuje s obrazovými materiály	Vypravování na základě obrazového materiálu	OSV 8 <u>Komunikace</u> : specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích
PÍSEMNÝ PROJEV			
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	ŠV: učí se základním hygienickým návykům při psaní	Správné sezení, držení psacího nástroje, hygiena zraku	OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : řešení problémů, dovednosti pro učení
píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	ŠV: učí se psát správné tvary písmen a číslic, správně spojuje slabiky, slova, píše krátké věty ŠV: poznává správnou techniku psaní	Technika psaní - čitelný a přehledný písemný projev, úhlednost, úprava Psaní jednotlivých písmen, číslic, spojování písmen a slabik, psaní slov, psaní	OSV 4 <u>Psychohygiena</u> : dobrá organizace času, dovednosti zvládání stresových situací – uvolnění, relaxace

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
		krátkých vět	
píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	ŠV: opisuje a přepisuje jednoduché texty ŠV: píše jednoduchá sdělení, krátké žánry písemného sdělení	Opisy, přepisy, interpunkční znaménka Psaní jednoduchých sdělení Žánry písemného projevu - vzkaz, pozvánka, zápis do notýsku	OSV 5 <i>Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity</i>
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	ŠV: učí se rozlišovat zvukovou a grafickou podobu slov, člení slova na hlásky, učí se odlišit krátké a dlouhé samohlásky ŠV: výslovnost souhláskových skupin ŠV: intonace vět	Sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek dlouhých a krátkých, souhlásek a souhláskových skupin, intonace vět Rozlišování zvukové a grafické podoby slova	OSV 1 <i>Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</i>
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	ŠV: poznává a porovnává významy slov	Slova a pojmy Význam slov	OSV 1 <i>Rozvoj schopností poznávání: cvičení dovedností zapamatování</i>
porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	ŠV: porovnává a třídí slova podle stanoveného hlediska ŠV: rozšiřuje si slovní zásobu	Porovnávání slov podle zobecňujícího významu Slovní zásoba	MV 1 <i>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hodnotící prvky ve sdělení – výběr slov</i>
TVAROSLOVÍ			
rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	ŠV: používá správné tvary	Poznávání správných tvarů slov	OSV 1 <i>Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení</i>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	ŠV: používá správné gramatické tvary podstatných a přídavných jmen i sloves v mluveném projevu	Poznávání správných tvarů podstatných jmen, přídavných jmen a sloves v mluveném projevu	OSV 8 <u>Komunikace</u> : komunikační dovednost MV 5 <u>vliv medií na každodenní život</u>
SKLADBA			
spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	ŠV: učí se tvořit jednoduchá souvětí ŠV: správně řadí slova ve větě ŠV: používá základní interpunkční znaménka ve větách	Spojování slov do vět Stavba věty Pořádek slov ve větě Interpunkční znaménka ve větě	OSV 10: <u>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</u> : zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu
rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	ŠV: čte věty se správnou intonací podle postoje mluvčího	Modulace souvislé řeči - intonace ve větách oznamovacích, tázacích, rozkazovacích	OSV 3 <u>Sebekontrola, sebeovládání</u> : cvičení sebekontroly, sebeovládání
PRAVOPIS			
odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	ŠV: odlišuje v písmu krátké dlouhé samohlásky ŠV: používá základní interpunkční znaménka ŠV: píše správně hlásky, slabiky, slova, věty ŠV: používá velká písmena na začátku vět	Lexikální pravopis - odlišování krátké a dlouhé samohlásky - používání tečky, čárky, otazníku, vykřičníku - správné psaní hlásek, slabik, slov, vět Velká písmena na začátku vět	OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace</u> : cvičení sebekontroly

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk ve 2. ročníku

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	ŠV: rozvíjí plynulé čtení krátkých méně náročných textů ŠV: zdokonaluje techniku čtení ŠV: porozumí jednoduchým textům ŠV: při čtení získává informace a nachází klíčová slova ŠV: zlepšuje hygienické návyky při čtení	Praktické čtení - pozorné, plynulé, přiměřeně rychlé čtení Zdokonalování techniky čtení Cvičné texty pro nácvik techniky čtení Porozumění jednoduchým textům Věcné čtení - čtení jako zdroj informací - čtení vyhledávací (klíčová slova) Hygienické návyky při čtení	<i>OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u>: cvičení dovednosti a zapamatování cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</i>
NASLOUCHÁNÍ			
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	ŠV: chápe jednoduché mluvené pokyny a reaguje na ně	Reakce na jednoduché pokyny a jednoduchá sdělení	<i>OSV 1 <u>Rozvoj sociálních schopností</u>: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</i> <i>OSV 8 <u>Komunikace</u>: cvičení pozorování, cvičení empatického a aktivního naslouchání</i>
respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	ŠV: učí se respektovat základní komunikační pravidla v rozhovoru ŠV: snaží se vyjádřit svůj zážitek z naslouchání	Praktické naslouchání - zdvořilé, ohleduplné, vyjádření kontaktu Věcné naslouchání - pozorné, soustředěné, s aktivní reakcí - role mluvčího a posluchače Zážitkové naslouchání	<i>OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace</u>: cvičení sebekontroly, sebeovládání</i> <i>OSV 7 <u>Mezilidské vztahy</u>: chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého</i>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
MLUVENÝ PROJEV			
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	<u>ŠV</u> : je schopen poznat chyby ve správné výslovnosti, snaží se správně vyslovovat	Jazykolamy, řečová cvičení Správná výslovnost, poznávání chyb ve výslovnosti	<i>OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace</u>: cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání</i>
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	<u>ŠV</u> : zdokonaluje techniku mluveného projevu používání správného dýchání a tempa řeči v mluvených projevech	Technika mluveného projevu Cvičení zaměřená na hospodaření s dechem a užití správného tempa řeči	<i>OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u>: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění</i>
volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	<u>ŠV</u> : učí se volit vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních situacích <u>ŠV</u> : vstěpuje si základní komunikační pravidla	Vhodný výběr jazykových prostředků, mimika, gesta Základní komunikační pravidla - oslovení, zahájení a ukončení dialogu, role mluvčího a posluchače, střídání rolí, zdvořilost	<i>OSV 8 <u>Komunikace</u>: řeč těla, zvuků, slov</i>
na základě vlastních zážitků vytvoří krátký mluvený projev seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	<u>ŠV</u> : učí se tvořit krátké mluvené projevy <u>ŠV</u> : vypráví příběh podle obrázků	Komunikační žánry - pozdrav, oslovení, prosba, omluva, vzkaz, dialog na základě obrazového materiálu	<i>OSV 11 <u>Hodnoty, postoje, praktická etika</u>: dovednost rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne</i> <i>OSV 8 <u>Komunikace</u>: specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích</i>
PÍSEMNÝ PROJEV			
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	<u>ŠV</u> : upevňuje si základní hygienické návyky spojené se psaním	Správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku	<i>OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u>: řešení problémů, dovednosti pro učení</i>
píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky;	<u>ŠV</u> : v zásadě píše správné tvary písmen a číslic, obvykle správně spojuje písmena i slabiky, učí se	Technika psaní - úhledný, čitelný, přehledný písemný projev Docvičování tvarů psacího	<i>OSV 4 <u>Psychohygienu</u>: dobrá organizace času, dovednosti</i>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
kontroluje vlastní písemný projev	kontrolovat vlastní písemný projev ŠV: vstěpuje si zásady techniky psaní	písmá, málo používaná písmena malé i velké abecedy (X, Y, W) Kontrola písemného projevu	<i>zvládání stresových situací – uvolnění, relaxace</i>
píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	ŠV: učí se psát věcně i formálně správně jednoduchá sdělení ŠV: píše poznané jednoduché žánry písemného projevu	Žánry písemného projevu - adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, obrázková osnova vypravování, jednoduchá osnova vypravování	<i>OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity</i>
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	ŠV: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky a slabiky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky ŠV: umí dělit hlásky ŠV: snaží se používat zásady modulace souvislé řeči	Slovo – hlásky, slabiky Dělení hlásek Sluchové rozlišení hlásek Modulace souvislé řeči - tempo, intonace, přízvuk, hlasitost	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</i>
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	ŠV: učí se porovnávat a třídít slova podle zobecněného významu ŠV: významy podstatných jmen	Významy slov Slova podle zobecněného významu Podstatná jména	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: Cvičení dovedností zapamatování MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hodnotící prvky ve sdělení – výběr slov</i>
TVAROSLOVÍ			
rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	ŠV: seznamuje se se slovními druhy, poznává podstatná jména a slovesa v základním tvaru	Slovní druhy - podstatná jména - slovesa v základním tvaru	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení</i>
užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary	ŠV: učí se užívat v mluveném projevu správné gramatické tvary	Správné gramatické tvary podstatných jmen a sloves v mluveném projevu	<i>OSV 8 Komunikace: komunikační dovednost</i>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	podstatných jmen a sloves		MV 5 <u>Vliv medií na každodenní život</u>
SKLADBA			
spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	ŠV: vytváří jednoduchá souvětí, učí se vybírat spojky nebo spojovací výrazy	Věta, pořádek slov ve větě Řazení vět v textu	OSV 10 <u>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</u> : zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu
rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	ŠV: poznává v textu druhy vět podle postoje mluvčího ŠV: rozeznává správná interpunkční znaménka ve větách oznamovacích, tázacích, rozkazovacích	Věty podle postoje mluvčího Interpunkční znaménka - tečka, vykřičník, otazník	OSV 3 <u>Sebekontrola, sebeovládání</u> : cvičení sebekontroly, sebeovládání OSV 8 <u>Komunikace</u> : dovednosti pro verbální sdělování
PRAVOPIS			
odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	ŠV: odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dě,tě,ně, ú/ů,bě, pě, vě mimo morfologický šev, párové souhlásky ŠV: píše velká písmena na začátku vět a v typických případech vlastních jmen osob a zvířat	Pravopis lexikální - y/i po tvrdých a měkkých souhláskách - ú/ů, dě, tě, ně, bě, pě, vě mimo morfologický šev - orientačně párové souhlásky - velká písmena na začátku vět - vlastní jména osob a zvířat	OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace</u> : cvičení sebekontroly
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
vyjadřuje své dojmy z četby	ŠV: snaží se rozpoznat své zážitky z četby a	Zážitky z čtení a naslouchání	OSV 8 <u>Komunikace</u> : specifické

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
a zaznamenává je	vyjadřovat své dojmy a pocity	Vyjadřování dojmů a pocitů z četby literárních textů	<i>komunikační dovednosti, otevřená pozitivní komunikace</i>
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	<u>ŠV</u> : vypravuje příběh čteného nebo slyšeného literárního textu <u>ŠV</u> : přednáší vhodné literární texty <u>ŠV</u> : účastní se dramatizací, přijímá role <u>ŠV</u> : vytváří vlastní ilustrace k literárním textům	Vypravování čteného a slyšeného textu Přednes vhodných literárních textů Dramatizace Vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace</u> : regulace vlastního jednání a prožívání, vůle OSV 4 <u>Psychohygienu</u> : dovednosti pro pozitivní naladění mysli OSV 5 <u>Kreativita</u> : cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	<u>ŠV</u> : rozliší vyjadřování v próze a ve verších <u>ŠV</u> : orientuje se v pojmech básník, spisovatel, kniha, čtenář <u>ŠV</u> : odlišuje pohádku od ostatních vyprávění, pozná básničku <u>ŠV</u> : poznává a navštěvuje divadelní představení	Literární druhy - poezie, próza Literární pojmy - básník, spisovatel, kniha, čtenář Literární žánry - básně, pohádky, ostatní vypravování, divadelní představení	OSV 6 <u>Poznávání lidí</u> : vzájemné poznávání se ve skupině/třídě MV 2 <u>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</u> : různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce MkV 1 <u>Kulturní diferenciaci</u> : poznávání vlastního kulturního zakotvení

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk ve 3. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	<u>ŠV</u> : rozvíjí plynulé čtení náročnějších textů	Praktické čtení - pozorné, plynulé, přiměřeně rychlé, čtení hlasité i tiché. Zdokonalování techniky čtení Porozumění přiměřeným textům	OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	<u>ŠV</u> : vyhledá klíčová slova a věty v textu, získá při čtení základní informace <u>ŠV</u> : porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Věcné čtení - čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací (klíčová slova, věty) Hygienické návyky při čtení	OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení dovedností zapamatování
NASLOUCHÁNÍ			
respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	<u>ŠV</u> : získává zážitky z naslouchání a vyjadřuje své dojmy <u>ŠV</u> : respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	Praktické naslouchání - zdvořilé, ohleduplné, kontakt s partnerem Věcné naslouchání - pozorné, soustředěné, aktivní reakce na mluvíčího Role mluvíčího a posluchače, střídání rolí Zážitkové naslouchání	OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace</u> : cvičení sebekontroly, sebeovládání OSV 7 <u>Mezilidské vztahy</u> : chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého
MLUVENÝ PROJEV			
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	<u>ŠV</u> : umí správně vyslovit nejznámější přejatá slova <u>ŠV</u> : pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou výslovnost	Cvičení správné výslovnosti (slova přejatá) Oprava nesprávné a nedbalé výslovnosti	OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace</u> : cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	<u>ŠV</u> : v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	Technika mluveného projevu – dýchání, tvoření hlasu, tempo, plynulost, zvukové	OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení smyslového vnímání, pozornosti,

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		prostředky řeči – intonace, hlasitost, přízvuky	<i>soustředění</i>
volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	ŠV: volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	Základní komunikační pravidla - oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí, zdvořilé vystupování Výběr jazykových prostředků Mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)	OSV 8:Komunikace: <i>řeč těla, zvuků, slov dovednosti pro sdělení verbální a neverbální</i>
na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	ŠV: začíná používat vyjadřování závislé na komunikační situaci ŠV: vypravuje podle obrazového materiálu ŠV: na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	Komunikační žánry - vypravování podle osnovy - vypravování podle obrazového materiálu - vypravování podle vlastních zážitků Základy mluveného projevu závislého na komunikační situaci	OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: dovednost rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne OVO 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích
PÍSEMNÝ PROJEV			
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	ŠV: zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	Základní hygienické návyky - správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: <i>řešení problémů, dovednosti pro učení</i>
píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	ŠV: píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	Technika psaní - úhledný, čitelný a přehledný písemný projev Kontrola vlastních písemných projevů	OSV 4 Psychohygiena: <i>dobrá organizace času, dovednosti zvládání stresových situací – uvolnění, relaxace</i>
píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	ŠV: píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	Žánry písemného projevu - vypravování podle osnovy, popis zvířete, popis předmětu, omluvenka, blahopřání	OSV 5 Kreativita: <i>cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	<u>ŠV</u> : rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova <u>ŠV</u> : správně vyslovuje samohlásky a souhláskové skupiny <u>ŠV</u> : produkuje souvislou řeč	Zvuková a grafická podoba slov Výslovnost souhláskových skupin Výslovnost krátkých a dlouhých samohlásek Spisovná a nespisovná výslovnost Modulace souvislé řeči - intonace, přízvuky, hlasitost, tempo	OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	<u>ŠV</u> : zná aktivně abecedu, vyhledává a zařazuje slova podle abecedy <u>ŠV</u> : porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	Slova a pojmy Abeceda, řazení slov podle abecedy Vyhledávání v seznamech Význam slov, porovnávání významů slov Slova souznačná a protikladná	OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	<u>ŠV</u> : porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	Porovnávání a třídění slov podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	MV 1 <u>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</u> : hodnotící prvky ve sdělení – výběr slov
TVAROSLOVÍ			
rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	<u>ŠV</u> : rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	Slovní druhy, zařazování slov v základním tvaru ke slovním druhům	OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : řešení problémů, dovednosti pro učení
užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	<u>ŠV</u> : určuje mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves <u>ŠV</u> : skloňuje a časuje <u>ŠV</u> : užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen,	Mluvnické kategorie podstatných jmen: pád, číslo, rod Mluvnické kategorie sloves: osoba, číslo, čas Skloňování a časování	OSV 8 <u>Komunikace</u> : komunikační dovednosti MV 5 <u>Vliv médií na každodenní život</u>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	přídavných jmen a sloves		
SKLADBA			
spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	ŠV: spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	Věta jednoduchá, spojování vět do jednoduchých souvětí Spojky a jiné spojovací výrazy	OSV 10 <u>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</u> : zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu
rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	ŠV: rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	Věty podle postoje mluvčího Melodie věty	OSV 3 <u>Sebekontrola, sebeovládání</u> : cvičení sebekontroly, sebeovládání OSV 8 <u>Komunikace</u> : dovednosti pro verbální sdělování
PRAVOPIS			
odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	ŠV: odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	Vyjmenovaná slova Slova příbuzná Skupiny bě, pě, vě, mě (mimo morfologický šev) Vlastní jména míst - obce, řeky, hory Psaní nejčastějších přejatých slov	OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace</u> : cvičení sebekontroly
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
vyjadřuje své pocity z přečteného textu	ŠV: vyjadřuje své pocity z přečteného textu	Zážitkové čtení - čerpání prožitků a dojmů z literárních textů Vyjadřování pocitů	OSV 8 <u>Komunikace</u> : specifické komunikační dovednosti, otevřená pozitivní komunikace
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
čte a přednáší z paměti	ŠV: volně reprodukuje přečtený nebo slyšený	Přednes vhodných literárních textů	OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace</u> :

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	literární text, účastní se dramatizací, přijímá role <u>ŠV</u> : vytváří vlastní ilustrace k literárním textům, čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu Dramatizace Vlastní výtvarný doprovod Rozvoj čtenářství	<i>regulace vlastního jednání a pro-žívání, vůle</i> OSV 4 <u>Psychohygiena</u> : dovednosti pro pozitivní naladění mysli OSV 5 <u>Kreativita</u> : cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	<u>ŠV</u> : rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	Literární druhy - poezie, próza, drama Literární žánry - báseň, pohádka, povídka, divadelní hra - spisovatel, básník, divadelní představení, herec	OSV 6 <u>Poznávání lidí</u> : vzájemné poznávání se ve skupině/třídě MV 2 <u>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</u> : různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce MkV 1 <u>Kulturní diferenciac</u> : poznávání vlastního kulturního zakotvení

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk ve 4. ročníku

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	<u>ŠV</u> : ví, co obsahuje dodržování správné techniky čtení <u>ŠV</u> : podle svých schopností přečte předem připravený text správnou technikou čtení	Praktické čtení - pozorné, plynulé, přiměřeně rychlé Uvědomělé hlasité čtení - dodržování správné techniky čtení Tiché čtení	OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění dovednosti pro učení a studium

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<u>ŠV</u> : po tichém čtení je schopen reprodukovat text - zachytí posloupnost děje <u>ŠV</u> : čte s porozuměním textu <u>ŠV</u> : snaží se přednes čteného textu <u>ŠV</u> : dodržuje hygienické návyky při čtení	- schopnost reprodukce posloupnosti děje Čtení s porozuměním Čtení s přednesem Hygienické návyky při čtení	
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	<u>ŠV</u> : rozumí pojmům podstatné a okrajové informace <u>ŠV</u> : ve vhodné úpravě zaznamená s pomocí učitele podstatné informace <u>ŠV</u> : začíná používat slovník a encyklopedii	Věcné čtení - čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací (klíčová slova a věty) Záznam podstatných informací Literární slovník, encyklopedie	<i>MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hodnotící prvky, výběr slov a záběrů</i> <i>identifikace základních orientačních prvků v textu</i>
NASLOUCHÁNÍ			
posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	<u>ŠV</u> : je ohleduplný a zdvořilý k partnerovi, navazuje s ním kontakt <u>ŠV</u> : odliší od sebe jednoduché druhy sdělení	Praktické naslouchání - zdvořilost, ohleduplnost, kontakt s partnerem Posuzování úplnosti jednoduchého sdělení	<i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly a sebeovládání</i> <i>OSV 7 Mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého</i>
reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	<u>ŠV</u> : při naslouchání je pozorný, ohleduplný, aktivní, zná roli mluvčího a posluchače, uvědomuje si střídání rolí <u>ŠV</u> : rozliší podstatná fakta ve sdělení, v případě potřeby využívá kladení otázek; snaží se správně sdělení reprodukovat <u>ŠV</u> : pojmenuje situace, které může nesprávně reprodukovat obsah sdělení způsobit <u>ŠV</u> : sděluje své dojmy a pocity	Věcné naslouchání - pozorné, soustředěné, aktivní role mluvčího a posluchače, - střídání rolí Reprodukce přiměřeně složitého sdělení, reprodukce podstatných fakt, kladení otázek Záznam slyšeného projevu Zážitkové naslouchání	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů</i>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
MLUVENÝ PROJEV			
vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	<u>ŠV</u>: používá základní komunikační pravidla <u>ŠV</u>: dokáže správně oslovit, zahájit i ukončit dialog i telefonický rozhovor <u>ŠV</u>: rozpozná odlišné vedení a obsah telefonického rozhovoru (přivolání pomoci, linka bezpečí, běžný hovor, manipulativní hovor – cizí osoba) <u>ŠV</u>: pozná, když uslyší záznamník, ví, kdy začít se zanecháním vzkazu	Základní komunikační pravidla - střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování, oslovení, zahájení a ukončení dialogu Komunikační žánry - dialog, telefonický rozhovor, vzkaz na záznamníku, vypravování vlastních zážitků, popis osob, zvířat, věcí	OSV 4 <u>Psychohygiena</u>: dovednosti pro pozitivní naladění mysli, hledání pomoci při potížích OSV 8 <u>Komunikace</u>: řeč těla, zvuků, slov, specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích, otevřená a pozitivní komunikace
rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	<u>ŠV</u>: vyjmenuje, kde a jakým způsobem se setkává s reklamou <u>ŠV</u>: podle vlastních zkušeností a znalostí odhaluje cíl reklamy, její manipulativnost	Reklamy	MV 1 <u>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</u>: pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě
volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	<u>ŠV</u>: zná a uvědoměle využívá techniku mluveného projevu <u>ŠV</u>: odhadne, jak působí intonace, pauzy a tempo na jiného člověka <u>ŠV</u>: vyjadřuje se podle svého komunikačního záměru a komunikační situace	Základy techniky mluveného projevu - intonace, přízvuk, pauzy, plynulost, zvukové prostředky řeči Vyjadřování závislé na komunikační situaci a komunikačním záměru Mimojazykové prostředky řeči Zdvořilé vyjadřování	OSV 8 <u>Komunikace</u>: dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)
rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	<u>ŠV</u>: rozliší spisovnou a nespisovnou výslovnost <u>ŠV</u>: zná situace, kde by se měl spisovný jazyk používat	Výběr vhodných jazykových prostředků podle komunikační situace Spisovná a nespisovná výslovnost	OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace</u>: cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání MkV 1 <u>Kulturní diferenciaci</u>: poznávání vlastního kulturního zakotvení

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
PÍSEMNÝ PROJEV			
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	ŠV: podle daného návodu napíše obsahově i formálně správně vzkaz, oznámení, pozvánku i zprávu ŠV: umí číst tiskopisy, uvědomuje si potřebnost a důležitost uváděných údajů ŠV: zná a dodržuje techniku psaní, především úhlednost a čitelnost ŠV: dodržuje hygienické návyky při psaní ŠV: kontroluje své písemné projevy	Technika psaní - úhledný, přehledný, čitelný písemný projev Kontrola vlastních textů Hygienické návyky při psaní Žánry písemného projevu - vzkaz, oznámení, pozvánka, zpráva, vypravování, popis, dopis, jednoduché tiskopisy - dotazník, přihláška	OSV 7 <u>Mezilidské vztahy</u>: <i>péče o dobré vztahy</i> OSV 8 <u>Komunikace</u>: <i>specifické komunikační dovednosti</i> MV 2 <u>Interpretace mediálního sdělení a reality</u>: <i>různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce</i>
sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti	ŠV: rozpozná základní části osnovy vyprávění, s pomocí učitele vytváří a zapisuje podrobněji její jednotlivé části ŠV: dokáže předložené osnovy využívat ŠV: seznámí se s odlišnostmi mezi vyprávěním, popisem a dopisem, získané informace prakticky dokáže využít, začíná využívat informace ze slovníku a encyklopedie	Vytváření osnovy Základní části osnovy Využívání osnovy při psaní vypravování, popisu, dopisu Vypisování jednoduchých údajů ze slovníku a encyklopedie	MV 6 <u>Tvorba mediálního sdělení</u>: <i>uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení</i> OSV 5 <u>Kreativita</u>: <i>cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity</i>
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
spisovně vyslovuje česká a nejčastěji užívaná cizí slova	OV: zná zásady spisovné výslovnosti ŠV: moduluje souvislou řeč ŠV: člení souvislou řeč	Zásady spisovné výslovnosti Modulace souvislé řeči Členění souvislé řeči	OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace</u>: <i>cvičení sebekontroly a sebeovládání</i> OSV 8 <u>Komunikace</u>: <i>dovednosti pro sdělování – technika řeči</i>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu	ŠV: orientuje se v uváděných pojmech a dokáže je od sebe odlišit i využívat	Slovní zásoba - slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma	OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání:</u> <u>cvičení dovedností zapamatování</u>
rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	ŠV: naznačí stavbu slova – kořen, předponu a příponovou část ŠV: učí se správně využívat stavbu slova při dělení slov ŠV: v příponové části odlišuje při skloňování a časování koncovku	Stavba slova - kořen, předpona, přípona Dělení slov na konci řádku Rozlišení přípony a koncovky při skloňování a časování	OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání:</u> <u>řešení problémů, dovednosti pro učení</u>
TVAROSLOVÍ			
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	ŠV: zná správné otázky a další pomůcky při rozlišování slovních druhů a používá je ŠV: skloňuje a časuje slova, uvědomuje si gramaticky správné tvary ŠV: určuje mluvnické kategorie podstatných jmen a základní mluvnické kategorie sloves, zvrtná slovesa	Slovní druhy ohebné a neohebné Skloňování podstatných jmen Mluvnické kategorie: pád, číslo, rod, vzor Časování sloves Mluvnické kategorie: osoba, číslo, čas Rozlišování zvrtných sloves	OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání:</u> <u>řešení problémů, dovednosti pro učení</u> OSV 8 <u>Komunikace:</u> <u>komunikační dovednosti</u>
rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	ŠV: Rozliší slova spisovná a nespisovná ŠV: Zachytí nespisovné tvary slov i odlišnou výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin	Spisovné a nespisovné tvary slov Odlišná výslovnost hlásek v nespisovných tvarech slov	MV 6 <u>Tvorba mediálního sdělení:</u> <u>uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení</u>
SKLADBA			
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	ŠV: vyhledá úplnou základní skladební dvojici ve větě jednoduché a označí ji ŠV: pozná věty jednoduché, které nemají úplnou základní skladební dvojici, a určí jejich	Základní skladební dvojice Neúplná základní skladební dvojice Základ věty Pořádek slov ve větě	OSV 10 <u>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti:</u> <u>zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu</u>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
	základ <u>ŠV</u> : orientuje se v pořádku slov ve větě		
odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	<u>ŠV</u> : podle počtu sloves bezpečně rozliší větu jednoduchou od souvětí <u>ŠV</u> : podle počtu sloves spočítá počet vět v souvětí, všímá si spojovacích výrazů	Věta jednoduchá a souvětí Určování počtu vět v souvětí	<i>MV 6 <u>Tvorba mediálního sdělení</u>: uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení</i>
užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	<u>ŠV</u> : pozná nevhodný výběr spojovacího výrazu v závislosti na smysluplnosti sdělení	Spojky a jiné spojovací výrazy v souvětí Obměna spojek a spojovacích výrazů	<i>OSV 8 <u>Komunikace</u>: komunikační dovednosti</i>
PRAVOPIS			
píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	<u>ŠV</u> : přiřazuje k vyjmenovaným slovům i slova příbuzná – odůvodní pravopis <u>ŠV</u> : učí se využívat pomůcky při řešení správného pravopisu – např. Pravidla českého pravopisu <u>ŠV</u> : vysvětlí pravidlo psaní předložek z, s (2. a 7. pád) <u>ŠV</u> : zeměpisné názvy <u>ŠV</u> : orientuje se ve správném psaní koncovek sloves v přítomném čase	Lexikální pravopis - vyjmenovaná slova a slova s nimi příbuzná - psaní předložek z, s - předpony od-, nad-, před-, pod-, roz-, bez- - vlastní jména nejvýznamnějších hor, řek, států Morfologický pravopis - koncovky podstatných jmen podle vzorů - slovesa v přítomném čase Pravidla českého pravopisu	<i>OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u>: řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování</i> <i>OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace</u>: cvičení sebekontroly</i>
zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	<u>ŠV</u> : řeší správně shodu přísudku s podmětem v psaném projevu	Syntaktický pravopis - shoda přísudku s holým podmětem v jednoduchých případech	<i>OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace</u>: cvičení sebekontroly</i>
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	<u>ŠV</u> : pojmenovává své dojmy z četby, učí se je vyjadřovat slovně, výtvarně i dramaticky	Zážitkové čtení a naslouchání - získávání pocitů a	<i>OSV 8 <u>Komunikace</u>: specifické komunikační dovednosti, otevřená</i>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
	ŠV: získává vztah k literatuře a čte knihy podle vlastního zájmu	dojmů při poslechu i četbě literárních textů Vyjadřování zážitků slovně, písemně, kresbou, dramatizací Rozvoj čtenářství	<i>a pozitivní komunikace</i>
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	ŠV: přednáší vhodné literární texty ŠV: před ostatními spolužáky dokáže reprodukovat předem připravený text ŠV: podle zadané osnovy napíše literární text na dané téma ŠV: účastní se dramatizací a přijímá role ŠV: vytváří vlastní ilustrace k literárním textům	Tvořivé činnosti s literárním textem - přednes básní a prózy - dramatizace-nácvik hříčky, scénky - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - vlastní tvořivé psaní - vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	<i>OSV 5 <u>Kreativita</u>: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích</i> <i>OSV 9 <u>Kooperace a kompetice</u>: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí soutěže a konkurence</i> <i>MV 7 <u>Práce v realizačním týmu</u>: utváření týmu, význam věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu</i>
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	ŠV: rozlišuje pojmy umělecký a neumělecký text ŠV: pojmenovává na základě nabídky různé typy uměleckých a neuměleckých textů	Umělecké a neumělecké texty Základní charakteristika uměleckých a neuměleckých textů, jejich rozlišnosti	<i>MV 1 <u>Kritické čtení a vnímání</u></i> <i>mediálních sdělení: rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních</i>
při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	ŠV: zná základní literární druhy ŠV: odliší od sebe pohádku, bajku a povídku ŠV: používá a dovede vysvětlit pojmy spisovatel, básník, báseň próza ŠV: vyznačí v básni slova, která se rýmují; odlišuje pojmy rým - verš ŠV: na základě vlastních	Základní literární pojmy - literární druhy – poezie, próza, drama - literární žánry – báseň, pohádka, bajka, povídka - spisovatel, básník, báseň, próza - verš, rým, přirovnání - divadelní přestavení,	<i>MV 5 <u>Fungování a vliv médií</u></i> <i>ve společnosti: vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny a společnosti)</i> <i>MkV 1 <u>Kulturní diferenciaci</u>: poznávání vlastního kulturního zakotvení</i>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
	zkušeností objasní rozdílnou roli herce a režiséra <u>ŠV</u> : využívá k četbě časopisy pro děti <u>ŠV</u> : navštěvuje knihovnu <u>ŠV</u> : orientuje se ve filmových a televizních produkcích pro děti	herec, režisér Časopisy pro děti Film a televize	

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk v 5. ročníku

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	<u>ŠV</u> : stále zdokonaluje techniku čtení <u>ŠV</u> : pozná orientační prvky v textu <u>ŠV</u> : snaží se číst s přednesem <u>ŠV</u> : dodržuje hygienické návyky při čtení	Praktické čtení - pozorné, plynulé přiměřeně rychlé, uvědomělé hlasité čtení, tiché čtení – pozorné čtení Zdokonalování techniky čtení Znalost orientačních prvků v textu Porozumění čteným textům Čtení s přednesem Hygienické návyky při čtení	<i>OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u>: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, dovednosti pro učení a studium</i>
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	<u>ŠV</u> : využívá slovníky a encyklopedie	Věcné čtení - čtení jako zdroj informací čtení vyhledávací – rozlišení podstatných a okrajových informací a záznam podstatných informací Využívání slovníků a encyklopedií	<i>MV 1 <u>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</u>: hodnotící prvky, výběr slov a záběrů, identifikace základních orientačních prvků v textu</i>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
NASLOUCHÁNÍ			
posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	ŠV: posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	Praktické naslouchání - ohleduplné, zdvořilé, vyjadřující kontakt s partnerem Věcné naslouchání - pozorné, soustředěné, s aktivní reakcí na mluvčího, posuzování úplnosti nebo neúplnosti jednoduchého sdělení	OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace</u> : <i>cvičení sebekontroly a sebeovládání</i> OSV 7 <u>Mezilidské vztahy</u> : <i>péče o dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého</i>
reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	ŠV: zaznamená slyšený projev a reaguje na něj otázkami ŠV: sděluje své dojmy z naslouchání	Zaznamenávání slyšeného projevu Reakce otázkami Zapamatování podstatných fakt Reprodukce obsahu slyšeného projevu Zážitkové naslouchání	OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : <i>cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů</i>
MLUVENÝ PROJEV			
vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	ŠV: dokáže ústně podat zprávu a oznámení, umí vypravovat ŠV: dodržuje základní komunikační pravidla	Základní komunikační pravidla - střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování Komunikační žánry - dialog, telefonický rozhovor, vzkaz na záznamníku, zpráva, oznámení, vypravování	OSV 4 <u>Psychohygiena</u> : <i>dovednosti pro pozitivní naladění mysli, hledání pomoci při potížích</i> OSV 8 <u>Komunikace</u> : <i>řeč těla, zvuků, slov, specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích, otevřená a pozitivní komunikace</i>
rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	OV: rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	Reklamy	MV 1 <u>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</u> : <i>pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě, hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů)</i>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	<u>ŠV</u> : volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	Základy techniky mluveného projevu - vyjadřování závislé na komunikačním záměru Mimojazykové prostředky řeči	<i>OSV 8 <u>Komunikace</u>: dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)</i>
rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	<u>ŠV</u> : rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	Vyjadřování závislé na komunikační situaci Využívání spisovné a nespisovné výslovnosti Zdvořilé vyjadřování	<i>OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace</u>: cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání</i> <i>MkV 1 <u>Kulturní diferenciaci</u>: poznávání vlastního kulturního zakotvení</i>
PÍSEMNÝ PROJEV			
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	<u>ŠV</u> : odliší popis od vyprávění <u>ŠV</u> : pozná rozdíl mezi soukromým a úředním dopisem <u>ŠV</u> : zdokonaluje techniku psaní <u>ŠV</u> : dodržuje základní hygienické návyky při psaní	Upevňování techniky psaní - dodržování základních hygienických návyků při psaní Komunikační žánry - zpráva, oznámení, dopis, popis, inzerát, tiskopisy – dotazník, přihláška	<i>OSV 7 <u>Mezilidské vztahy</u>: péče o dobré vztahy</i> <i>OSV 8 <u>Komunikace</u>: specifické komunikační dovednosti</i> <i>MV 2 <u>Interpretace mediálního sdělení a reality</u>: různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce</i>
sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	<u>ŠV</u> : sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti <u>ŠV</u> : účastní se na tvorbě třídního časopisu	Vyprávění Vytváření osnovy Vytváření vlastního vyprávění s dodržováním časové posloupnosti Třídní časopis	<i>MV 6 <u>Tvorba mediálního sdělení</u>: tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium</i> <i>OSV 5 <u>Kreativita</u>: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity</i>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
	<u>ŠV</u> : dodržuje zásady spisovné výslovnosti <u>ŠV</u> : využívá v mluvené řeči tempo, intonaci, přízvuky <u>ŠV</u> : správně vyslovuje běžná cizí slova	Zásady spisovné výslovnosti Modulace souvislé řeči - tempo, intonace, přízvuk Výslovnost nejpoužívanějších cizích slov	OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace</u> : <i>cvičení sebekontroly a sebeovládání</i> OSV 8 <u>Komunikace</u> : <i>dovednosti pro sdělování – technika řeči</i>
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu	<u>ŠV</u> : porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu	Slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma	OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : <i>cvičení dovedností zapamatování</i>
rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	<u>ŠV</u> : rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	Stavba slova - kořen, předpona, přípona, koncovka, slova příbuzná Dělení slov na konci řádku	OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : <i>řešení problémů, dovednosti pro učení</i>
TVAROSLOVÍ			
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	<u>ŠV</u> : určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu <u>ŠV</u> : určuje mluvnické kategorie podstatných jmen <u>ŠV</u> : rozlišuje přídavná jména tvrdá a měkká <u>ŠV</u> : určuje mluvnické kategorie sloves <u>ŠV</u> : pozná zvrtné sloveso <u>ŠV</u> : rozliší slovesné tvary	Slovní druhy ohebné i neohebné Podstatná jména - mluvnické kategorie – pád, číslo, rod vzor Přídavná jména - rozlišení přídavných jmen tvrdých a měkkých Slovesa - mluvnické kategorie – osoba, číslo, způsob (oznamovací, rozkazovací), čas Poznávání zvrtných sloves Jednoduché a složené slovesné tvary	OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : <i>řešení problémů, dovednosti pro učení</i> OSV 8 <u>Komunikace</u> : <i>komunikační dovednosti</i>
rozlišuje slova spisovná a jejich	<u>ŠV</u> : rozlišuje slova spisovná a jejich	Slova spisovná a nespisovná	MV 6 <u>Tvorba mediálního sdělení</u> :

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
nespisovné tvary	nespisovné tvary		<i>uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení</i>
SKLADBA			
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	ŠV: vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	Základní skladební dvojice Podmět holý a rozvitý Přísudek holý a rozvitý Část podmětová a část přísudková v neúplných základních skladebních dvojicích	OSV 10 <u>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</u> : <i>zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu</i>
odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	ŠV: odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	Věta jednoduchá a souvětí Změna jednoduché věty v souvětí	MV 6 <u>Tvorba mediálního sdělení</u> : <i>uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení</i>
užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	ŠV: užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	Spojky a spojovací výrazy Vnímání spojek a, i, ani, nebo, že, protože, když	OSV 8 <u>Komunikace</u> : <i>komunikační dovednosti</i>
PRAVOPIS			
píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	ŠV: píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách ŠV: uvědomuje si psaní předpon s-, z-, vz- ŠV: použije pravidlo pro psaní předložek z, s (2. a 7. pád) ŠV: učí se správně psát zeměpisné názvy ŠV: koncovky podstatných jmen píše podle vzorů ŠV: koncovky přídavných jmen tvrdých a měkkých píše podle vzorů ŠV: správně řeší pravopis u sloves v přítomném čase ŠV: pracuje s Pravidly českého pravopisu	Lexikální pravopis - vyjmenovaná slova a slova s nimi příbuzná v rozšířené slovní zásobě - předpony s-, z-, vz – orientačně - vlastní jména národností, států planet Morfologický pravopis - předložky s, z - koncovky podstatných jmen podle vzorů - pravopis sloves v přítomném čase Pravidla českého pravopisu	OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u> : <i>řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování</i> OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace</u> : <i>cvičení sebekontroly</i>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	<u>ŠV</u> : zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	Syntaktický pravopis - shoda přísudku s holým podmětem	OSV 3 <u>Seberegulace a sebeorganizace</u> : <i>cvičení sebekontroly</i>
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	<u>ŠV</u> : vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je <u>ŠV</u> : získává vztah k literatuře a čte knihy podle svých zájmů	Pocity a prožitky při poslechu a četbě Vyjadřování dojmů z četby a poslechu Výchova k čtenářství	OSV 8 <u>Komunikace</u> : <i>specifické komunikační dovednosti, otevřená a pozitivní komunikace</i>
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	<u>ŠV</u> : volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma <u>ŠV</u> : přednáší vhodné literární texty <u>ŠV</u> : Zpracuje a přednese literární referát <u>ŠV</u> : účastní se dramatizací a přijímá role <u>ŠV</u> : tvoří podle svých schopností vlastní texty a ilustrace	Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného literárního textu Přednes vhodných literárních textů Literární referáty Dramatizace: nácvik hříčky, scénky Vlastní tvořivé psaní Vlastní výtvarný doprovod	OSV 5 <u>Kreativita</u> : <i>cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích</i> OSV 9 <u>Kooperace a kompetice</u> : <i>rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí soutěže a konkurence</i> MV 7 <u>Práce v realizačním týmu</u> : <i>utváření týmu, význam věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu</i>
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	<u>ŠV</u> : rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	Umělecké a neumělecké texty	MV 1 <u>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</u> : <i>rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních</i>
při jednoduchém rozboru literárních textů používá	<u>ŠV</u> : při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární	Literární druhy - poezie, próza, drama	MV 5 <u>Fungování a vliv médií ve společnosti</u> : <i>vliv</i>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
elementární literární pojmy	literární pojmy <u>ŠV</u>: orientuje se v základních literárních druzích a žánrech <u>ŠV</u>: zná časopisy pro děti a mládež <u>ŠV</u>: orientuje se ve filmových a televizních produkcích pro děti <u>ŠV</u>: vyhledává informace, navštěvuje knihovnu	Literární žánry - báseň, pohádka, bajka, povídka, divadelní představení - spisovatel, básník, herec, režisér - verš, rým, přirovnání Časopisy pro děti a mládež Film a televize Poznávání informačních zdrojů	<i>médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny a společnosti)</i> <i>MkV 1 <u>Kulturní diferenciaci</u>: poznávání vlastního kulturního zakotvení</i>

7.2. Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Cizí jazyk na prvním stupni tvoří úvod do cizojazyčného vzdělávání. Jeho cílem je především probudit zájem o studium cizího jazyka a vytvářet pozitivní postoj k tomuto předmětu.

Anglický jazyk rozvíjí u žáků zejména řečové dovednosti a předpoklady pro komunikaci v anglickém jazyce. Pozornost se soustřeďuje zejména na osvojení zvukové podoby anglického jazyka, zvládnutí vztahů mezi zvukovou a grafickou stránkou jazyka /dovednost porozumět vyslechnutému sdělení a ústně se vyjadřovat/. Cílem osvojení angličtiny je snížení jazykové bariéry a prohloubení vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance. Je rozvíjena představivost dětí, jejich aktivita a kreativita.

Výuka je propojena s hudební, pohybovou, výtvarnou a dramatickou výchovou /prostředky jsou jazykolamy, písničky, básničky, říkanky, hraní rolí/.

Výuka předmětu Anglický jazyk probíhá ve třetím, čtvrtém a pátém ročníku s časovou dotací 3 hodiny týdně.

Výuka probíhá v kmenové učebně, v případě zařazení výukových programů v počítačové učebně.

Obsah tvoří:

- receptivní dovednosti
- produktivní dovednosti
- interaktivní dovednosti

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

učitel:

- klade důraz na pochopení důležitosti schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život,
- propojuje probraná témata a jazykové jevy,
- rozvíjí u žáků dovednosti potřebné k osvojení učiva,
- používá vhodné učební pomůcky (slovníky, encyklopedie), výukové programy, audiovizuální techniku

Kompetence k řešení problémů

učitel:

- odstraňuje zábrany mluvit anglicky s cizím člověkem,
- předkládá žákům k řešení jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí

Kompetence komunikativní

učitel:

- vede žáky k porozumění jednoduchého sdělení v anglickém jazyce,
- vede žáky k vyjádření jednoduché myšlenky anglicky,
- vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky,
- vede žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích.

Kompetence sociální a personální

učitel:

- zařazuje práci ve skupině a klade důraz na vytvoření pravidel práce v týmu,
- vede žáky k tomu, aby dokázali poděkovat, poprosit o pomoc, reagovat při běžných situacích,
- posiluje sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj,
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence občanské

učitel:

- pomáhá žákům získat představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi

Kompetence pracovní

učitel:

- vede žáky k samostatné práci s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Anglický jazyk /Aj/

OSV	Osobnostní a sociální výchova
MkV	Multikulturní výchova
VMEGS	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
EV	Environmentální výchova
MV	Mediální výchova

3. ročník

<i>OSV 1</i>	<i>Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení</i>
<i>OSV 2</i>	<i>Sebezpoznání a sebepojetí: informace o mé osobě</i>
<i>OSV 3</i>	<i>Seberegulace a sebeorganizace: regulace vlastního chování</i>
<i>MkV 2</i>	<i>Lidské vztahy: tolerantní vztahy s jinými lidmi - příběhy dětí</i>

4. ročník

MkV 1 *Kulturní diferenciace: zvyky a tradice, písně, poezie anglicky mluvících zemí*

MkV 2 *Lidské vztahy: tolerantní vztahy s jinými lidmi - příběhy dětí*

VMEGS 1 *Evropa a svět nás zajímá: život dětí v jiných zemích*

5. ročník

OSV 4 *Psychohygienu: organizace a plánování volného času*

dorozumívání

VMEGS 1 *Evropa a svět nás zajímá: zvyky a tradice národů Evropy, zážitky a zkušenosti z Evropy, naši sousedé*

VMEGS 2 *Objevujeme Evropu a svět: vzdělávání mladých Evropanů*

Vzdělávací obsah předmětu Anglický jazyk ve 3. ročníku

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
-vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby	ŠV: vybaví si slovní zásobu v daných okruzích	Rodina Domov Volný čas Číslice 0-10 Barvy, motivační říkanky a písně	OSV 2 <i>Informace o mé osobě</i> MkV 2 <i>Tolerantní vztahy s jinými lidmi</i>
-rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje	ŠV: pozdraví a poděkuje ŠV: rozumí jednoduchým pokynům ve třídě	Pozdrav Poděkování Pokyny ve třídě	OSV 3 <i>Regulace vl. chování</i>
-rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova	ŠV: napíše krátká sdělení ŠV: vybaví si a reprodukuje anglickou abecedu	Adresa Blahopřání Pozdrav z prázdnin Anglická abeceda	
-pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění	ŠV: utvoří větu jednoduchou, zápor a otázku	Věta jednoduchá Otázka, zápor u slovesa být Člen určitý a neurčitý	OSV 1 <i>Rozvoj schopnosti poznávání</i>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
-používá abecední slovník učebnice	ŠV: orientuje se a používá slovníček v učebnici	Slovní zásoba učebnice	

Vzdělávací obsah předmětu Anglický jazyk ve 4. ročníku

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům	ŠV: vybaví si slovní zásobu daného tématu	Časové údaje(dny v týdnu, měsíce) Domov-místo, kde bydlím Počasí Číslice 0-100 Nákupy, volný čas Zvyky a tradice-Vánoce, Velikonoce	<i>MkV 1 Zvyky a tradice</i>
rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů /časopisy, obrazové a po-slechové materiály/ a využívá je při své práci	ŠV: seznamuje se s jednoduchými autentickými materiály	Motivační písničky a říkanky Autentické ilustrativní materiály, krátké poslechové ukázky k tématům	<i>MkV 1 Písň, poezie ang .mluvících zemi</i>
čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu	ŠV: čte nahlas krátké texty, napodobuje předkládanou správnou výslovnost	Krátké texty k tématickým okruhům	
vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku	ŠV: orientuje se v krátkém textu, odpoví jednoduše na položenou otázku	Komiksy, jednoduché příběhy na daná témata, říkanky	<i>MkV 2 Příběhy dětí VMEGS 1 Život dětí v jiných zemích</i>
používá dvojjazyčný slovník	ŠV: orientuje se v anglické abecedě, používá slovník učebnice	Anglická abeceda	

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace	ŠV: reprodukuje jednoduchou říkanku a písničku ŠV: seřadí věty podle kontextu (pořadí) ŠV: reprodukuje krátkou konverzaci na známé téma	Říkanky a písničky Orientace v textu, překlad textu Hra v rolích Přít. čas, in. čas (to have, to be, zákl. předložky místa, frekven. příslovce)	
INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci	ŠV: vybaví si pozdravy při setkání a loučení s dítětem i dospělým, ŠV: sestaví odpověď na jednoduchou otázku při konverzaci ŠV: sdělí, co má a nemá rád ŠV: zeptá se na množství	Pozdravy Hra v rolích, modelové situace na dané téma Určení místa, popis počasí, nákup zboží v obchodě)	

Vzdělávací obsah předmětu Anglický jazyk v 5. ročníku

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
Receptivní řečové dovednosti			
rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům	ŠV: vybaví si a používá slovní zásobu daného jednoduchého tématu,	Naše město Popis domu Školní rozvrh Volný čas Počasí	
rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci	ŠV: využívá jednoduché autentické materiály k získávání potřebných informací ŠV: rozumí známým jménům, slovům a velmi jednoduchým větám, např. na vývěskách, plakátech nebo v katalozích	Vyučovací předměty v angl. škole, rozvrh, prázdniny Písničky, říkanky Nákupy-ceny výrobků, potravin, plakátky, vývěsky Tradice, zvyky (Vánoce, Velikonoce, Valentýn...)	VMEGS 2 <i>Vzdělávání mladých Evropanů</i> VMEGS 1 Zvyky a tradice

čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu	ŠV: čte krátké jednoduché texty. ŠV: chápe obsah jednoduchých osobních dopisů.	Komiksy, krátké texty na daná témata Osobní dopis Adresa	
vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku	ŠV: vyhledá konkrétní informace v jednoduchém textu, pochopí jejich smysl, dokáže se zeptat na konkrétní věc.	Práce s textem, doplňování textu Orientace v plánu města, instrukce, jak se dostanu..., možnosti činností ve městě	
používá dvojjazyčný slovník	ŠV: aktivně pracuje s dvojjazyčným slovníkem, orientuje se ve zkratkách symbolech	Vyhledávání slovní zásoby, překlady textů	
Produktivní řečové dovednosti			
sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení; vyplní své základní údaje do formulářů	ŠV: používá fráze a věty. ŠV: sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché poznámky a zprávy týkající se jeho základních potřeb	Vazba there is, there are Sloveso to be, to have got Sloveso can, must Předl. místa in, between, Rozkazovací způsob Přít. čas prostý	
reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace	ŠV: při písemné i ústní reprodukci různých textů používá dané fráze a spojení.	Můj svět Popis mého domu Naše město Můj rozvrh Můj volný čas - koníčky Počasí – jednoduchý popis situace	
obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu	ŠV: při obměňování textu využívá známou slovní zásobu, fráze a spojení ŠV: využívá synonyma, antonyma -doplní text podle kontextu ŠV: seřadí věty podle obsahu	Antonyma, synonyma	
Interaktivní řečové dovednosti			
aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví	ŠV: zvládá jednoduchou společenskou konverzaci ŠV: za podpory učitele	Volný čas, moje koníčky, denní program, vyjádření času	OSV 4 Organizace a plánování volného času

a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci	udrží průběh konverzace v modelové situaci ŠV: klade jednoduché otázky a na podobné otázky odpovídá -nerozumí-li, znova si vyžádá sdělení informace.	Představení blízkých osob /co chtějí, co mají rádi, zaměstnání/	
--	--	---	--

7.3. Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Matematika je založen především na aktivních činnostech s matematickými objekty a činnostech souvisejících s užitím matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v běžném životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost jako předpoklad pro další vzdělávání. Důraz je kladen na rozvoj logického myšlení a aktivní zapojení žáků do výuky. Cílem je, aby žák získal pozitivní vztah k učení, aby viděl vlastní pokrok, aby se naučil svou práci kontrolovat, srovnávat a získávat sebedůvěru. Při práci žáci využívají učebnice, pracovní sešity, pracovní listy a vhodné výukové PC programy. Formy práce se mění podle charakteru učiva v závislosti na vyspělosti žáků.

Předmět Matematika je vyučován v 1. ročníku s časovou dotací 4 hodiny, ve 2. – 5. ročníku s časovou dotací pět hodin, je tedy posílen o čtyři disponibilní hodiny.

Výuka probíhá v kmenových učebnách, v případě zařazení výukových programů v počítačové učebně.

Obsah tvoří:

Číslo a početní operace

Závislosti, vztahy a práce s daty

Geometrie v rovině a v prostoru

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

učitel:

- rozvíjí u žáků dovednosti potřebné k osvojení učiva,
- nabízí žákům různé způsoby, metody a strategie učení,
- nabízí různé možnosti používání osvojených dovedností z matematiky v jiných oblastech vzdělávání,
- vede žáky k systematickému ukládání získaných informací,
- vede žáky k aplikaci naučených postupů a k jejich propojování v různých souvislostech,
- motivuje žáky k samostatné práci

Kompetence k řešení problémů

učitel:

- předkládá žákům různé zdroje informací,
- vede žáky k ověřování správnosti řešení výsledku

Kompetence komunikativní

učitel:

- vede žáky ke správné formulaci zadaného úkolu a ke správnému matematickému vyjádření své myšlenky,
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů,
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky,
- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu

Kompetence sociální a personální

učitel:

- zařazuje práci ve skupině a klade důraz na vytvoření pravidel práce v týmu,
- individuálním přístupem buduje samostatný rozvoj žáka a jeho sebedůvěru,
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské

učitel:

- na základě příkladů ze současnosti poskytuje žákům možnost uvědomit si problémy týkající se denního života (obchod, autobus atd.)

Kompetence pracovní

učitel:

- vede žáky k práci podle návodu, předem stanoveného postupu a umožňuje jim hledat nový postup řešení zadaného problému (podle schopností žáka)

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu matematika /M/

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1: *Rozvoj schopností poznávání:* cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů

OSV 3: *Seberegulace a sebeorganizace:* cvičení sebekontroly, sebeovládání, vůle, organizace vlastního času, plánování učení

Sociální rozvoj

OSV 6: *Poznávání lidí:* vzájemné poznávání ve skupině/třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí

OSV 8: *Komunikace*

OSV 9: *Kooperace a kompetice:* rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

OSV 10: *Řešení problémů a rozhodovací dovednosti:* zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu

EV Environmentální výchovaEV 3 : *Lidské aktivity a problémy životního prostředí*EV 4 : *Vztah člověka k prostředí: řešení odpadového hospodářství, ochrana přírody obce, zajišťování ochrany životního prostředí v obci***VMEGS Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech**VMGES 1: *Evropa a svět nás zajímá: místa, události v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu*VMGES 2: *Objevujeme Evropu a svět: naše vlast a Evropa***Vzdělávací obsah předmětu Matematika v 1. ročníku**

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
používá přirozená čísla do 20 k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	ŠV: poznává jednotlivá čísla do 20 na základě názoru ŠV: určí počet daného čísla do 10, do 20 ŠV: využívá matematické pomůcky	Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru Přirozená čísla 1-5, 6-10, 10 – 20 Určování čísel v řadě do 10, do 20 Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě Počítání a určování předmětů v daném souboru	OSV 1: rozvoj schopností poznávání- pozornost a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	ŠV: porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, = ŠV: dokáže napsat i přečíst čísla 0 – 20	Využívání názorných pomůcek: dominové karty, kostky, počítadlo apod.	OSV 6: rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech. Poznávání lidí ve skupině, třídě, chyby při poznávání lidí.
užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	ŠV: umí číslo vyhledat, zapsat, porovnat na číselné ose ŠV: využívá matematické znaky ŠV: užívá číselnou osu ke sčítání, odčítání v oboru čísel do 20	Porovnávání čísel v daném oboru a využívání matem. znaků a symbolů. Psaní jednotlivých čísel 0 – 20.	
provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	ŠV: umí z paměti sčítat a odčítat do 5, do 10, do 20, v druhé desítce vychází z analogie 1. desítky ŠV: sčítá a odčítá čísla do 20 bez přechodu desítky ŠV: zapisuje příklady a provádí zkoušky správnosti	Číselná osa, znázorňování čísel Určování čísel na číselné ose Porovnávání čísel pomocí číselné osy	

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	výpočtu <u>ŠV</u> : využívá komutativnosti <u>ŠV</u> : sestaví jednoduché slovní úlohy <u>ŠV</u> : využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností	Sčítání, odčítání čísel pomocí číselné osy Vyvození +, - na názorných příkladech. Sčítání, odčítání do 5, do 10 Zápis příkladů, čtení, řešení písemně i z paměti. Využívání početních situací v praktických činnostech Práce ve skupině, postavení členů ve skupině.	
Závislosti a práce s daty			
orientuje se v čase popisuje jednoduché závislosti z praktického života doplňuje posloupnosti čísel	<u>ŠV</u> : určí části dne, doba spánku, doba denní <u>ŠV</u> : Vyjmenuje dny v týdnu, měsíce, určí jejich pořadí <u>ŠV</u> : řeší jednoduché slovní úlohy, provádí za pomoci učitele zápisy slovních úloh <u>ŠV</u> : za pomoci učitele se orientuje na číselné ose. <u>ŠV</u> : určí místo v řadě	Orientace v čase, propojení s prvoukou. Určování časové jednotky – hodina v průběhu dne a noci, časový údaj – den, měsíc, rok Čtení s porozuměním, řešení slovních úloh. Určení data a zápis – číselně, slovně. Střídání ročních dob, měření teploty, porovnávání výsledků měření Čtení jednoduchých tabulek. Vztahy o několik více, méně. Číslovky řadové	<u>OSV 3</u> : <i>sebepoznání, sebepojetí, moje učení</i> <u>EV 4</u> : vztah člověka a prostředí
Geometrie			
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa porovnávání velikostí útvarů rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	<u>ŠV</u> : rozezná, pojmenuje a nakreslí základní rovinné útvary /čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh/ <u>ŠV</u> : rozezná, pojmenuje, nakreslí a vymodeluje jednoduchá tělesa /koule, krychle, válec/ <u>ŠV</u> : určí shodné a neshodné tvary základních útvarů <u>ŠV</u> : zná významy slov velký, dlouhý, větší a opaky <u>ŠV</u> : dokáže vymodelovat a určit souměrný útvar <u>ŠV</u> : Vyhledá v prostoru,	Základní rovinné útvary – čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice Jednoduchá tělesa - krychle, válec, koule, Stavebnice- určování rovinných útvarů Modelování jednoduchých těles, vyhledávání ve svém okolí, použití stavebnic, vytváření stavebních celků	<u>OSV 1</u> –Rozvoj schopností poznávání <u>OSV 9</u> – <i>Kooperace a kompetice, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situace soutěže, konkurenci</i>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
	v rovině určitý geometrický útvar		

Vzdělávací obsah předmětu Matematika ve 2. ročníku

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
používá přirozená čísla do 100 k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	ŠV: sčítá a odčítá čísla do 20 s přechodem přes desítku ŠV: poznává jednotlivá čísla do 100 ŠV: určí počet daného čísla do 100. Zapiše a přečte všechna čísla do 100	Sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku Vytváření představ jednotlivých čísel do 100 na základě názoru Počítání do 100 s určením správného počtu, zápisy a čtení čísel	OSV 1: rozvoj schopností poznávání-pozornost a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	ŠV: určí posloupnost jednotlivých čísel do 100 ŠV: vyhledá dané číslo v řadě, dokáže přečíst všechna čísla 20 – 100	Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě Počítání a určování předmětů v daném souboru	OSV 6: rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech.
užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	ŠV: dokáže určit a porovnat velikost daného čísla ŠV: najde a zapiše dané číslo na číselné ose	Využívání názorných pomůcek - dominové karty, kostky, počítadlo apod.	Poznávání lidí ve skupině, třídě, chyby při poznávání lidí.
provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	ŠV: porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, = ŠV: Vyjmenuje řady násobků – 2,3,4,5,10	Využívání názorných pomůcek - dominové karty, kostky, počítadlo apod.	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	ŠV: sčítá a odčítá do 100 vybrané příklady, dokáže použít číselné osy, počítá z paměti ŠV: zapisuje příklady a provádí zkoušky správnosti výpočtu ŠV: využívá komutativnosti ŠV: využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností	Čtení, psaní, porovnávání čísel do 100. Násobilka Orientace na číselné ose Porovnávání čísel v daném oboru a využívání matem. znaků a symbolů. Psaní jednotlivých čísel 20 – 100. Sčítání a odčítání do 100 s přechodem desítky (20+30, 45+8)	

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
		Počítání s použitím závorek Doplňování a využívání komutativního zákona ke kontrole výpočtů Využívání početních situací v praktických činnostech Práce ve skupině, postavení členů ve skupině.	
Závislosti a práce s daty			
orientuje se v čase popisuje jednoduché závislosti z praktického života doplňuje posloupnosti čísel	<u>ŠV</u>: dokáže určit hodiny, minuty <u>ŠV</u>: vyjmenuje dny v týdnu, měsíce, určí jejich pořadí <u>ŠV</u>: řeší jednoduché slovní úlohy, provádí za pomoci učitele zápisy slovních úloh <u>ŠV</u>: číslovky řadové Určí místo v řadě	Převody času, měsíc, den hodina, minuta Určování času na hodinách ručičkových i digitálních Čtení s porozuměním, řešení slovních úloh. Vymýšlení slovních úloh na základě poznatků z praktického života Poznávání řadových číselovek, využívání v TV	<u>OSV 3</u>: <i>sebepoznání, sebepojetí, moje učení</i> <u>EV 4</u>: <i>vztah člověka a prostředí</i>
Geometrie			
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa porovnávání velikostí útvarů rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	<u>ŠV</u>:Rozezná, pojmenuje a vymodeluje jednoduchá tělesa krychli, kvádr, kouli, jehlan. <u>ŠV</u>: narýsuje úsečku, určí délku úsečky na cm a porovná. <u>ŠV</u>: určí shodné a neshodné strany geometrických útvarů <u>ŠV</u>: určí dané geometrické tvary, popíše rozdíly <u>ŠV</u>: dokáže vymodelovat a určit souměrný útvar <u>ŠV</u>: Vyhledá v prostoru, v rovině určitý geometrický útvar	Základní útvary v prostoru – krychle, kvádr, jehlan, koule. Modelování těles. Určování odlišností jednotlivých těles. Rýsování úseček, měření pomocí pravítka na cm, porovnávání délek úseček Modelování čtverců, obdélníků, kruhů, trojúhelníků Vyhledávání ve svém okolí, použití stavebnic, vytváření stavebních celků	<u>OSV 1</u>: <i>rozvoj schopností poznávání</i> <u>OSV 9</u>: – <i>Kooperace a kompetice, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situace soutěže, konkurenci</i>

Vzdělávací obsah předmětu Matematika ve 3. ročníku

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
používá přirozená čísla do 1000 k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	<u>ŠV:</u> používá komutativnosti v řešení početních operací <u>ŠV:</u> sčítá a odčítá dvojčíselná čísla do 100 z paměti i písemně <u>ŠV:</u> používá násobilkou k řešení úloh <u>ŠV:</u> dokáže správně používat matematické symboly +, -, x, : <u>ŠV:</u> poznává jednotlivá čísla do 1 000 na základě názoru <u>ŠV:</u> určí počet daného čísla do 1 000 <u>ŠV:</u> využívá matematické pomůcky <u>ŠV:</u> porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, = <u>ŠV:</u> dokáže napsat i přečíst čísla od 100 do 1 000 <u>ŠV:</u> seznámí se se zaokrouhlováním na desítky <u>ŠV:</u> umí číslo vyhledat, zapsat, porovnat na číselné ose <u>ŠV:</u> využívá matematické znaky <u>ŠV:</u> umí z paměti sčítat a odčítat jednoduché příklady do 1 000 <u>ŠV:</u> zapisuje příklady a provádí zkoušky správnosti výpočtu <u>ŠV:</u> využívá komutativnosti <u>ŠV:</u> sestaví jednoduché slovní	Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly Sčítání a odčítání dvojčíselných čísel do 100 z paměti i písemně Násobení a dělení v oboru násobilky do 100 Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru Přirozená čísla 0 – 1 000 Určování čísel v řadě do 1 000 po desítkách, stovkách, jednotkách Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě Počítání a určování předmětů v daném souboru Využívání názorných pomůcek- dominové karty, kostky, počítadlo apod. Porovnávání čísel v daném oboru a využívání matem. znaků a symbolů. Psaní a čtení jednotlivých čísel 100 – 1000. Číselná osa, znázorňování čísel Určování čísel na číselné ose Porovnávání čísel pomocí číselné osy Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly do 1000	<u>OSV 1:</u> rozvoj schopností poznávání- pozornost a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů <u>OSV 6:</u> rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech. Poznávání lidí ve skupině, třídě, chyby při poznávání lidí.

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
	úlohy <u>ŠV</u>: využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností	Sčítání a odčítání z paměti Násobení dvojčíferných čísel jedno-číferným Písemné sčítání dvou trojčíferných čísel Řešení slovních úloh se dvěma početními výkony Využívání početních situací v praktických činnostech. Práce ve skupině, postavení členů ve skupině.	
Závislosti a práce s daty			
orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času popisuje jednoduché závislosti z praktického života doplňuje tabulky, doplňuje posloupnosti čísel	<u>ŠV</u>: zná jednotky času: hodina, minuta, vteřina <u>ŠV</u>: provádí odhady předběžného výsledku měření <u>ŠV</u>: umí narýsovat a používat tabulku násobků <u>ŠV</u>: dokáže vyhledat spoje /autobusové/ do místa a z místa bydliště	Orientace v čase, propojení s prvoukou. Měření jednotek času, vytváření správné představy o jejich velikosti na základě praktických činností. Provádění jednoduchých převodů času Praktické využívání v TV, prvouce Práce s tabulkami, diagramy – sestavování, jízdní řády	<u>OSV 3</u>: <i>sebepoznání, sebepojetí, moje učení</i> <u>EV 4</u>: <i>vztah člověka a prostředí</i>
Geometrie			
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa porovnávání velikostí útvarů rozezná a modeluje jednoduché souměrné	<u>ŠV</u>: Rozezná a určí základní rozdíly čtverce, obdélníku, určí je na krychli, kvádru. <u>ŠV</u>: Určí shodné a neshodné strany geometrických útvarů <u>ŠV</u>: provádí jednoduché převody <u>ŠV</u>: dokáže narýsovat a změřit úsečky různé délky <u>ŠV</u>: narýsuje a změří úsečky v různých polohách <u>ŠV</u>: Dokáže vymodelovat jednoduché souměrné útvary <u>ŠV</u>: Vyhledá v prostoru,	Základní rovinné útvary /trojúhelník, obdélník, čtverec/ Různá měřidla délky, měření úsečky, Jednotky délky: mm, cm, dm, m Přímka, úsečka, bod, průsečík Rýsování	<u>OSV 1</u>: <i>Rozvoj schopností poznávání</i> <u>OSV 9</u>: <i>Kooperace</i>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
útvary v rovině	v rovině určitý geometrický útvar	Základní prostorové útvary - kvádr, válec Modelování rovinných útvarů, vyhledávání ve svém okolí, použití stavebnic, vytváření stavebních celků	<i>a kompetice, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situace soutěže, konkurenci</i>

Vzdělávací obsah předmětu Matematika ve 4. ročníku

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	ŠV: používá komutativnosti v řešení početních operací ŠV: sčítá a odčítá dvojciferná čísla do 100 000 z paměti i písemně	Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly Sčítání a odčítání dvojciferných čísel do 100 000 z paměti i písemně Násobilka a dělení v oboru násobilky	OSV 1: rozvoj schopností poznávání-pozornost a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	ŠV: používá násobilku k řešení úloh ŠV: dokáže správně používat matematické symboly $+$, $-$, $\times$, $:$	Násobilka a dělení v oboru násobilky Násobení jednociferným a dvojciferným činitelem	OSV 8: komunikace: cvičení pozorování a aktivního naslouchání
zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel do 100 000	ŠV: poznává jednotlivá čísla do 100 000 na základě názoru ŠV: určí počet daného čísla do 100 000 ŠV: snaží se využívat počtu do 100 000 v nejrůznějších životních situacích	Pamětné dělení se zbytkem v oboru násobilky Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru	OSV 3: osobnostní rozvoj – cvičení sebekontroly, vůle, organizace vlastního času, plánování učení
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	ŠV: dokáže písemně sčítat, odčítat, násobit, dělit v oboru do 100 000 ŠV: umí zaokrouhlovat čísla na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce ŠV: dokáže použít komutativní a asociativní zákon	Přirozená čísla 0 – 100 000 Určování čísel v řadě do 100 000 Zaokrouhlování, odhady Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě Počítání a určování předmětů v daném	OSV 10: morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti, zvládání učebních problémů

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<u>ŠV</u> : porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, = <u>ŠV</u> : pracuje s jednotkami hmotnosti, objemu, délky a času <u>ŠV</u> : převádí jednotky hmotnosti, objemu, délky a času <u>ŠV</u> : sestaví graf pomocí výsledků v tabulkách <u>ŠV</u> : řeší jednoduché slovní úlohy <u>ŠV</u> : využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností	souboru Využívání názorných pomůcek Jednotky hmotnosti, objemu, délky a času Tabulky, grafy Řešení slovních úloh Práce s kalkulátorem, softwarem	<i>vázaných na látku..</i>
Závislosti a práce s daty			
vyhledává a třídí data popisuje jednoduché závislosti z praktického života	<u>ŠV</u> : dokáže měřit, zaznamenávat důležitosti, sestavit a doplnit tabulku <u>ŠV</u> : na základě doplnění sestaví a zhodnotí výsledky grafu <u>ŠV</u> : pokouší se o sestavení diagramu	Práce s tabulkami, zápisy, řešení Názorné sestavení grafů, zapisování a vyhodnocení na základě údajů v tabulce Práce s diagramem Praktické využívání v TV, přírodovědě	<i>EV 3: lidské aktivity a problémy životního prostředí</i>
Geometrie			
narýsuje a znázorní základní rovinné útvary – čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici užívá jednoduché konstrukce sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod obdélníku sečtením jeho stran sestrojí rovnoběžky a kolmice určí obsah obrazce	<u>ŠV</u> : narýsuje čtverec, obdélník <u>ŠV</u> : narýsuje kružnici <u>ŠV</u> : dokáže narýsovat rovnostranný a rovnoramenný trojúhelník <u>ŠV</u> : dokáže narýsovat součet a rozdíl úseček <u>ŠV</u> : rýsuje a určuje délku lomené čáry <u>ŠV</u> : dokáže označit přímku, polopřímku, úsečku, určí rozdíl <u>ŠV</u> : vypočítá obvod čtverce a obdélníku sečtením jeho stran <u>ŠV</u> : sestrojí rovnoběžku s danou přímkou <u>ŠV</u> : sestrojí kolmici k dané přímce pomocí trojúhelníku s ryskou	Konstrukce čtverce, obdélníku Sestrojení daného trojúhelníku /rovnostranný, rovnoramenný/ Grafický součet a rozdíl úseček Rýsování přímky, polopřímky, úsečky, lomené čáry Výpočty obvodů daných mnohoúhelníků Rýsování rovnoběžek a kolmic	<i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání</i> <i>OSV 3: Cvičení sebekontroly, vůle</i>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
pomocí čtvercové sítě rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	<u>ŠV</u>: využije čtvercové sítě k výpočtu obsahu čtverce a obdélníku <u>ŠV</u>: určí osu souměrnosti překládáním papíru, nakreslí souměrný útvar	Čtvercová síť Výpočty obsahu Souřadnice bodů ve čtvercové síti Čtvercová síť, rýsování obrazců	<i>OSV 6: Sociální rozvoj-komunikace, cvičení pozorování</i>

Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
řeší jednoduché, praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	<u>ŠV</u>: účastní se řešení zajímavých slovních úloh <u>ŠV</u>: využívá časové přímky v dějinách vlasti <u>ŠV</u>: porovnává čísla počtu obyvatel v jednotlivých státech Evropy <u>ŠV</u>: pokouší se řešit zajímavé matematické hry <u>ŠV</u>: pracuje s krychlemi	Řešení zajímavých slovních úloh na úrovni skupinové práce, praktické příklady - obchodování, pošta, banka Letopočty, výpočty doby minulé x současné Propojení s vlastivědou, přírodovědou Magické čtverce – sestavování, řešení Stavby z krychlí	<i>VMEGS 1: Evropa a svět nás zajímá, místa události v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu</i> <i>VMEGS 2: Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa</i>

Vzdělávací obsah předmětu Matematika v 5. ročníku

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	<u>ŠV</u>: používá komutativnosti v řešení početních operací <u>ŠV</u>: sčítá a odčítá dvojciferná čísla do 1000 000 z paměti i písemně	Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly Sčítání a odčítání dvojciferných čísel do 1 000 000 z paměti	<i>OSV 1: rozvoj schopností poznávání-pozornost a soustředění, cvičení dovednosti</i>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	<u>ŠV</u>: používá násobilkou k řešení úloh <u>ŠV</u>: dokáže správně používat matematické symboly $+$, $-$, $\times$, $:$ <u>ŠV</u>: poznává jednotlivá čísla do 1 000 000 na základě názoru <u>ŠV</u>: Dokáže písemně sčítat, odčítat, násobit trojčiferným činitelem, dělit dvojčiferným dělitelem <u>ŠV</u>: umí zaokrouhlovat čísla na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce, miliony <u>ŠV</u>: Snaží se odhadovat výsledek <u>ŠV</u>: porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, = <u>ŠV</u>: pracuje s jednotkami hmotnosti, objemu, délky a času <u>ŠV</u>: převádí jednotky hmotnosti, objemu, délky a času <u>ŠV</u>: sestaví graf pomocí výsledků v tabulkách <u>ŠV</u>: řeší složené slovní úlohy <u>ŠV</u>: Dokáže napsat a přečíst římské číslice.	i písemně Písemné násobení dvojčiferným a trojčiferným činitelem Pamětné dělení se zbytkem v oboru násobilkou Písemné dělení dvojčiferným dělitelem Zaokrouhlování čísel na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce, miliony, odhady Určování čísel v řadě do 1 000 000 po jednotkách, desítkách, stovkách, tisících, desetitisících, statisících Jednotky hmotnosti, objemu, délky a času Tabulky, grafy Řešení slovních úloh Práce s kalkulátorem, softwarem Římské číslice Čtení letopočtů	<i>zapamatování, řešení problémů</i> <i>OSV 8: komunikace - cvičení pozorování a aktivního naslouchání</i> <i>OSV 3: osobnostní rozvoj – cvičení sebekontroly, vůle, organizace vlastního času, plánování učení</i> <i>OSV 10: morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti, zvládání učebních problémů vázaných na látku</i>
Závislosti, vztahy a práce s daty			
vyhledává, sbírá a třídí data čte a sestavuje jednoduché tabulky, grafy v celém oboru přirozených čísel	<u>ŠV</u>: vyhledá si autobusové a vlakové spoje <u>ŠV</u>: na základě doplnění sestaví a zhodnotí výsledky grafu <u>ŠV</u>: pracuje s tabulkami a jejími výsledky, sestaví graf <u>ŠV</u>: pokouší se o sestavení diagramu	Práce s daty – praktické využití jízdních řádů a ceníků. Tabulky, grafy, diagramy Práce s diagramem	<i>EV 3: lidské aktivity a problémy životního prostředí</i>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
Geometrie			
narýsuje a znázorní základní rovinné útvary – čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici užívá jednoduché konstrukce sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod obdélníku sečtením jeho stran sestrojí rovnoběžky určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	<u>ŠV</u> : sestrojí čtverec, obdélník <u>ŠV</u>: rozumí trojúhelníkové nerovnosti <u>ŠV</u>: dokáže narýsovat daný trojúhelník <u>ŠV</u>: dokáže narýsovat součet, rozdíl, násobek úseček <u>ŠV</u>: rýsuje a určuje délku lomené čáry <u>ŠV</u>: dokáže označit přímkou, polopřímku, úsečku, určí rozdíl <u>ŠV</u>: vypočítá obvod obdélníku, čtverce <u>ŠV</u>: narýsuje rovnoběžky v různých polohách v rovině, určí rovnoběžník <u>ŠV</u>: rýsuje kolmice <u>ŠV</u>: využije čtvercové sítě k výpočtu obsahu geometrických těles <u>ŠV</u>: používá jednotky obsahu, vzorce k výpočtu obsahu <u>ŠV</u>: vysvětlí rozdíl obvod x obsah <u>ŠV</u> : narýsuje čtvercovou síť, vyznačí čtverec, obdélník, určí osu souměrnosti	Konstrukce čtverce, obdélníku Trojúhelníková nerovnost Sestrojení daného trojúhelníku /pravoúhlý, rovnostranný, rovno-ramenný/ Grafický součet, rozdíl, násobek úseček Rýsování přímky, polopřímky, úsečky, lomené čáry Výpočty obvodů daných mnohoúhelníků Rýsování rovnoběžek v různých polohách, rýsování rovnoběžníků Čtvercová síť Výpočty obsahu Výsledky obvodů x obsahů porovnávání Označení geometrických tvarů v prostoru Souřadnice bodů ve čtvercové síti Čtvercová síť, rýsování obrazců	<i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání</i> <i>OSV 3: Cvičení sebekontroly, vůle</i> <i>OSV 6: Sociální rozvoj-komunikace, cvičení pozorování</i>
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
řeší jednoduché, praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	<u>ŠV</u> : dokáže řešit slovní úlohy spojené se všemi matematickými operacemi na úrovni žáka 1.stupně	Řešení zajímavých slovních úloh na úrovni skupinové práce, praktické příklady - obchodování, pošta, banka Letopočty, výpočty doby minulé x současné Propojení s vlastivědou, přírodovědou	

7.4. Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie

Vyučovací předmět: Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Žáci v průběhu výuky získávají základní dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, chápou a správně používají pojmy z oblasti hardwaru a softwaru. Učí se tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v dalším praktickém životě.

Orientují se ve světě informací, které se učí vyhledávat na Internetu. S těmito informacemi pak dále pracují a využívají v jiných předmětech. Jsou vedeni ke kritické práci s informacemi. Učí se ovládat a vhodně využívat textový a grafický editor.

Vyučovacím předmětu Informatika je věnována 1 hodina týdně v pátém ročníku.

Na počítači se žáci učí pracovat již od 1. ročníku v kroužku Počítače hrou. Práci na počítači zařazujeme i do ostatních předmětů – využíváme výukové programy pro český jazyk, anglický jazyk, matematiku, přírodovědu, vlastivědu.

Výuka probíhá v počítačové učebně.

Obsah tvoří:

Základy práce s počítačem

Vyhledávání informací a komunikace

Zpracování a využití informací

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

učitel:

- předkládá žákům různé možnosti používání osvojených dovedností z oblasti informační a komunikační technologie v jiných oblastech vzdělávání,
- vede žáky k systematickému ukládání získaných informací,
- vede žáky k aplikaci naučených postupů,
- vede žáky k samostatné práci

Kompetence k řešení problémů

učitel:

- seznamuje žáky s různými zdroji informací,
- vytváří u žáků odpovědný a etický přístup k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu

Kompetence komunikativní

učitel:

- pomocí informační technologie předkládá žákům možnosti dané dobou

Kompetence sociální a personální

učitel:

- individuálním přístupem buduje samostatný rozvoj žáka

Kompetence občanské

učitel:

- rozvíjí u žáků dovednost vyhledávat informace ze současnosti (vlakové spojení, turistické trasy, mapy, obchody atd.)

Kompetence pracovní

učitel:

- vede žáky k šetrné práci s výpočetní technikou,
- vede žáky k práci podle návodu, předem stanoveného postupu a umožňuje jim hledat nový postup řešení zadaného problému (podle schopností žáka)

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Informatika /I/

OSV Osobnostní a sociální výchova

OSV 1 – Rozvoj schopnosti poznávání

VMEGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

VMEGS 1 - Evropa a svět nás zajímá

VMEGS 2 - Objevujeme Evropu a svět

MV Mediální výchova

MV 1 – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Vzdělávací obsah předmětu Informatika v 5. ročníku

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
Základy práce s počítačem			
využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periférie	<u>ŠV</u> : pracuje s myší a orientuje se na klávesnici <u>ŠV</u> : pojmenuje základní počítačovou sestavu, periférie	Práce s klávesnicí a myší klávesnice, monitor, myš, tiskárna, vlastní počítač výukové programy	<i>OSV 1 rozvoj schopnosti poznávání</i>
respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady	<u>ŠV</u> : zná rizika práce s počítačem, ví, na koho se obrátit v případě závady počítače <u>ŠV</u> : umí si vytvořit složku a uložit do ní vytvořená data, umí je zálohovat	péče o počítač, zásady hygieny práce s počítačem organizace dat na disku složky, soubory a práce s nimi	
chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím			

Vyhledávání informací a komunikace

při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché vhodné cesty	<u>ŠV</u> : vyhledávání informací na internetu a jejich třídění, porovnávání	Internet a jeho služby Vyhledávání informací Znamé adresy www	<i>MV 1 kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</i>
Komunikuje pomocí internetu	<u>ŠV</u> : dokáže napsat zprávu, přečíst si doručenou zprávu, smazat zprávu	Elektronická pošta	<i>VMEGS 1- Evropa a svět nás zajímá VMEGS 2 – Objevujeme Evropu a svět</i>
Vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích	<u>ŠV</u> : vyhledá na webu stránku o určitém tématu	Portály Chat	

Zpracování a využití informací

pracuje s textem a obrázkem v textovém editoru	<u>ŠV</u> : dokáže napsat krátký text <u>ŠV</u> : otevře existující soubor a upraví jej	Uložení a otevření souboru Pohyb v dokumentu Označení části textu Kopírování a přesun části textu Psaní a oprava textu Písmo – typ, velikost, barva, tučné, kurzíva Zarovnání odstavce	<i>MV 1 kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</i>
--	--	--	---

pracuje s textem a obrázkem v grafickém editoru	<u>ŠV</u> : nakreslí s použitím nástrojů programu obrázek <u>ŠV</u> : uloží a otevře obrázek pro změny	Nakreslení a uložení obrázku Otevření obrázku Základní nástroje a možnosti nastavení (tvary štětce, barvy, základní tvary ...)	
---	---	--	--

7.5. Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předměty: Prvouka, Vlastivěda, Přírodověda

Charakteristika vzdělávací oblasti

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět rozvíjí základní poznatky žáka o životě, společnosti, o živé a neživé přírodě a jejich významu pro člověka. Vychází z prvotních poznatků žáků, jejich dosavadních zkušeností, znalostí a dovedností. Žák se pomocí této oblasti učí nově nabyté vědomosti a dovednosti uplatňovat v běžném životě, buduje si citový vztah k místu narození, blízkému okolí, rodné zemi. Žáci si vytvářejí základy hodnotového systému a zdravého životního stylu. Osvojují a upevňují si vhodné chování a jednání mezi lidmi, učí se poznávat rozdílnosti mezi jednotlivci a tolerovat je, navzájem si pomáhat a spolupracovat.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek, který vychází z konkrétních nebo modelových situací.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět zahrnuje předměty

Prvouka, Vlastivěda a Přírodověda.

Předmět Prvouka je vyučován v 1. a 2. ročníku po 2 hodinách týdně a ve třetím ročníku po 3 hodinách týdně.

Na předmět Prvouka navazují ve 4. a 5. ročníku předměty Vlastivěda a Přírodověda.

Předmět Vlastivěda je vyučován ve 4. i 5. ročníku po 2 vyučovacích hodinách týdně.

Předmět Přírodověda je také vyučován ve 4. i 5. ročníku po 2 vyučovacích hodinách týdně.

Vyučovací oblast je tedy posílena o 3 hodiny z disponibilní časové dotace.

Vyučovací předmět: Prvouka

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

V předmětu Prvouka

je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v pěti tematických okruzích: **Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví.**

Prvouka je komplexně pojatým předmětem s mnoha vazbami k ostatním předmětům. Cílem je rozvoj osobnosti žáka v oblasti vědomostí, dovedností a postojů týkajících se přírody a společnosti. Výchova a vzdělání dětí v tomto předmětu má připravit do života lidi, kteří budou dobře zorientováni ve světě, tj. budou schopni nalézt své místo v rodině, zaměstnání, společenském životě. Budou umět pečovat o své zdraví, využít svůj volný čas a žít stylem, který umožní život i dalším generacím. Při vymezení témat učitel využívá možností projektů, vycházek a exkurzí.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je

pozoruje a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky.

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápe organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat, hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a co je pro člověka vhodné či nevhodné. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech i o bezpečném chování v různých životních situacích.

Předmět Prvouka je vyučován v 1. a 2. ročníku po 2 hodinách týdně a ve třetím ročníku po 3 hodinách týdně.

Výuka probíhá v kmenových učebnách, v případě zařazení výukových programů v počítačové učebně.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Prvouky společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učitel nabízí různé zdroje informací, a tím vede žáka k vyhledávání a třídění informací /encyklopedie, přírodovědné knihy a časopisy.../. Učitel jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad, a tím vede žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislostí.

Kompetence k řešení problémů: Učitel nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení, a tím učí žáka řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému empirické a logické postupy, tyto postupy prakticky ověřuje. Učitel společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení, a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů.

Kompetence komunikativní: Učitel nabízí různé texty a záznamy, audio i videotechniku, a tím umožňuje žákovi porozumět různým typům textů a záznamů a obrazového materiálu. Učitel poskytuje žákovi informační a komunikační prostředky a technologie, a tím vede žáka k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální: Učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu, a tím se žák učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla. Učitel poskytuje žákům prostor pro skupinovou práci a kooperativní učení, a tím učí žáky podílet se na příjemné atmosféře v týmu. Učitel je žákům rádcem, a tím vede žáka k tomu, že žák umí v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat; učitel umožňuje žákům klást otázky, a tím žák přispívá k diskusi v malé skupině, cítí potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení problémů.

Kompetence občanské: Učitel uznává možnost volby při rozhodování, a tím umožňuje žákovi rozhodovat se podle dané situace, poskytovat účinnou pomoc dle svých možností. Rovněž umožňuje dávat věci, jevy do souvislostí a vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí, a tím jej učí chápat základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví.

Kompetence pracovní: Učitel poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky, a tím vede žáka k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel. Učitel předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě, a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Prvouka /Prv/

OSV: Osobnostní a sociální výchova:

Osobnostní rozvoj

- OSV 2 *Sebepoznání a sebezpojetí:* moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem
- OSV 3 *Seberegulace a sebeorganizace:* organizace vlastního času, plánování učení
- OSV 4 *Psychohygienu:* dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích
- OSV 5 *Kreativita:* nápady, originalita, tvořivost

Sociální rozvoj

- OSV 6 *Poznávání lidí:* vzájemné poznávání ve třídě
- OSV 7 *Mezilidské vztahy:* chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc
- OSV 8 *Komunikace:* řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikaci, komunikace v různých situacích
- OSV 9 *Kooperace a kompetice:* rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci

Morální rozvoj

- OSV 10 *Řešení problémů a rozhodovací dovednosti:* zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů
- OSV 11 *Hodnoty, postoje, praktická etika:* vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování

VDO Výchova demokratického občana

- VDO 2 *Občan, občanská společnost a stát:* přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)

MkV Multikulturní výchova

- MkV 2 *Lidské vztahy:* právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty)

EV Environmentální výchova:

- EV 1 *Ekosystémy:* les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina
- EV 2 *Základní podmínky života:* voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,
- EV 3 *Lidské aktivity a problémy životního prostředí:* doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině
- EV 4 *Vztah člověka k prostředí:* naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví,

MV Mediální výchova:

MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hledání rozdílů mezi různými druhy sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení

MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky významných hodnot

Vzdělávací obsah předmětu Prvouka v 1. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	<u>ŠV</u>: zná název školy, jméno učitelky, vychovatelky, ředitele školy <u>ŠV</u>: rozlišuje jednotlivá povolání vyskytující se ve škole <u>ŠV</u>: orientuje se v prostředí školy <u>ŠV</u>: zná cestu do školy a zpět, rozpozná „kritická místa“ <u>ŠV</u>: zná pravidla bezpečné chůze po chodníku, po silnici <u>ŠV</u>: přechází silnici na bezpečném místě <u>ŠV</u>: orientuje se ve škole – rozmístění tříd, jídelna,	Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa bydliště žáka bezpečná cesta do školy škola – prostředí školy, orientace ve škole, činnosti ve škole	<u>MkV 2: Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování</u> <u>VDO 2: Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy</u>
rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	<u>ŠV</u>: rozlišuje typy domů, bytů <u>ŠV</u>: rozpozná ekosystémy /les, pole, louka, rybník, řeka/ v blízkosti školy a domova <u>ŠV</u>: uvědomuje si rozdíl mezi silnicí, polní cestou, lesní cestou <u>ŠV</u>: uplatňuje bezpečné chování na různých typech cest	Obec – její části, významné budovy v obci, poloha v krajině, okolí školy	<u>VDO 2: Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy</u>
Lidé kolem nás			
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi	<u>ŠV</u>: rozlišuje vztahy v rodině /rodiče, děti, prarodiče, teta, strýc/ <u>ŠV</u>: vypráví o životě v rodině na základě osobních zkušeností	Rodina – postavení jedince v rodině, příbuzenské vztahy, rodinné soužití, pomoc v rodině oslavby a zvyky v rodině soužití lidí - komunikace	<u>OSV 7: Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc</u>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	ŠV: vnímá role v rodině a vztahy mezi jednotlivými členy rodiny ŠV: uvědomuje si rozdíl mezi právem a povinností v souvislosti s rolemi v rodině (rodič – dítě) ŠV: zprostředkovává ostatním oslavy a tradice v rodině na základě vlastní zkušenosti	v rodině projevy lásky a citu, pomoc slabým	
projevuje toleranci k při-rozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	ŠV: podílí se na vytváření pravidel soužití ŠV: vnímá pravidla soužití jako nutnou součást mezilidských vztahů ŠV: umí si připravit pomůcky podle pokynu učitele ŠV: učí se rozlišovat nežádoucí formy chování ŠV: začíná si uvědomovat rozdíly mezi spolužáky /charakter, vlastnosti, dovednosti, schopnosti/ ŠV: tyto rozdíly se snaží respektovat ŠV: vnímá rozdíl mezi základními lidskými právy a naplňování povinností	Škola – pravidla soužití: vztahy mezi dětmi, vzájemná pomoc a respektování Chování lidí: pravidla společenského styku – pozdrav, poděkování právo a spravedlnost – právo na relaxaci, na základní lidské potřeby (pitný režim, toaleta), práva a povinnosti žáků školy povinnosti: v rodině, ve škole	<u>OSV 6: Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě</u> <u>OSV 7: Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc</u> <u>OSV 11: Hodnoty, postoje, praktická etika: vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování</u>
Lidé a čas			
využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	ŠV: orientuje se v čase /rok, měsíc, týden, den, hodina, včera, dnes, zítra/ ŠV: sestavuje svůj režim dne s ohledem na povinnosti i práva ŠV: vyjmenuje dny v týdnu ŠV: orientuje se v souvislostech /dnes pondělí, včera neděle/ v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	Orientace v čase a časový řád – určování času, režim dne, kalendář, roční období	<u>OSV 3: Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, plánování učení</u> <u>OSV 4: Psychohygiéna: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích</u>
Rozmanitost přírody			
pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě	ŠV: zná roční období a umí pojmenovat jejich základní charakteristické	Orientace v čase – roční období, kalendář, významné dny a svátky	<u>EV 2: Základní podmínky života: voda, ovzduší,</u>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
v jednotlivých ročních obdobích	rysy /např. s volným časem dítěte, s proměnami přírody/ <u>ŠV</u> : rozlišuje skupenství vody na základě vlastního pozorování <u>ŠV</u> : přiřadí do ročních období významné oslavy a tradice /Vánoce, Velikonoce/ <u>ŠV</u> : uvědomuje si tradiční význam svátků		<i>půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje</i>
roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	<u>ŠV</u> : pozná listnaté, jehličnaté stromy a ovocné stromy <u>ŠV</u> : rozlišuje strom, keř a bylinu <u>ŠV</u> : zná základní části stromu a byliny <u>ŠV</u> : podle viditelných znaků rozlišuje ovoce a zeleninu <u>ŠV</u> : uvědomuje si jejich význam v přírodě i význam pro člověka <u>ŠV</u> : zná domácí i volně žijící zvířata <u>ŠV</u> : pojmenuje mláďata domácích zvířat	Rostliny a živočichové ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody: ochrana rostlin a živočichů	<u>EV 4: Vztah člověka k prostředí</u> : naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví
provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	<u>ŠV</u> : provádí jednoduchá pozorování změn v přírodě v souvislosti s ročními obdobími <u>ŠV</u> : změny zapisuje pomocí jednoduchých značek	Jednoduché pokusy a pozorování	
Člověk a jeho zdraví			
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	<u>ŠV</u> : pojmenuje základní části lidského těla <u>ŠV</u> : uplatňuje správný pitný režim <u>ŠV</u> : sestavuje správný denní režim i s ohledem na pohybové aktivity <u>ŠV</u> : zná zásady správné životosprávy <u>ŠV</u> : dodržuje správné hygienické návyky /mytí rukou, celková osobní hygiena, čisté zuby/	Lidské tělo – životní potřeby a projevy péče o zdraví – nemoc, drobná poranění a úrazy, první pomoc	<u>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí</u> : moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem <u>OSV 4: Psychohygiena</u> : dobrá orga-

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<u>ŠV</u> : rozliší nemoc a úraz, pozná projevy běžné nemoci /nachlazení, rýma, angína/ <u>ŠV</u> : ví, jak se zachová při drobném poranění /přivolání dospělého, poskytnutí základního ošetření/ <u>ŠV</u> : zná zásady správného chování u lékaře /i zubního/		<i>nizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích</i>
dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	<u>ŠV</u> : zná zásady bezpečného chování ve skupině a uvědomuje si následky svého chování <u>ŠV</u> : snaží se předcházet úrazům a poraněním sebe i druhých	Osobní bezpečí – krizové situace (šikana, týrání)	<u>OSV 2:</u> <i>Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem</i>
chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě	<u>ŠV</u> : ví, jak se chovat při setkání s neznámými osobami <u>ŠV</u> : upozorní na podezřelé chování jedince dospělou osobu (rodič, učitel, vychovatelka) <u>ŠV</u> : vyhýbá se osamělým místům, kde by byl vystaven nebezpečí	Osobní bezpečí; krizové situace	
uplatňuje základní pravidla silničního provozu	<u>ŠV</u> : ví, kde jsou nebezpečná místa na cestě do školy i ze školy <u>ŠV</u> : pozná přechod pro chodce, světelnou signalizaci <u>ŠV</u> : zná zásady bezpečné chůze po chodníku i po silnici <u>ŠV</u> : připravuje se na roli cyklisty – jízda v doprovodu starších, ochranné prvky při jízdě na kole <u>ŠV</u> : zná základní povinnou výbavu jízdního kola	Osobní bezpečí – bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty	

Vzdělávací obsah předmětu Prvouka ve 2. ročníku

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	<u>ŠV</u>: popíše svoji cestu do školy <u>ŠV</u>: rozezná základní dopravní značky, přechází na přechodu pro chodce, zná semafor <u>ŠV</u>: zná běžné dopravní prostředky včetně hromadných <u>ŠV</u>: ví, kde je zastávka MHD a jak se na ní chovat	Domov: prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa bydliště žáka Bezpečná cesta do školy	<u>MkV 2: Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolu-práci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty)</u> <u>VDO 2: Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)</u>
rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby jejich estetické hodnoty a rozmanitost	<u>ŠV</u>: popíše svůj domov /byt, dům/ <u>ŠV</u>: vyjmenuje jednotlivé místnosti svého domova a jeho vybavení <u>ŠV</u>: nakreslí jednoduchý plán svého domova <u>ŠV</u>: jednoduše vysvětlí rozdíl mezi vesnicí a městem <u>ŠV</u>: pozná významné budovy v obci a jejich značení	Domov: prostředí domova, panelový dům, nájemní dům, byt, vesnice, město Obec: úřady, policie, hasiči, nemoc-nice, pošta, nádraží, kulturní zařízení, jiné dominanty města	<u>VDO 2: Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)</u>
Lidé kolem nás			
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi	<u>ŠV</u>: zná role rodinných příslušníků <u>ŠV</u>: orientuje se v širších rodinných vztazích /sestřenice, teta, strýc/ <u>ŠV</u>: hovoří o významných událostech v rodině	Rodina: známí a noví lidé – odstupňování známosti podle důvěry a přátelství (pomoci) Známí a noví lidé podle společných zájmů Jak se seznamujeme: na co	<u>OSV 7: Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc</u>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
	/oslav, výročí/ <u>ŠV</u> : vyjmenuje povolání členů rodiny <u>ŠV</u> : zná běžné domácí práce, přiměřeně se některých účastní <u>ŠV</u> : rozliší pojem „známý rodiny“ na základě důvěry a míry přátelství	musíme být opatrní Práce, zaměstnání, řemesla, nezaměstnanost, odpočinek, zábava Využití volného času: cestování, sport, kultura, hry	
projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	<u>ŠV</u> : nejen barva vlasů liší lidi na-vzájem <u>ŠV</u> : uvědomuje si odlišnosti v nářečí i cizím jazyku <u>ŠV</u> : vnímá povahové vlastnosti jako další prvek odlišností <u>ŠV</u> : uvědomuje si odlišnosti podle různých zájmů a koníčků <u>ŠV</u> : vypráví o svých koníčcích a zálibách	Podobní a odlišní lidé – barva pleti, místní původ, povahové vlastnosti, jazyk a nářečí Volný čas	<u>OSV 6: Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě</u> <u>OSV 7: Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc</u> <u>OSV 11: Hodnoty, postoje, praktická etika: vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování</u>
Lidé a čas			
využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	<u>ŠV</u> : rozlišuje jednotlivé části dne /svítání, ráno, dopoledne.../ <u>ŠV</u> : určuje celé hodiny, půlhodiny, čtvrt hodiny <u>ŠV</u> : vyjmenuje měsíce kalendářního roku a přiřadí k nim volnočasové aktivity <u>ŠV</u> : vyjmenuje měsíce školního roku a přiřadí k nim důležité mezníky /začátek a konec roku, pololetí/ <u>ŠV</u> : přiřadí členy rodiny k časovým pojmům <u>ŠV</u> : znázorní jednoduchý rodokmen – strom života rodiny	Orientace v čase: hodiny nástěnné, sluneční, přesýpací /historické hlediško/ Budík, hodiny náramkové, věžní Kalendář: stolní, trhací, záznamník, diář Minulost a současnost: dříve, dávno, nedávno, včera, předevčírem, zítra, pozítří Rodokmen	<u>OSV 3: Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, plánování učení</u> <u>OSV 4: Psychohygienu: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích</u>
Rozmanitost přírody			
pozoruje, popisuje	<u>ŠV</u> : pozoruje přírodu	Proměny přírody	<u>EV 2: Základní</u>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	v ročních obdobích <u>ŠV</u>: svá pozorování zapíše domluvenými značkami <u>ŠV</u>: pozoruje změny i na živočiších (zimní a letní srst) <u>ŠV</u>: ptáci stěhovaví a přezimující <u>ŠV</u>: stromy opadavé a neopadavé <u>ŠV</u>: dokáže jednoduše definovat pojmy - savec, pták, hmyz	Živočichové ve volné přírodě: srst, přezimování, stavba těla ptáků, savců /čtyřnohá zvířata/ Ptáci a jejich hnízda, péče o ptáky v zimě	<u>podmínky života</u>: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,
roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	<u>ŠV</u>: zná pojmy – zelenina, ovoce, zemědělské plodiny <u>ŠV</u>: rozlišuje druhy zeleniny – košťálová, kořenová, listová, cibulová, listová <u>ŠV</u>: rozlišuje druhy ovoce – malvice, peckovice, bobule <u>ŠV</u>: zná stavbu těla rostlin – kořen, stonek, list, květ, plod, <u>ŠV</u>: přiřadí pojmy – dužnina, jádřínek, pecka, semeno, slupka <u>ŠV</u>: přiřadí k ovocnému stromu ovoce <u>ŠV</u>: zná význam ovoce a zeleniny v jídelníčku člověka <u>ŠV</u>: ví, které zemědělské plodiny se vyskytují v regionu <u>ŠV</u>: ví proč a jak jsou užitečné včely <u>ŠV</u>: zná význam pokojových rostlin – okrasné a užitkové <u>ŠV</u>: jednoduchým způsobem se o pokojové rostliny stará /zalévání, kypření, otírání prachu/ <u>ŠV</u>: pokojové rostliny kvetoucí a nekvetoucí <u>ŠV</u>: zná zvířata, která můžeme chovat v bytě <u>ŠV</u>: popíše, jak se	Zelenina a ovoce: – jejich druhy a význam pro člověka Zemědělské plodiny Pokojové rostliny Domácí mazlíčci Péče o zvířata v zajetí – podmínky života Chráněné rostliny Chránění živočichové Ekosystém – louka Ekosystém – pole Ekosystém – les	<u>EV 3: Lidské aktivity a problémy životního prostředí</u>: doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině <u>EV 4: Vztah člověka k prostředí</u>: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
	o zvířata v zajetí staráme <u>ŠV</u>: zná kvetoucí rostliny na louce /léčivé byliny/ <u>ŠV</u>: vyjmenuje hmyz vyskytující se na louce <u>ŠV</u>: vyjmenuje polní plodiny – obilí, zná jejich význam <u>ŠV</u>: rozlišuje práce na poli – setí, sklizeň, plevel, výrobky <u>ŠV</u>: ví, co dává les člověku <u>ŠV</u>: pozná stromy jehličnaté a listnaté <u>ŠV</u>: ví, jak se v lese chováme a jak jej chráníme <u>ŠV</u>: zná ptáky a zvířata žijící v lese <u>ŠV</u>: podle atlasu hub pojmenuje alespoň tři jedlé a tři jedovaté houby <u>ŠV</u>: vysvětlí, co můžeme vyčistit z pařezu <u>ŠV</u>: pozná sever v přírodě podle mechu na stromech a podle mraveniště <u>ŠV</u>: vyjmenuje ryby žijící v rybníku nebo v řece <u>ŠV</u>: zná další živočichy žijící u vody a ve vodě <u>ŠV</u>: vysvětlí, co je nebezpečím pro čistotu rybníků a řek	Ochrana životního prostředí – les Péče o své zdraví První pomoc při otravě Ekosystém – rybník, řeka	<u>EV 1:</u> <i>Ekosystémy: les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina</i> <u>EV 3: Lidské aktivity a problémy životního prostředí:</u> <i>doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině</i> <u>EV 4: Vztah člověka k prostředí:</u> <i>naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví</i> <u>EV 1:</u> <i>Ekosystémy: vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina</i>
provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	<u>ŠV</u>: pozoruje a zapisuje růst rostlin ze semena /hrách, pažitka/ <u>ŠV</u>: pozoruje a zapisuje koloběh vody v přírodě <u>ŠV</u>: jednoduchým způsobem zjišťuje čistotu vody v přírodě <u>ŠV</u>: pozoruje přeměnu vody v páru <u>ŠV</u>: pozoruje přeměnu páry na vodu	Semeno - rostlina Koloběh vody v přírodě Ochrana životního prostředí – voda Teplota vody Teplota vzduchu	<u>OSV 10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti:</u> <i>zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu</i> <u>OSV 9:</u>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<u>ŠV</u> : pozoruje a zapisuje změnu vnitřní i venkovní teploty v závislosti na ročním období <u>ŠV</u> : zakládá herbář	Herbář	<u>Kooperace a kompetice</u> : roz-voj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci
Člověk a jeho zdraví			
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	<u>ŠV</u> : popíše své hygienické návyky během dne <u>ŠV</u> : rozezná a umí použít mycí prostředky, čistící prostředky, prací prostředky <u>ŠV</u> : umí vysvětlit, proč je nezbytné udržovat pracovní místo a dům v pořádku a čistotě <u>ŠV</u> : rozlišuje části trupu, hlavy, horní a dolní končetiny <u>ŠV</u> : zná pět smyslů a ví, jak je chráníme <u>ŠV</u> : seznámí se se základními vnitřními orgány člověka – mozek, plíce, srdce, žaludek <u>ŠV</u> : porovnává funkci vnitřních orgánů se životem rostlin a zvířat	Lidské tělo – vnitřní orgány Hygiena a čistota Pořádek a čistota Péče o zdraví	<u>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem</u> <u>OSV 4: Psychohygiena: dobrá orga-nizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích</u> <u>OSV 1: Rozvoj schopností poznání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů</u>
dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své, ani zdraví jiných	<u>ŠV</u> : ví, co je úraz (jak vzniká) <u>ŠV</u> : ví, jak přivolat pomoc <u>ŠV</u> : zná základní vybavení lékárničky <u>ŠV</u> : respektováním pravidel chování předchází případným úrazům <u>ŠV</u> : zná některé dětské nemoci /nakažlivé/ a ví, jak neohrožovat druhé	Péče o zdraví Důležitá telefonní čísla: 150, 155, 158, 112 Pravidla chování Dětské nemoci	<u>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem</u>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě	<u>ŠV</u>: učí se komunikovat s cizími lidmi bez ostychu, ale obezřetně <u>ŠV</u>: ví, komu se může svěřit s nepříjemným pocitem při komunikaci s ne-známým člověkem <u>ŠV</u>: požádá o pomoc pro svého kamaráda <u>ŠV</u>: vnímá rozdíl mezi hrou, šikanou a násilím <u>ŠV</u>: je schopen odsoudit brutalitu a násilí v médiích /akční filmy/	Osobní bezpečí: rizikové prostředí Osobní bezpečí: služby odborné po-moci Brutalita a násilí v médiích	<u>OSV 8:</u> <i>Komunikace: řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikaci, komunikace v různých situacích</i> <i>MV 2:</i> <i>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky významných hodnot</i>
uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu	<u>ŠV</u>: zná a dodržuje pravidla silničního provozu – chodec <u>ŠV</u>: učí se předvídat nebezpečí na silnici a na chodníku i při hrách <u>ŠV</u>: umí se slušně a bezpečně chovat v hromadné dopravě	Osobní bezpečí: bezpečné chování v silničním provozu Hromadná doprava	<u>VDO 2: Občan, občanská společnost a stát:</u> <i>přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)</i>
reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	<u>ŠV</u>: naslouchá a respektuje pokyny dospělých <u>ŠV</u>: zachová klid při vyhlášení poplachu a dále jedná podle pokynů	Situace hromadného ohrožení	<u>OSV 7: Mezilidské vztahy:</u> <i>chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc</i>

Vzdělávací obsah předmětu Prvouka ve 3. ročníku

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	<u>ŠV</u> : ví, kdy a kde se narodil, kde prožil své dětství <u>ŠV</u> : řekne a napíše celou svoji adresu <u>ŠV</u> : pojmenuje jednotlivé místnosti bytu a jejich vybavení <u>ŠV</u> : nakreslí jednoduchý plán svého bytu <u>ŠV</u> : popíše a do plánu obce zakreslí cestu z místa bydliště do školy <u>ŠV</u> : do plánu vyznačí i polohu významných budov <u>ŠV</u> : řekne a zakreslí nebezpečná místa <u>ŠV</u> : vyjmenuje dopravní značky z okolí bydliště a školy	Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa bydliště žáka Bezpečná cesta do školy	<u>VDO 2</u> : přijímá odpovědnost za své chování
začlení svou obec /město/ do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí	<u>ŠV</u> : vypráví zajímavosti z historie své obce <u>ŠV</u> : vyjmenuje významné historické památky své obce <u>ŠV</u> : mapuje okolí školy a bydliště <u>ŠV</u> : nakreslí jednoduchý orientační plán <u>ŠV</u> : orientuje se v dalších částech obce, zná směr cesty <u>ŠV</u> : zná nejbližší okolní obce, vyhledává je na regionální mapě <u>ŠV</u> : pracuje s regionální mapou, dává do souvislostí vyčtené údaje – řeky, silnice, obce, popíše podle mapy cestu do krajského města	Obec Minulost a současnost obce Rozdíly mezi městem a vesnicí Mapa	<u>MV 1</u> : hledání rozdílů mezi různými sděleními <u>OSV 5</u> : nápady, originalita, tvořivost
rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	<u>ŠV</u> : ví, podle čeho se orientuje ve volné přírodě a na neznámém místě <u>ŠV</u> : pozná rozdíl mezi rybníkem a nádrží	Plán obce a blízkého okolí Značky na mapě Příroda v okolí obce	<u>EV 3</u> : doprava a životní prostředí

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<u>ŠV</u> : ví, jak je využita krajina v okolí obce /zemědělská, lesy, průmyslová../ <u>ŠV</u> : srovnává různé prvky výstavby /historické-současné, cihlové – panelové/	Zástavba – byty, domy, obchodní centra, historické budovy	<i>EV 4: naše obec, náš životní styl</i>
Lidé kolem nás			
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi	<u>ŠV</u> : vypráví, při jakých příležitostech se setkává širší rodina <u>ŠV</u> : pojmenuje příbuzenské vztahy v rodině s určením otcovy a matčiny strany <u>ŠV</u> : hovoří o pravidlech chování v rodině, pojmenuje svoji pravidelnou účast na chodu domácnosti	Rodina – příbuzenské vztahy, oslavy, tradice Role v rodině, pravidla chování a soužití v rodině	<i>OSV 7: dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc</i> <i>MkV 2: právo všech lidí žít společně</i>
odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	<u>ŠV</u> : zná povolání svých rodičů i blízkých příbuzných a dokáže jedno-duše popsat, co se dělá v daném povolání <u>ŠV</u> : vyvozuje potřebu i význam povolání /pro rodinu, společnost, kolektiv/ <u>ŠV</u> : uvědomuje si rozdíl mezi psychickou a fyzickou prací	Povolání, práce, řemesla Fyzická a psychická práce Relaxace – volný čas	<i>VDO 2: přijímat odpovědnost za svůj život</i>
projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	<u>ŠV</u> : naslouchá různým názorům spolužáků <u>ŠV</u> : vychází vstříc přiměřeným požadavkům <u>ŠV</u> : umí dát najevo svůj nesouhlas bez projevu agresivity či ironie	Třída, škola – respektování různých povahových vlastností a dalších odlišností Spolužáci s různým zdravotním postižením	<i>OSV 6: vzájemné poznávání ve třídě</i> <i>OSV 7: respektování</i> <i>OSV 8: pravda a lež</i>
Lidé a čas			
využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	<u>ŠV</u> : pro orientaci v čase běžně používá kalendář <u>ŠV</u> : v kalendáři s jistotou vyhledá datum svého narození i blízké rodiny	Orientace v čase, časový řád	<i>OSV 3: organizace vlastního času</i> <i>OSV 4: dobrá organizace času</i>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
	ŠV: popíše různá měřidla času ŠV: ví, kde získá informace o životě v dávných dobách		
pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	ŠV: pojmenuje významné rodáky a přiřadí k nim danou činnost ŠV: sestavuje „encyklopedii“ významných osobností – sportovní a kulturní ŠV: interpretuje báje a pověsti spjaté s místním okolím	Jak žili lidé dříve Významné osobnosti současnosti i nedávné minulosti Regionální báje a pověsti	
Rozmanitost přírody			
pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	ŠV: na základě vlastních pozorování ví, v jaké podobě se v přírodě nachází voda a jak mění svoji podobu ŠV: popíše a jednoduše zakreslí koloběh vody v přírodě ŠV: vyjmenuje základní podmínky života na Zemi ŠV: ví, jaký význam má Slunce pro život na Zemi ŠV: pozoruje a zaznamenává délku a intenzitu světla v ročních obdobích ŠV: ví, při jaké teplotě voda mění své skupenství ŠV: uvědomuje si důležitost vzduchu pro život a co je zdrojem kyslíku ŠV: uvědomuje si vztah lidí k životnímu prostředí ŠV: navrhuje opatření ke zvýšení čistoty ovzduší a vody ŠV: rozlišuje správné a špatné v chování lidí k přírodě	Neživá příroda – podmínky života na Zemi Slunce – Země Voda Světlo, teplo Teplota Vzduch Čistota životního prostředí Ochrana životního prostředí	<i>EV 2: voda, ovzduší, energetické zdroje</i> <i>EV 3: vliv průmyslu na životní prostředí, ochrana životního prostředí</i>
roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady	ŠV: rozlišuje užitkové přírodniny ŠV: jednoduchým způsobem vysvětlí rozdíl	Živá a neživá příroda	

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
výskytu organismů ve známé lokalitě	mezi přírodninou a surovinou <u>ŠV</u>: ví, z jakých přírodnin se získávají suroviny: dřevo vlna, mléko, kůže <u>ŠV</u>: vysvětluje rozdíl mezi živou a neživou přírodou <u>ŠV</u>: pozoruje a popisuje, jakým způsobem probíhá výživa rostlin <u>ŠV</u>: zná v okolí obce chráněné přírodní druhy a uvědomuje si správné chování <u>ŠV</u>: uvádí příklady a porovnává kvetoucí a nekvetoucí rostliny <u>ŠV</u>: jednoduchým způsobem popíše rozdíl mezi rostlinami dřevnatými a dužnatými <u>ŠV</u>: vyvozuje a popisuje odlišnosti hub od rostlin	Výživa rostlin Chráněné rostliny a živočichové Kvetoucí a nekvetoucí rostliny Dřeviny – stromy a keře Bylina Houby	<i>EV 3: ochrana přírody</i>
provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	<u>ŠV</u>: pozoruje, kdy se mění skupenství vody, měření zapisuje <u>ŠV</u>: pozoruje a zapisuje koloběh vody v přírodě <u>ŠV</u>: pozoruje a zapisuje intenzitu slunečního světla <u>ŠV</u>: voda, důležitá součást života – provádí jednoduchá pozorování <u>ŠV</u>: provádí jednoduchá měření: délka, hmotnost, objem, teplota <u>ŠV</u>: k měření používá správné nástroje, provádí zápisy z pozorování a měření	Pracovní nástroje a jejich užívání Veličiny: délka, hmotnost, objem, teplota	<i>OSV 10: řešení učebních problémů</i> <i>OSV 11: odpovědnost, spolehlivost</i>
Člověk a jeho zdraví			
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	<u>ŠV</u>: vysvětlí rozdílnosti člověka od ostatních savců <u>ŠV</u>: vnímá rozdíly mezi pohlavím <u>ŠV</u>: učí se respektovat odlišné pohlaví <u>ŠV</u>: uvědomuje si, co je důležité pro zdravý způsob života a co našemu tělu	Lidské tělo Stavba těla rostlin, savců, ptáků a člověka Zdravý životní styl	<i>OSV 2: moje tělo, co o sobě vím</i>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
	škodí <u>ŠV</u> : vyjmenuje zásady zdravého způsobu života a snaží se je dodržovat <u>ŠV</u> : ví, jaké látky by měla obsahovat zdravá výživa <u>ŠV</u> : vyjmenuje možné návykové látky /alkohol, tabák, léky/ <u>ŠV</u> : rozlišuje některé důležité vnitřní orgány: ledviny, plíce a žaludek	Návykové látky	<u>OSV 11</u> : odpovědnost, spolehlivost
dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	<u>ŠV</u> : zná rozdíl mezi nemocí a úrazem <u>ŠV</u> : uvědomuje si souvislosti mezi výživou a zdravím <u>DV</u> : respektuje pravidla kolektivních her <u>ŠV</u> : pravidelným pohybem pomáhá ke zdravému životnímu stylu	Nemoc a úraz Zdravá výživa Pravidla při hrách, první pomoc Pravidelný pohyb jako součást zdravého životního stylu	<u>VDO 2</u> : respektování pravidel, odpovědnost za své činy a chování
chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě	<u>ŠV</u> : upozorní na podezřelé chování neznámého jedince <u>ŠV</u> : umí odmítnout nepříjemnou komunikaci <u>ŠV</u> : ví, kam se obrátí o pomoc či radu	Osobní bezpečí Komunikace s neznámým jedincem Instituce a organizace poskytující pomoc	<u>OSV 7</u> : podpora, pomoc <u>OSV 8</u> : předstírání v komunikaci
uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu	<u>ŠV</u> : respektuje pravidla silničního provozu <u>ŠV</u> : umí používat hromadné dopravní prostředky /vlak, autobus/ a ví, jak se v nich správně chovat <u>ŠV</u> : ví, jak se správně chovat v silničním provozu jako chodec <u>ŠV</u> : připravuje se na roli cyklisty <u>ŠV</u> : ví, že jako cyklista se pohybuje v doprovodu <u>ŠV</u> : jako cyklista používá správné ochranné prostředky	Pravidla silničního provozu Hromadné dopravní prostředky Jsem chodec Budu cyklista	<u>VDO 2</u> : přijímání odpovědnosti za své činy a chování

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	<u>ŠV</u> : respektuje pokyny dospělých při mimořádných událostech <u>ŠV</u> : zachovává chladnou hlavu při cvičeních /vyhlášení cvičného poplachu/	Mimořádné události Cvičný poplach	<u>OSV Z</u> : <i>naslouchání, respektování</i>

7.6. Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

V předmětu Vlastivěda je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět ve vybraných třech okruzích z pěti tematických okruhů: **Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas.**

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky.

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápe organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi a k evropanství. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo i globální problémy. Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Poznávají historii a současnost České republiky i v kontextu Evropy.

Předmět Vlastivěda je vyučován ve 4. a 5. ročníku po dvou hodinách týdně.

Výuka probíhá v kmenové učebně, v případě zařazení výukových programů v počítačové učebně.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Vlastivědy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učitel nabízí různé zdroje informací, a tím vede žáka k vyhledávání a třídění informací /encyklopedie, přírodovědné knihy a časopisy.../. Učitel jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad, a tím vede žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislostí.

Kompetence k řešení problémů: Učitel nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení, a tím učí žáka řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému empirické a logické postupy, tyto postupy prakticky ověřuje. Učitel společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení, a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů.

Kompetence komunikativní: Učitel nabízí různé texty a záznamy, audio i videotechniku, a tím umožňuje žákovi porozumět různým typům textů a záznamů a obrazového materiálu. Učitel poskytuje žákovi informační a komunikační prostředky a technologie, a tím vede žáka

k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální: Učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu, a tím se žák učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla. Učitel poskytuje žákům prostor pro skupinovou práci a kooperativní učení, a tím učí žáky podílet se na příjemné atmosféře v týmu. Učitel je žákům rádcem, a tím vede žáka k tomu, že žák umí v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat; učitel umožňuje žákům klást otázky, a tím žák přispívá k diskusi v malé skupině, cítí potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení problémů.

Kompetence občanské: Učitel uznává možnost volby při rozhodování, a tím umožňuje žákovi rozhodovat se podle dané situace, poskytovat účinnou pomoc dle svých možností. Rovněž umožňuje dávat věci, jevy do souvislostí a vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí, a tím jej učí chápat základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví.

Kompetence pracovní: Učitel poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky, a tím vede žáka k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel. Učitel předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě, a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Vlastivěda /VI/

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1 *Rozvoj schopností poznání:* cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů

Sociální rozvoj

OSV 9 *Kooperace:* rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci

VDO Výchova demokratického občana:

VDO 1 *Občanská společnost a škola- demokratické vztahy*

VDO 2 *Občan, občanská společnost a stát:* přijímat odpovědnost za své postoje a činy, základní principy demokratického státu

VDO 3 *Formy participace občanů v politickém životě – společenské organizace a hnutí*

VDO 4 *Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – základní kategorie fungování demokracie*

VMEGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

VMEGS 1 *Evropa a svět nás zajímá- rodinné příběhy, život dětí v jiných zemích*

VMEGS 2 *Objevujeme Evropu a svět- naše vlast a Evropa*

VMEGS 3 *Jsmo Evropané- kořeny a zdroje evropské civilizace*

MV: Mediální výchova:

MV 1	<i>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení:</i> hledání rozdílů mezi různými druhy sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení
MV 2	<i>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality:</i> vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky významných hodnot
MV 3	<i>Vnímání autora mediálních sdělení:</i> identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení, výrazové prostředky, fungování a vliv médií ve společnosti – vliv a role médií v každodenním životě

Vzdělávací obsah předmětu Vlastivěda ve 4. ročníku

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	ŠV: zná a uplatňuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě ŠV: chce být dobrým cyklistou- základní pravidla pohybu v silničním provozu, pasivní a aktivní bezpečnost	Obec, město, Česká republika: mapa, orientační body a linie První pomoc BESIP – dopravní značky, křižovatky, pravidla silničního provozu z hlediska chodce a cyklisty	<u>OSV 1:</u> dovednost zapamatování si <u>OSV 9:</u> řešení konfliktů, dovednost pro kooperaci <u>VDO 1:</u> demokratické vztahy
určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	ŠV: rozlišuje světové strany na mapě ŠV: přiřadí světové strany na mapě, zorientuje mapu v přírodě, podle mapy a orientačních bodů se pohybuje v terénu	Mapa ČR – zemský povrch, nížiny, pohoří, vodní toky a plochy turistická mapa	
rozlišuje mezi náčrt, plány a základními typy map naší republiky	ŠV: pracuje s plánem obce, popíše cestu do školy ze svého bydliště, označí „kritické body“ bezpečné cesty do školy, navrhne řešení ŠV: seznámí se s mapou /barvy, hranice, základní značky/, světové strany na mapě, tvary zemského povrchu, základní typy krajiny	Obec, město, místní krajina Zemský povrch a jeho tvary, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu	<u>VMEGS 2:</u> naše vlast a Evropa
vyhledává jednoduché údaje o sídlištích lidí na mapách naší republiky	ŠV: poznává dějiny vlasti - pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa a regionu. ŠV: svědectví práce našich předků uchované	Báje a pověsti regionu, historické zvláštnosti regionu (UNESCO, hrady a zámky, významné památky)	

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
	v památkách.		
vyhledává typické regionální zvláštnosti osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska historického, politického, správního a vlastnického	ŠV: seznámení s mapou /barvy, hranice, základní značky/, světové strany na mapě, tvary zemského povrchu, základní typy krajiny ŠV: pozná mapu České republiky, sousední státy, nejvyšší pohoří, řeky, nížiny ŠV: region, ve kterém žije, kulturní a průmyslové centrum regionu, obyvatelé krajiny, města, průmysl, vesnice, venkov, zemědělství, exkurze do zajímavých míst	Mapa České republiky Regiony ČR – surovinové zdroje, výroby, služby a obchod	VMEGS 1: rodinné příběhy, život dětí v jiných zemích
zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	ŠV: vypráví a vyhledává na mapě místo svého prázdninového pobytu ŠV: hovoří, zaznamenává a porovnává místo svého pobytu s místem bydliště	Regiony ČR	
rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	ŠV: poznává polohu a významné historické postavení hlavního města Prahy ŠV: rozlišuje státní symboly a jejich význam, ŠV: zná místní samosprávu a státní správu	Národ, základy státního zřízení a politického systému ČR Státní správa a samospráva (třídní, místní, krajská), státní symboly	VDO 2: základní principy demokratického státu
Lidé kolem nás			
vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci	ŠV: vyvozuje, stanovuje a dodržuje pravidla chování ve třídě, ve škole ŠV: respektuje pravidla soužití v rodině, ŠV: zná a respektuje pravidla soužití v obci, uvědomuje si možné následky při porušování pravidel ŠV: zná a respektuje pravidla silničního provozu v obci	Státní správa a samospráva pravidla soužití – třídní, školní, společenská Práce městské a státní policie	VDO 2: základní principy a hodnoty demokratického systému VDO 4: základní kategorie fungování demokracie: zákon, spravedlnost, řád, norma, právo, morálka)
rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	ŠV: všímá si, registruje a popisuje nevhodné chování spolužáků a spoluobčanů; navrhne opatření a řešení	Soužití lidí: obchod, firmy, zájmová sdružení a spolky, pomoc nemocným a sociálně slabším Právo a spravedlnost: základní lidská práva	VDO 2: Listina základních práv a svobod, přijímání odpovědnosti za své postoje a činy VDO 4: základní

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
		a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní chování	<i>kategorie fungování demokracie</i>
orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích	<u>ŠV</u> : vnímá a popisuje různé druhy vlastnictví a hospodářství - výrobky, zboží, obchod, peníze, ceny	Vlastnictví: soukromé, veřejné, osob-ní, společné Hmotný a nehmotný majetek, peníze	
Lidé a čas			
pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	<u>ŠV</u> : orientuje se v čase, rozumí dějinám jako časovému sledu událostí <u>ŠV</u> : orientuje se v kalendáři a na jeho základě je schopen určit roční období	Orientace v čase a časový řád: určování času, čas jako fyzikální veličina, kalendář, letopočet Dějiny jako časový sled událostí	
využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	<u>ŠV</u> : umí vyhledávat regionální památky, zajímá se o možnosti péče o památky <u>ŠV</u> : seznamuje se s minulostí kraje a předků	Regionální památky, péče o památky (UNESCO), lidé pečující o památky	<i>VMEGS 3: kořeny a zdroje evropské civilizace</i>
rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik	<u>ŠV</u> : uvědomuje si proměny způsobu života z historického hlediska /na základě vyprávění pamětníků či jiných zdrojů informací/ <u>ŠV</u> : vnímá rozdílné způsoby bydlení, předměty denní potřeby	Současnost a minulost v našem životě proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby	<i>VMEGS 3: klíčové mezníky evropské historie</i>
srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	<u>ŠV</u> : seznamuje se s pověstmi regionu i ČR	Minulost v našem životě, svědectví našich předků	
objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	<u>ŠV</u> : poznává současnost a minulost v našem životě z hlediska významných dnů a státních svátků	Současnost a minulost v našem životě – významné dny a státní svátky	<i>VMEGS 3: klíčové mezníky evropské historie</i>

Vzdělávací obsah předmětu Vlastivěda v 5. ročníku

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	<u>ŠV</u> : ukáže polohu své obce na mapě, pracuje s mapou z hlediska měřítka <u>ŠV</u> : ukáže a určí na mapě poledníky, rovnoběžky, další značky na mapě	Česká republika orientační body a linie mapa – poledníky a rovnoběžky BESIP – pravidla silničního provozu z hlediska chodce a cyklisty Cyklostezky v regionu	<i>VDO 2: občan jako odpovědný člen společnosti</i>
rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map	<u>ŠV</u> : vyznačí na mapě ČR základní orientační body – významné řeky, pohoří, nížiny, přehrady <u>ŠV</u> : pozná polohu ČR v Evropě <u>ŠV</u> : uvědomuje si postavení ČR za hranicemi - Evropa, evropské státy, hlavní města sousedních států, <u>ŠV</u> : předává poznatky získané cestováním,	Mapa ČR: zemský povrch a jeho tvary, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU Cestování	<i>VMEGS 1: naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích</i>
vyhledává jednoduché údaje o sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí	<u>ŠV</u> : poznává dějiny vlasti - pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa a regionu <u>ŠV</u> : seznamuje se se svědectvím práce našich předků uchovaném v památkách. <u>ŠV</u> : seznamuje se s evropskou historií	Báje a pověsti regionu, historické zvláštnosti regionu (UNESCO, hrady a zámky, významné památky) Řecké báje a pověsti,	<i>VMEGS 1: zvyky a tradice národů Evropy</i>
vyhledává typické regionální zvláštnosti osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým	<u>ŠV</u> : vnímá soužití lidí na základě společného „evropského“ domu <u>ŠV</u> : pozná nejbližší národní	Evropa a EU	<i>VMEGS 2: – mezinárodní setkávání, životní styl a vzdělávání</i>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
způsobem posoudí jejich význam z hlediska historického, politického, správního a vlastnického	sousedy ČR, porovnává povrch, vodstvo <u>ŠV</u> : v rámci EU dokáže vyhledávat zvláštnosti a posuzuje jejich význam		<i>mladých Evropanů</i>
zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	<u>ŠV</u> : vypráví a zaznamenává osobní zkušenosti ze zahraničních cest <u>ŠV</u> : na základě vlastních zkušeností porovnává způsob života i přírodu <u>ŠV</u> : zprostředkovává ostatním pohled na život v zahraničí	Evropa a EU	<u>VMEGS 2</u> : <i>mezinárodní setkávání, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů</i>
rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	<u>ŠV</u> : poznává polohu a významné historické postavení hlavního města Prahy <u>ŠV</u> : rozlišuje a zná státní symboly a jejich význam <u>ŠV</u> : zná místní samosprávu a státní správu, zná princip krajské samosprávy	Národ, základy státního zřízení a politického systému ČR Státní správa a samospráva (místní, krajská), státní a krajské symboly Symboly EU Česká republika: státoprávní uspořádání, instituce demokratického státu, jejich vzájemné vztahy a vztahy mezi občanem a těmito institucemi /prezident, parlament, vláda, zákony, soudy, volby/	<u>VMEGS 2</u> : <i>státní a evropské symboly</i>
Lidé kolem nás			
vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci, ve společnosti	<u>ŠV</u> : vyvozuje, stanovuje a dodržuje pravidla chování ve třídě, ve škole <u>ŠV</u> : respektuje pravidla soužití v rodině, <u>ŠV</u> : zná a respektuje pravidla soužití v obci, uvědomuje si možné následky při porušování pravidel <u>ŠV</u> : zná a respektuje pravidla silničního provozu v obci /bezpečná jízda na kole/	Státní správa a samospráva: pravidla soužití – třídní, školní, společenská Práce městské a státní policie BESIP – dodržování pravidel silničního provozu	<u>VDO 1</u> : <i>škola jako model demokratické společnosti, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole</i> <u>VDO 2</u> : <i>občan jako odpovědný člen společnosti</i>
rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která nemohou tolerovat	<u>ŠV</u> : všímá si, registruje a popisuje nevhodné chování spolužáků a	Soužití lidí – obchod, firmy, zájmová sdružení a spolky, pomoc	<u>VDO 2</u> : <i>– přijímá odpovědnost za své postoje a činy,</i>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	spoluobčanů, navrhne opatření a řešení <u>ŠV</u> : vnímá a posuzuje chování představitelů politických stran <u>ŠV</u> : seznamuje se s různými typy církví z historického hlediska v celosvětovém kontextu <u>ŠV</u> : uvědomuje si prvky a principy demokracie	nemocným a sociálně slabším Právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní chování politické strany, církve	<i>práva a povinnosti občana</i> VDO 3 – <i>společenské organizace a hnutí</i>
orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích	<u>ŠV</u> : vnímá a popisuje různé druhy vlastnictví a hospodářství - výrobky, zboží, obchod, peníze, ceny <u>ŠV</u> : uvědomuje si významné sociální problémy z evropského i světového hlediska, problémy konzumní společnosti	Vlastnictví: soukromé, veřejné, osobní, společné Hmotný a nehmotný majetek, peníze a jejich hodnota (euro a ostatní měny) Doprava a cestování: vzájemně pro-pojený svět,	VMEGS 1 – <i>naši sousedé v Evropě, lidová slovesnost</i> VMEGS 2 – <i>život Evropanů a styl života evropských rodinách</i>
Lidé a čas			
pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	<u>ŠV</u> : orientuje se v čase, rozumí dějinám jako časovému sledu událostí <u>ŠV</u> : orientuje se v kalendáři a na jeho základě je schopen určit roční období <u>ŠV</u> : poznává dějiny naší vlasti	Orientace v čase a časový řád: určování času, čas jako fyzikální veličina, kalendář, letopočet Dějiny jako časový sled událostí: časová přímka 0 - 2000 (rok, století, tisíciletí), nejvýznamnější osobnosti a události v našich dějinách (vycházet z literárního zpracování, ne data) Regionální zajímavosti - vlastenecká výchova	
využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	<u>ŠV</u> : umí vyhledávat regionální památky, zajímá se o možnosti péče o památky <u>ŠV</u> : seznamuje se s minulostí kraje a předků <u>ŠV</u> : vnímá různé druhy a typy kultury	Významné státní památky, péče o památky (UNESCO), lidé pečující o památky Kulturní instituce Média, multikulturní společnost	<i>MV 1: poznávání vlastního kulturního zakotvení</i> <i>MV 2: vztahy mezi kulturami</i> <i>MV 3: rovnocennost všech etnických skupin a kultur</i>
rozeznává současné	<u>ŠV</u> : uvědomuje si proměny	Současnost a minulost	

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik	způsobu života z historického hlediska /na základě vyprávění pamětníků či jiných zdrojů informací/ <u>ŠV</u> : vnímá rozdílné způsoby bydlení, předměty denní potřeby	v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby	
srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	<u>ŠV</u> : seznamuje se se způsobem života a práce našich předků <u>ŠV</u> : k poznávání používá regionální specifika	Současnost a minulost v našem životě	
objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	<u>ŠV</u> : poznává současnost a minulost v našem životě z hlediska významných dnů a státních svátků ve vazbě na evropské soužití	Současnost a minulost v našem životě: významné dny a státní svátky Významné dny a státní svátky v Evropské unii	<u>VMEGS 2</u> : Den Evropy <u>VMEGS 3</u> : co Evropu spojuje a co ji rozděluje

7.7. Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

V předmětu **Přírodověda**

je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v pěti tematických okruzích: **Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví.**

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá učitel žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky.

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápou organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi a k evropanství. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo i globální problémy. Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase.

Poznávají planetu Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat, hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí.

Dále poznávají člověka jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a co je pro člověka vhodné či nevhodné. Získávají základní poučení o zdraví a nemocích i o bezpečném chování v různých životních situacích. Uvědomují si svoji odpovědnost za své zdraví i za zdraví jiných lidí.

Předmět Přírodověda je vyučován ve 4. a 5. ročníku po dvou hodinách týdně.

Výuka probíhá v kmenové učebně, v případě zařazení výukových programů v počítačové učebně.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Přírodovědy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učitel nabízí různé zdroje informací, a tím vede žáka k vyhledávání a třídění informací /encyklopedie, přírodovědné knihy a časopisy.../. Učitel jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad, a tím vede žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislostí.

Kompetence k řešení problémů: Učitel nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení, a tím učí žáka řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému empirické a logické postupy, tyto postupy prakticky ověřuje. Učitel společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení, a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů.

Kompetence komunikativní: Učitel nabízí různé texty a záznamy, audio i videotechniku, a tím umožňuje žákovi porozumět různým typům textů a záznamů a obrazového materiálu. Učitel poskytuje žákovi informační a komunikační prostředky a technologie, a tím vede žáka k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální: Učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu, a tím se žák učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla. Učitel poskytuje žákům prostor pro skupinovou práci a kooperativní učení, a tím učí žáky podílet se na příjemné atmosféře v týmu. Učitel je žákům rádcem, a tím vede žáka k tomu, že žák umí v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat; učitel umožňuje žákům klást otázky, a tím žák přispívá k diskusi v malé skupině, cítí potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení problémů.

Kompetence občanské: Učitel uznává možnost volby při rozhodování, a tím umožňuje žákovi rozhodovat se podle dané situace, poskytovat účinnou pomoc dle svých možností. Rovněž umožňuje dávat věci, jevy do souvislostí a vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí, a tím jej učí chápat základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví.

Kompetence pracovní: Učitel poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky, a tím vede žáka k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel. Učitel předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě, a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Přírodověda /Př/

OSV Osobnostní a sociální výchova:

Osobnostní rozvoj

- OSV 1: *Rozvoj schopností poznání:* cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů
- OSV 2: *Sebepoznání a sebepojetí:* moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem
- OSV 3: *Seberegulace a sebeorganizace:* organizace vlastního času, plánování učení
- OSV 4: *Psychohygienu:* dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích
- OSV 5: *Kreativita:* nápady, originalita, tvořivost

Sociální rozvoj

- OSV 6: *Poznávání lidí:* vzájemné poznávání ve třídě
- OSV 7: *Mezilidské vztahy:* chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc

OSV 8	<i>Komunikace: řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikaci, komunikace v různých situacích</i>
OSV 9	<i>Kooperace: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci</i>
	Morální rozvoj
OSV 10	<i>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů</i>
VDO	Výchova demokratického občana:
VDO 1	<i>Občanská společnost a škola- demokratické vztahy</i>
VDO 2	<i>Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)</i>
EV	Environmentální výchova:
EV 1	<i>Ekosystémy: les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina</i>
EV 2	<i>Základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,</i>
EV 3	<i>Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině</i>
EV 4	<i>Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví,</i>
MV	Mediální výchova:
MV 1	<i>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hledání rozdílů mezi různými druhy sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení</i>
MV 2	<i>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky významných hodnot</i>

Vzdělávací obsah předmětu Přírodověda ve 4. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
určí světové strany v přírodě i podle mapy, řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	<u>ŠV</u> : zná světové strany <u>ŠV</u> : rozlišuje světové strany v přírodě podle přírodních jevů /hvězdy, mraveniště, stromy.../ <u>ŠV</u> : přiřadí světové strany na mapě, zorientuje mapu v přírodě <u>ŠV</u> : zná zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě <u>ŠV</u> : zná zásady poskytnutí první pomoci	<i>Okolní krajina:</i> - světové strany - orientační body a linie - mapa - lidské tělo - první pomoc	<u>OSV 1</u> : dovednost zapamatování si <u>OSV 2</u> : moje tělo, moje psychika, <u>OSV 9</u> : řešení konfliktů, dovednost pro kooperaci <u>VDO 1</u> : demokratické vztahy
vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách na mapách naší republiky	<u>ŠV</u> : přiřadí barvy na mapě k přírodním podmínkám <u>ŠV</u> : srovnává přírodní podmínky v okolí svého bydliště s krajskými /regionálními/	<i>Okolní krajina:</i> Místní oblast: vliv krajiny na život lidí, rostlinstvo a	<u>EV 1</u> : lidské sídlo (umělý ekosystém) <u>EV 3</u> : zemědělství a doprava a životní prostředí

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		živočišstvo-zvláštnosti Obec: poloha v krajině, význačné přírodní body v okolí	<i>EV 4: naše obec</i>
vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody	<u>ŠV</u> : zná chráněné krajinné oblasti, území v okolí obce /v nejbližším regionu/	Okolní krajina: - působení lidí na krajinu - orientační body – nejvyšší hora, vodstvo	<i>EV 4: náš životní styl, životní prostředí a zdraví</i>
zprostředkuje ostatním zkušenosti a zážitky z vlastních cest a porovná přírodu v naší vlasti a v jiných zemích	<u>ŠV</u> : vypravuje svých prožitcích <u>ŠV</u> : porovnává přírodu v okolí svého bydliště s širším okolím /region,kraj/	Okolní krajina: - tvary zemského povrchu - rozšíření půd, zemědělství - zajímavosti	<i>EV 3: zemědělství a životní prostředí</i>
Lidé kolem nás			
rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci	<u>ŠV</u> : zná členy své rodiny a zná jejich role v rodině <u>ŠV</u> : uvědomuje si mezigenerační vztahy /nejbližší příbuzenstvo/ <u>ŠV</u> : umí vysvětlit jednotlivé zaměstnání členů rodiny <u>ŠV</u> : popisuje volný čas rodiny, kolik volného času tráví rodina pohromadě, kolik času má každý člen rodiny na své zájmy <u>ŠV</u> : definuje rodinná pravidla slušného chování <u>ŠV</u> : pojmenuje svoji pomoc slabším členům rodiny	Rodina: role v rodině, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, zaměstnání a volný čas Chování lidí: vlastnosti lidí, pomoc slabším, pravidla slušného chování	<i>OSV 3: plánování učení a hry, stanovování osobních cílů</i> <i>OSV 7: péče o dobré vztahy v rodině (třídě), respektování, podpora, pomoc</i>
rozpozná ve svém okolí jednání a chování /ve vztahu k přírodě/, která se tolerovat nemohou	<u>ŠV</u> : zná zásady ochrany životního prostředí <u>ŠV</u> : začíná si uvědomovat důležitost třídění odpadu /informační zdroje/ <u>ŠV</u> : uvědomuje si rozdíl mezi soukromým a státním <u>ŠV</u> : posuzuje a hodnotí chování lidí ve vztahu k přírodě	Chování lidí: - Ochrana životního prostředí - Třídění odpadu - Právo a spravedlnost ve vztahu k přírodě - Základní globální problémy – problémy životního prostředí, problémy konzumní společnosti	<i>EV 3: odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody,</i> <i>EV 4: ekologický problém a způsoby řešení</i>
poukáže v nejbližším přírodním a společenském prostředí na změny a problémy, navrhne zlepšení životního prostředí obce	<u>ŠV</u> : uvědomuje si odpovědnost lidí za ochranu rostlin a živočichů <u>ŠV</u> : aktivně se zapojuje při ochraně přírody ve svém okolí <u>ŠV</u> : chová se v chráněných oblastech podle zásad, které	Právo a spravedlnost: ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody, chování lidí ve vztahu k přírodě Vlastnictví: státní a soukromé /chování lidí	<i>EV 3: – význam ochrany životního prostředí, změny v krajině (krajina dříve a dnes)</i> <i>EV 4: možnosti a způsoby ochrany životního prostředí,</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	ukládá návštěvní řád <u>ŠV</u> : aplikuje jednoduché třídění odpadu <u>ŠV</u> : uvědomuje si živelné pohromy a ekologické katastrofy <u>ŠV</u> : uvědomuje si důležitost šetření elektrickou energií a pitnou vodou <u>ŠV</u> : uvědomuje si odpovědnost lidí za znečištění ovzduší <u>DV</u> : zná ekologické druhy dopravy	k různým druhům vlastnictví/	<i>naše obec a náš životní styl</i>
Lidé a čas			
využívá knihoven, sbírek muzeí a archivů jako zdroje informací ke zdůvodnění základního významu chráněných částí přírody	<u>ŠV</u> : vyhledává informace o přírodních podmínkách regionu <u>ŠV</u> : navštěvuje vhodné výstavy a expozice	Základní globální problémy	<i>EV 4: prostředí a zdraví</i>
Rozmanitost přírody			
objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody	<u>ŠV</u> : zná základní projevy života, podmínky života - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin /různé druhy organismů/ <u>ŠV</u> : zná základní společenstva v okolí školy, obce – rozpozná vzájemné vztahy mezi organismy, některé příčiny porušování rovnováhy	Základní podmínky života: voda, vzduch, půda	<i>EV 2: voda, ovzduší (čistota ovzduší), půda – zdroj výživy</i>
vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru rozdělení času a střídání ročních období	<u>ŠV</u> : chápe vztahy mezi planetami, <u>ŠV</u> : vyjmenuje planety sluneční soustavy <u>ŠV</u> : vnímá planetu Zemi jako součást vesmíru <u>ŠV</u> : uvědomuje si nutnost vesmírného bádání – lety do vesmíru	Vesmír a Země: Sluneční soustava, planety, den a noc, roční období	
zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu	<u>ŠV</u> : popíše základní projevy života na konkrétních organismech, <u>ŠV</u> : prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	Živočichové - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života - základní skupiny živočichů, zástupci	<i>EV 4: rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, náš životní styl</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		- a jejich poznávání - stavba těla vybraných živočichů a funkce jednotlivých částí jejich těla - základní rozdíly mezi savci, ptáky, plazy, rybami, obojživelníky, hmyzem - význam přírody pro člověka - význam chovu domácích zvířat - živočichové ve volné přírodě, chov zvířat v zajetí - ZOO - potravní závislosti v přírodě - rostliny – stavba těla, reprodukce, význam pro přírodu i člověka	
porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech.	ŠV: pozoruje základní podmínky života ve vztahu k podnebí a počasí, zakládá jednoduché pokusy /voda, vzduch, půda, světlo – tma/	Voda a vzduch: oběh vody v přírodě, proudění vzduchu Den a noc, roční období Význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi Podnebí a počasí	<i>EV 4: prostředí a zdraví, způsoby ochrany zdraví</i>
zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.	ŠV: zná konkrétní činnosti člověka v přírodě/těžba nerostů, zemědělská půda, energetické zdroje – elektrárna, průmysl – znečištění ovzduší/	Nerosty a horniny: hospodářsky významné horniny a nerosty - zvětrávání Půda: vznik půdy a její význam Voda: - výskyt, vlastnosti a formy vody - oběh vody v přírodě Vzduch: - vlastnosti, složení, proudění - význam pro život - hoření látek	<i>EV 2: přírodní zdroje a vlivy na prostředí</i>
založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	ŠV: pozoruje a třídí látky, pozoruje a zapisuje vlastnosti látek zakládá herbář	Látky a jejich vlastnosti: - třídění látek - změny látek a skupenství	<i>OSV 1: cvičení pro řešení problému</i> <i>OSV 5: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		- vlastnosti porovnání látek - vážení a měření veličin /délka, hmotnost, objem, čas, teplota/ Herbář	
Člověk a jeho zdraví			
využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života	<u>ŠV</u> : zná základní stavbu lidského těla, /savci, ryby, plazi, ptáci/ <u>ŠV</u> : ví, co je zdravý způsob života /životospráva, denní režim, odpočinek, pitný režim, nemoc – úraz/ <u>ŠV</u> : vnímá reklamní vlivy na zdravý životní styl	Lidské tělo: základní stavba /smyslové vnímání/ Péče o zdraví, zdravá výživa	<i>OSV 6: vzájemné poznávání, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem, chyby při poznávání lidí</i> <i>MV 1 – kritický přístup k reklamnímu sdělení</i>
rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	<u>ŠV</u> : uvědomuje si etapy života po narození: předškolák, školák, dospělost	Lidské tělo, vývoj lidského těla	<i>OSV 6: odlišnosti různých věkových skupin</i>
účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob; uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	<u>ŠV</u> : sestavuje svůj denní režim s účelným a efektivním využíváním času s ohledem na oprávněné nároky rodiny a školy	Denní režim učení a volný čas pomoc blízkým osobám	<i>OSV 4: dobrá organizace času</i>
uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události	<u>ŠV</u> : zná a orientuje se v situacích ohrožujících život <u>ŠV</u> : uvědomuje si každodenní nebezpečí na silnicích /bezpečná cesta do školy/ <u>ŠV</u> : vnímá každodenní možnosti krizových situací <u>ŠV</u> : respektuje pokyny dospělých při mimořádných událostech <u>ŠV</u> : zachová chladnou hlavu při cvičeních /vyhlášení cvičného poplachu/	Dopravní výchova – bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty Krizové situace – šikana, týrání Média – brutalita a jiné formy násilí Mimořádné události Cvičný poplach	<i>OSV 7: péče o dobré vztahy, respektování, podpora a pomoc, lidská práva</i> <i>MV 1: rozlišování mediálního sdělení od reality života</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
předvede v modelových situacích jednoduché způsoby odmítání návykových látek	<u>ŠV</u> : rozpozná běžná léčiva od lentilek <u>ŠV</u> : umí rozlišit lék jako pomocníka i nepřítele <u>ŠV</u> : zahraje různé situace, ve kterých je kladen důraz na odmítání <u>ŠV</u> : uvědomuje si rizika návykových látek a prostředků	Návykové látky a zdraví: tabák, alkohol, počítače /soustavná hra/	<u>OSV 10</u> : dovednosti při řešení problémů, rozhodování z hlediska různých typů problémů <u>VDO 2</u> : přijímat odpovědnost za své postoje a činy, právo říci „Ne“
uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	<u>ŠV</u> : dodržuje zásady zdravé výživy <u>ŠV</u> : zná význam otužování <u>ŠV</u> : rozlišuje a posuzuje brutalitu a jiné formy násilí /televize-reality/	Osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, brutalita a jiné formy násilí v médiích	<u>MV 2</u> : různé typy sdělení, rozdíl mezi faktickým a fiktivním obsahem
ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	<u>ŠV</u> : zná rozdíl mezi nemocí a úrazem, v rámci svých možností jim umí předcházet	Nemoc /nachlazení, otužování, zdravá výživa, pitný režim/ Úraz /drobná poranění – řezná, tržná rána a jejich ošetření/ Služby odborné pomoci	
uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	<u>ŠV</u> : orientuje se v bezpečném chování v kolektivu třídy a v zájmových skupinách, <u>ŠV</u> : rozpozná chování jednotlivých členů v rodinném prostředí, mezi vrstevníky	Partnerství, rodina – pozitivní mezi-lidské vztahy	<u>OSV 7</u> : péče o dobré vztahy, lidská práva <u>OSV 8</u> : komunikace v různých skupinách

Vzdělávací obsah předmětu Přírodověda v 5. ročníku

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
určí světové strany v přírodě i podle mapy, řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	<u>ŠV</u> : rozlišuje světové strany na mapě i glóbu <u>ŠV</u> : přiřadí světové strany na mapě, zorientuje mapu v přírodě, podle mapy a orientačních bodů se pohybuje v terénu <u>ŠV</u> : zná a uplatňuje zásady bezpečného pohybu	<i>Česká republika</i> Orientační body a linie Mapa Lidské tělo První pomoc	<u>OSV 1</u> : dovednost zapamatování si <u>OSV 2</u> : moje tělo, moje psychika <u>OSV 9</u> : řešení konfliktů, dovednosti pro kooperaci <u>VDO 1</u> : demokratické vztahy

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
	a pobytu v přírodě <u>ŠV</u> : zná zásady poskytnutí první pomoci, ví jak poskytnout první pomoc		
vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách na mapách naší republiky	<u>ŠV</u> : ví, co znamenají vrstevnice na mapě <u>ŠV</u> : srovnává krajské přírodní podmínky s Českou republikou	<i>Okolní krajina:</i> - Česká republika – vliv krajiny na život lidí, rostlinstvo a živočišstvo - zvláštnosti - význačné přírodní body v ČR (hory, řeky, nížiny...)	<i>EV 1: lidské sídlo (umělý ekosystém)</i> <i>EV 3: zemědělství a doprava a život-ní prostředí</i> <i>EV 4 – naše obec</i>
vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody	<u>ŠV</u> : zná chráněné krajinné oblasti, území v České republice	Česká republika: - působení lidí na krajinu - orientační body – nejvyšší hora, vodstvo	<i>EV 4: náš životní styl, prostředí a zdraví</i>
zprostředkuje ostatním zkušenosti a zážitky z vlastních cest a porovná přírodu v naší vlasti a v jiných zemích	<u>ŠV</u> : vypravuje o svých prožitcích z dovolené a návštěvě jiných zemí /Evropa/ <u>ŠV</u> : porovnává přírodu v okolí svého bydliště s širším okolím České republiky	Česká republika: tvary zemského po-vrchu, rozšíření půd, zemědělství Zajímavosti: Postavení Země ve Vesmíru, Evropa (časová pásma, střídání dne a noci, roční období – souvislosti)	<i>EV 3: zemědělství a životní prostředí</i>
Lidé kolem nás			
rozpozná ve svém okolí jednání a chování /ve vztahu k pří-rodě/, která se tolerovat nemohou	<u>ŠV</u> : zná a uplatňuje zásady ochrany životního prostředí <u>ŠV</u> : provádí třídění odpadu /informační zdroje/ <u>ŠV</u> : zná rozdíl mezi soukromým a státním a respektuje práva vlastníků <u>ŠV</u> : posuzuje a hodnotí chování lidí ve vztahu k přírodě /špatné – dobré/	Chování lidí: - Ochrana životního prostředí - Třídění odpadu - Právo a spravedlnost ve vztahu k přírodě Základní globální problémy: - problémy životního prostředí, - problémy konzumní společnosti	<i>EV 3: odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody,</i> <i>EV 4: ekologický problém a způsoby jeho řešení</i>
poukáže v nejbližším přírod-ním a společenském prostředí na změny a problémy, navrhne zlepšení životního prostředí obce	<u>ŠV</u> : uvědomuje si odpovědnost lidí za ochranu rostlin a živočichů <u>ŠV</u> : aktivně se zapojuje při ochraně přírody ve svém okolí <u>ŠV</u> : chová se v chráněných oblastech podle zásad, které ukládá návštěvní řád	Právo a spravedlnost: - ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - chování lidí ve vztahu k přírodě Vlastnictví: státní a soukromé (chování lidí k různým druhům vlastnictví)	<i>EV 3: význam ochrany životního prostředí, změny v krajině (krajina dříve a dnes)</i> <i>EV 4: možnosti a způsoby ochrany životního prostředí, naše obec a náš životní styl</i>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<u>ŠV</u> : aplikuje jednoduché třídění odpadu ve škole a doma <u>ŠV</u> : uvědomuje si živelné pohromy a ekologické katastrofy v širším vnímání <u>ŠV</u> : uvědoměle šetří elektrickou energií a pitnou vodou <u>ŠV</u> : uvědomuje si případy znečištění ovzduší, zná a uplatňuje vhodné chování v případě zvýšené koncentrace <u>ŠV</u> : zná ekologické druhy dopravy <u>ŠV</u> : zná opatření prováděná pro zlepšení životního prostředí obce /regionu/	- Situace hromadného ohrožení: povodeň - znečištěné ovzduší - znečištěná voda - další případy ohrožení	
Lidé a čas			
využívá knihoven, sbírek muzeí a archivů jako zdroje informací ke zdůvodnění základního významu chráněných částí přírody	<u>ŠV</u> : vyhledává a třídí informace o přírodních podmínkách České republiky <u>ŠV</u> : navštěvuje vhodné výstavy a expozice	Základní globální problémy Významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti	<i>EV 4: prostředí a zdraví</i>
Rozmanitost přírody			
objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody	<u>ŠV</u> : orientuje se v základních projevech života, zná základní podmínky života - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, <u>ŠV</u> : základní společenstva v České republice; vzájemné vztahy mezi organismy, některé příčiny porušování rovnováhy	Rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní projevy a potřeby, průběh a způsob života, výživa Stavba těla u některých druhů včetně reprodukčních orgánů, význam v přírodě a pro člověka	<i>EV 2: voda, ovzduší (čistota ovzduší), půda – zdroj výživy</i>
na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru vysvětlí souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	<u>ŠV</u> : vnímá postavení Země ve sluneční soustavě a vesmíru <u>ŠV</u> : vysvětlí střídání dne a noci a ročních období <u>ŠV</u> : rozlišuje rozmanitost podmínek života na Zemi <u>ŠV</u> : porovnává rostlinstvo a živočišstvo na Zemi <u>ŠV</u> : srovnává podnebí a počasí	Vesmír a Země: sluneční soustava, den a noc, roční období Životní podmínky: rozmanitost podmínek na Zemi, rostlinstvo a živočišstvo na Zemi Podnebí a počasí	<i>EV 4: nerovnoměrnost života na Zemi, rozdílné podmínky prostředí, rozdílný společenský vývoj na Zemi</i> <i>MV 1: kritický přístup ke zpravodajství, chápání podstaty mediálního sdělení</i> <i>MV 2: vztah</i>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
			<i>mediálního sdělení a sociální zkušeností</i>
zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu	ŠV: popíše základní projevy života na konkrétních organismech, ŠV: prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	Živočichové - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života - základní skupiny živočichů, zástupci a jejich poznávání - stavba těla vybraných živočichů a funkce jednotlivých částí jejich těla - základní rozdíly mezi savci, ptáky, plazy, rybami, obojživelníky, hmyzem - význam přírody pro člověka - význam chovu domácích zvířat - živočichové ve volné přírodě, chov zvířat v zajetí - ZOO - potravní závislosti v přírodě	<u>EV 4</u> : rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, náš životní styl
na základě pozorování porovnává základní projevy života na konkrétních organismech	ŠV: Pozoruje základní podmínky života ve vztahu k podnebí a počasí na Zemi a vzhledem k Vesmíru	Voda a vzduch: oběh vody v přírodě, proudění vzduchu Planety sluneční soustavy Podnebí a počasí na Zemi Postavení Země ve vesmíru	<u>EV 4</u> : prostředí a zdraví, způsoby ochrany zdraví
zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.	ŠV: Zná konkrétní činnosti člověka v přírodě /těžba nerostů, zemědělská půda, energetické zdroje – elektrárna, průmysl – znečištění ovzduší/	Nerosty a horniny: - hospodářsky významné horniny a nerosty - zvětvávání Půda: vznik půdy a její význam Voda: - výskyt, vlastnosti a formy vody - oběh vody v přírodě Vzduch: - vlastnosti, složení, proudění - význam pro život - hoření látek	<u>EV 2</u> : přírodní zdroje a vlivy na prostředí

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	<u>ŠV</u> : Zná zdroje energie – uvědomuje si rizika a nebezpečí elektrické energie	Elektrická energie – zapojování jednoduchých obvodů	
Člověk a jeho zdraví			
využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života	<u>ŠV</u> : zná základní stavbu lidského těla, uvědomuje si pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou <u>ŠV</u> : ví, co je zdravý způsob života /intimní a duševní hygiena/ <u>ŠV</u> : vnímá reklamní vlivy na zdravý životní styl	Lidské tělo – základní stavba důležité vnitřní orgány lidského těla Péče o zdraví, zdravá výživa	<i>OSV 6: vzájemné poznávání, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem, chyby při poznávání lidí</i>
OVO 24: rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	<u>ŠV</u> : uvědomuje si etapy života před a po narození <u>ŠV</u> : seznamuje se se základy lidské reprodukce /porovnání s ostatními organizmy/	Lidské tělo, vývoj lidského těla	<i>OSV 6: odlišnosti různých věkových skupin</i>
účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	<u>ŠV</u> : sestavuje a dodržuje svůj denní režim s účelným a efektivním využíváním času s ohledem na oprávněné nároky rodiny a školy	Denní režim Učení a volný čas Pomoc blízkým osobám	<i>OSV 4: dobrá organizace času</i>
uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události	<u>ŠV</u> : zná a orientuje se v situacích ohrožujících život <u>ŠV</u> : uvědomuje si každodenní nebezpečí na silnicích /bezpečná cesta do školy/ <u>ŠV</u> : vnímá každodenní možnosti krizových situací <u>ŠV</u> : respektuje pokyny dospělých při mimořádných událostech <u>ŠV</u> : zachová chladnou hlavu při cvičeních /vyhlášení cvičného poplachu/	Dopravní výchova: bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty Krizové situace: šikana, týrání, sexuální zneužívání /omezování osobní svobody/ Přírodní katastrofy: povodeň, vichřice Média: brutalita a jiné formy násilí Cvičný poplach	<i>OSV 7: péče o dobré vztahy, respektování, podpora a pomoc, lidská práva</i> <i>MV 1: rozlišování mediálního sdělení od reality života</i>
předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	<u>ŠV</u> : uvědomuje si rizika návykových látek a prostředků	Návykové látky a zdraví – tabák, alkohol, počítače /soustavná hra/	

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	ŠV: zná rozdíl mezi nemocí a úrazem, v rámci svých možností jim umí předcházet ŠV: seznamuje se s nebezpečím HIV /AIDS	Nemoc /nachlazení, otužování, zdravá výživa, pitný režim/ Úraz /drobná poranění – řezná, tržná rána a jejich ošetření/ Služby odborné pomoci Základy sexuální výchovy /cesty nákazy/	
ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	ŠV: orientuje se v bezpečném chování v kolektivu třídy, v zájmových skupinách, v rodinném prostředí, mezi vrstevníky	Partnerství, rodina: pozitivní mezilidské vztahy	OSV 7: péče o dobré vztahy, lidská práva OSV 8: komunikace v různých skupinách
uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	ŠV: rozlišuje vnější znaky muže a ženy, vnímá biologické a psychické změny v dospívání, ŠV: seznamuje se s etikou stránkou sexuality	Partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy	OSV 4: předcházení stresům v mezilidských vztazích

7.8. Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura provází žáky po celou dobu školní docházky. Přispívá ke kultivaci osobnosti žáka tím, že dává prostor pro uplatnění jeho tvořivých schopností a zprostředkovává mu umělecké zážitky prostřednictvím vlastní tvorby. Naplňuje přirozenou potřebu projevit se. Žákům se ve výuce přibližuje výtvarné a hudební umění a tak se působí na jejich estetické vnímání. Získané dovednosti pak mají žáci možnost využít v podobě zájmových činností.

Oblast Umění a kultura má významný rehabilitační a relaxační charakter. Na žáky působí harmonizující prostředí, ve kterém se snižuje jejich vnitřní napětí, psychická nevyváženost, nesoustředěnost a v mnohých případech i agresivita. Veřejná vystoupení podporují růst jejich sebevědomí a přispívají k odolnosti vůči stresu a trémě.

Vzdělávací oblast Umění a kultura se realizuje ve vyučovacích předmětech

Hudební výchova a Výtvarná výchova.

Vzdělávací obsah vzdělávací oblasti napomáhá k rozvíjení tvořivosti a vnímavosti k sobě samému i okolnímu světu. Oblast si klade za cíl ochranu a hledání krásy kolem sebe sama. Směřuje k chápání tradic, kritickému přístupu ke skutečnosti. Vytváří příležitost pro vzájemnou spolupráci, toleranci a napomáhá utváření postojů a hodnot.

7.8. Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

V předmětu Hudební výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti Umění a kultura. V počáteční etapě základního vzdělání si klade hudební výchova za cíl vzbudit zájem žáka o setkávání s hudbou a rozvíjet jeho elementární hudební dovednosti prostřednictvím pěveckých, rytmických, poslechových, instrumentálních a pohybových činností. Hudební výchova je charakterizována jako činnostní, tvořivý proces. Základem je hra, která poskytuje prostor pro uplatnění dětské aktivity, spontánnosti i vlastního experimentování.

Žáci získávají základní pěvecké návyky a dovednosti, seznamují se s hrou na jednoduché hudební nástroje, reagují na hudbu pohybem a poznávají hudbu v různých žánrech a stylech. Hudební výchova je vyučována ve všech ročnících po jedné hodině týdně. K výuce je využívána učebna s pianem, CD přehrávač, Orfeův instrumentář.

Obsah tvoří:

Vokální činnosti

Instrumentální činnosti

Hudebně pohybové činnosti

Poslechové činnosti

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka hudební výchovy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Umění a kultura přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: žák poznává smysl a cíl učení, vytváří si pozitivní vztah k učení tím, že: učitel žáka seznamuje se základními návyky a dovednostmi v jednotlivých oblastech hudebních činností (hlasové, rytmické, instrumentální, poslechové, pohybové) a vše podpoří osobním příkladem.

Kompetence k řešení problémů: žák se nenechá odradit počátečním nezdarem tím, že: učitel se snaží najít příčiny neúspěchu a citlivým přístupem za pomoci dětského kolektivu je pomáhá odstraňovat a následně rozvíjet kvalitu hlasových, pohybových dovedností jedince. Podpoří ho důvěrou.

Kompetence komunikativní: žák se učí dialogu se spolužáky, s učitelem, učí se rozumět a používat komunikační prostředky hudby tím, že: učitel učí žáka porozumět a pracovat s notovým záznamem, vysvětlí a na konkrétních příkladech ukáže, že skladba nebo píseň může být i osobním sdělením, poselstvím pro druhé.

Kompetence sociální a personální: žák si začíná uvědomovat osobní zodpovědnost v rámci kolektivu, aktivně se zapojuje do kolektivních činností tím, že: učitel vybírá vhodné hudebně pohybové hry s rytmicko melodickým doprovodem, připravuje různé soutěže, kvízy, které vyžadují práci ve skupině, pomáhá žákovi získat pocit potřeby, důležitosti, sebedůvěry.

Kompetence občanské: žák si začíná uvědomovat své povinnosti i svá práva, začíná si vytvářet svůj osobní vztah k instituci, kterou je škola, obec tím, že: učitel navštěvuje se žáky hudební besedy, divadelní představení, připravuje se žáky veřejná vystoupení pro rodiče, pro děti z mateřské školky.

Kompetence pracovní: žák si osvojuje základní hygienické, pracovní návyky, tím, že: učitel ho seznamuje se základy hlasové hygieny, učí správnému držení těla při zpěvu, demonstruje mu možnosti práce s lidským hlasem.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Hudební výchova /Hv/

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení

OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne

OSV 4 Psychohygienu: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění-relaxace

OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

OSV 6 Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě

OSV 7 Mezilidské vztahy: empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou třídy jako sociální skupiny).

OSV 8 Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči a vokálního projevu, výraz).

OSV 9 Kooperace a kompetice: dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky.

MV Mediální výchova

MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv médií na kulturu (role filmu, televize, internetu v životě jednotlivce, rodiny, společnosti).

VMEGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy

EV Environmentální výchova

EV 4 Vztah člověka k prostředí: prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví)

Vzdělávací obsah předmětu Hudební výchova v 1. ročníku

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase melodizuje jednoduché texty	ŠV: zpívá intonačně a rytmicky jednoduché písně ŠV: pokouší se melodizovat krátký úsek textu/říkadlo	Vokální činnosti: • Zásady hlasové hygieny. • Hlasová, dechová, artikulační cvičení (tvoření hlavového tónu, rozšiřování hlasového rozsahu, měkké nasazení tónu) • Zpěv intonačně jednoduchých písní v rozsahu jednočárkované oktávy. • Intonace: model ge, gage. • Melodizace říkadel. • Individuální práce s „nezpěváky“	<u>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování <u>OSV 6: Poznávání lidí</u> – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě <u>OSV 8: Komunikace</u> - řeč zvuků a slov
Rytmizuje jednoduché texty využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	ŠV: pokouší se rytmitizovat krátký úsek textu/říkadlo ŠV: s pomocí učitele realizuje jednoduchý rytmický doprovod na některý z Orffových nástrojů	Rytmické činnosti: • Rytmus, metrum, pulsace písně. • Rytmitizace slov, slovních spojení, říkadel.. • Jednoduchý rytmický doprovod • (Orffovy hudební nástroje)	<u>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování <u>OSV 8: Komunikace</u> řeč zvuků a slov
rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	ŠV: porovná dva tóny lišící se některou ze svých kvalit	Poslechové činnosti: • Tón – zvuk. • Rozlišení změny výšky tónu. • Analýza průběhu melodie (stoupá, klesá, opakované tóny). • Učitelův vzorový přednes písně. • Hudební pohádky	<u>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování <u>OSV 4: Psychohygie</u> na: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění relaxace
rozlišuje jednotlivé kvality tónů	ŠV: porovná dva tóny lišící se některou ze svých kvalit	Hudebně teoretické znalosti: • Pojmy: notová osnova, houslový klíč. • Vlastnosti tónu (délka, výška, síla, barva). • Grafický zápis melodie.	<u>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování
reaguje pohybem na znějící hudbu,	ŠV: spontánně reaguje pohybem na hudbu	Hudebně pohybové činnosti: • Správné držení těla.	<u>OSV 2: Sebepoznání a sebepojet:</u> moje

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
pohybem vyjadřuje metrum, tempo		- Rytmická chůze, běh. - Prísunný krok. - Dětské lidové hry. - Lidový tanec (mazurka).	<i>tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne</i> <u>OSV 7: Mezilidské vztahy: empatie a pohled na svět očima druhého,</u> <u>OSV 8: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov</u>
melodizuje jednoduché texty využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	ŠV: pokouší se melodizovat krátký úsek textu/říkadlo ŠV: s pomocí učitele realizuje jednoduchý rytmický doprovod na některý z Orffových nástrojů	Instrumentální činnosti: - Hra na dětské zvonkohry. - Jednoduché ostinátní doprovody na Orffovy hudební nástroje	<u>OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích</u>

Vzdělávací obsah předmětu hudební výchova ve 2. ročníku

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase melodizuje jednoduché texty	ŠV: zpívá jednoduché lidové i umělé písně, pokouší se uplatňovat základní pěvecká pravidla ŠV: snaží se melodizovat krátký text/říkadlo pomocí vybraných intonačních modelů	Vokální činnosti: - Zásady hlasové hygieny - Dechová, hlasová, artikulační cvičení (tvoření hlavového tónu, rozšiřování hlasového rozsahu, měkké nasazení tónu) - Lidová píseň - Umělá píseň - Melodizace říkadel pomocí intonačních modelů - Intonace: durový trojzvuk - Individuální práce s „nezpěváky“	<u>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</u> <u>OSV 6: Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě</u> <u>OSV 8: Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov</u>
Rytmizuje jednoduché texty	ŠV: s dopomocí zachytí rytmus, metrum a pulsaci jednoduché písně	Rytmické činnosti: - Rytmus, metrum, pulsace - Rytmizace slov, slovních	<u>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti</u>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	ŠV: pokouší se rytmizovat krátký text ŠV: pokouší se samostatně realizovat jednoduchý rytmický doprovod na některý z Orffových nástrojů	spojení, říkadel • Jednoduché ostinátní doprovody • (Orffovy hudební nástroje)	<i>a soustředění; cvičení dovedností zapamatování</i> <u>OSV 5: Kreativita</u> - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích <u>OSV 8: Komunikace</u> - řeč těla, řeč zvuků a slov
rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje	ŠV: stručně verbálně popíše průběh melodie ŠV: vyjádří vybrané charakteristiky hudebního proudu v základních protikladech ŠV: sluchově rozliší základní skupiny nástrojů	Poslechové činnosti: • Sluchová analýza průběhu melodie • Rozlišení vzdáleností mezi tóny • Výrazové prostředky hudby • (krátké poslechové skladby) • Pojmy: smutně - vesele, rychle - pomalu, krátce - dlouze • Poznávání nejběžnějších hudebních nástrojů	<u>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování <u>OSV 4: Psychohygien</u> <u>a</u> : dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění -relaxace
rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	ŠV: v grafickém zápisu rozpozná výrazné změny dynamiky ŠV: rozliší 2/4 a 3/4 takt	Hudebně teoretické znalosti: • Takt, taktová čára, označení taktu • 2/4, 3/4 • Taktování 2/4 taktu • Dynamická znaménka p - f • Grafický zápis melodie	<u>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku	ŠV: spontánně reaguje pohybem na znějící hudbu ŠV: s pomocí učitele se snaží pohybem vyjádřit metrum, tempo, dynamiku	Hudebně pohybové činnosti: • Správné držení těla • Hudebně pohybové a taneční hry • Poskok, cval	<u>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí</u> : moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne <u>OSV 4: Psychohygien</u> <u>a</u> : dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění -relaxace <u>OSV 5: Kreativita</u> : cvičení pro rozvoj

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
			základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích <u>OSV 7: Mezilidské vztahy</u> : empatie a pohled na svět očima druhého <u>OSV 8: Komunikace</u> - řeč těla, řeč zvuků a slov
melodizuje jednoduché texty využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	ŠV: snaží se melodizovat krátký text/říkadlo pomocí vybraných intonačních modelů ŠV: pokouší se samostatně realizovat jednoduchý rytmický doprovod na některý z Orffových nástrojů	Instrumentální činnosti: Jednoduché ostinátní doprovody na dětské nástroje Orffovského instrumentáře	<u>OSV 5: Kreativita</u> : cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích

Vzdělávací obsah předmětu Hudební výchova ve 3. ročníku

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase melodizuje jednoduché texty	ŠV: zpívá lidové, umělé i populární písně pro děti s uplatněním základních pěveckých návyků ŠV: melodizuje říkadla/jednoduché texty pomocí osvojených intonačních modelů	Vokální činnosti: - Zásady hlasové hygieny - Dechová, hlasová, artikulační cvičení (upevňování hlavového tónu, rozšiřování hlasového rozsahu, měkké nasazení tónu, vázání tónů, vyrovnávání vokálů, hudební dělení slov) - Lidová píseň - Umělá píseň - Populární píseň pro děti - Melodizace říkadel pomocí intonačních modelů - Intonace: pětitónová stupnicová durová řada, opakované tóny - Individuální práce s „nezpěváky“	<u>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání</u> : cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování <u>OSV 6: Poznávání lidí</u> : vzájemné poznávání se ve skupině/třídě <u>OSV 8: Komunikace</u> : řeč zvuků a slov

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
rytmizuje jednoduché texty využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	ŠV: s dopomocí naznačí rytmus, metrum a pulsaci písně ŠV: samostatně rytmizuje jednoduchý text ŠV: samostatně realizuje jednoduchý rytmický doprovod na některý z Orffových nástrojů	Rytmické činnosti: - Rytmus, metrum, doprovod písně - Hra otázka – odpověď (příprava pro pochopení písňové hudební formy) - Rytmizace říkadel - Ostinátní rytmické doprovody (Orffovy hudební nástroje)	<u>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování <u>OSV 5: Kreativita:</u> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích <u>OSV 8: Komunikace</u> - řeč zvuků a slov
rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	ŠV: popíše průběh melodie ŠV: zachytí výrazné změny tempa a dynamiky ŠV: rozliší tóninu dur a moll ŠV: rozpozná základní hudební nástroje ŠV: rozliší skladby vokální, instrumentální a vokálně-instrumentální	Poslechové činnosti: - Sluchová analýza průběhu melodie písně, skladby - Rozlišení tempových, dynamických změn, barvy hudebního nástroje - Sluchové rozlišení dur - moll tóniny - Skladba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální - Hudební forma: rondo	<u>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování <u>OSV 4: Psychohygie</u> na: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění-relaxace
rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	ŠV: v grafickém zápisu rozliší noty/tóny a porovná jejich jednotlivé kvality	Hudebně teoretické znalosti: - Takt 4/4 = C - Taktování ¾ taktu - Hodnoty not a pomlka (čtvrt'ová, půlová, celá, osminová) - Psaní not na linky, do mezer - Pojmy: repetice, legato, zesilovat, zeslabovat	<u>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	ŠV: pohybem v prostoru vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku a směr melodie	Hudebně pohybové činnosti: - Hudebně pohybové a taneční hry - Orientace v prostoru, pohyb ve dvojicích - Krokové, běhové etudy	<u>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí</u> -moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
			ne <u>OSV 4: Psychohygien</u> na: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění-relaxace <u>OSV 5: Kreativita:</u> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích <u>OSV 7: Mezilidské vztahy:</u> empatie a pohled na svět očima druhého, <u>OSV 8: Komunikace</u> : řeč těla, řeč zvuků a slov
melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	ŠV: melodizuje říkadla/jednoduché texty pomocí osvojených intonačních modelů nebo podle své hudební fantazie ŠV: samostatně realizuje jednoduchý rytmický doprovod na některý z Orffových nástrojů	Instrumentální činnosti: Jednoduché ostinátní doprovody na dětské nástroje Orffovského instrumentáře	<u>OSV 5: Kreativita:</u> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích

Vzdělávací obsah předmětu Hudební výchova ve 4. ročníku

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
Vokální činnosti			
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasě	ŠV: zpívá lidové, umělé a populární písně pro děti dle svých dispozic intonačně čistě a	Hlasová hygiena Dechová, hlasová, artikulační cvičení (rozšiřování hlasového rozsahu, vyrovnávání vokálů, hudební dělení slov, frázování)	<u>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje	rytmicky přesně v jednohlase, uplatňuje základní pěvecké návyky ŠV: pokouší se zpívat kánon ŠV: v hrubých obrysech se orientuje v zápisu jednoduché písně	Lidová píseň (jednohlas, dvojhlas – kánon) Umělá píseň Populární píseň pro děti Melodizace textu Intonace: model edec, čtyřzvuk, spodní 5. stupeň	<i>soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení</i> <u>OSV 8:</u> <u>Komunikace:</u> řeč těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči a vokálního projevu, výraz). <u>VMEGS 1: Evropa a svět nás zajímá:</u> naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy <u>EV 4: Vztah člověka k prostředí:</u> prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví)
Rytmické činnosti			
využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební	ŠV: naznačí rytmus a metrum písně ŠV: vytváří a realizuje jednoduché rytmičné doprovody písni pomocí hry na tělo nebo Orffových nástrojů	Rytmus, metrum, doprovod písně Předvěti, závěti Rytmizace říkadel Rytmičné doprovody písni (Orffovy hudební nástroje)	<u>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti <i>soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení</i> <u>OSV 5: Kreativita:</u> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích <u>OSV 8:</u> <u>Komunikace:</u> řeč

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
improvizace			<i>zvuků a slov; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz).</i>
Poslechové činnosti			
rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické změny	ŠV: rozpozná výrazné melodické, rytmické, tempové a dynamické změny v proudu hudby ŠV: identifikuje vybrané hudební nástroje ŠV: stručně verbálně vyjádří základní charakter skladby	Sluchové rozlišení melodické, rytmické tempové, dynamické změny Výrazové prostředky hudby Hudební nástroje Kratší skladby českých i světových skladatelů	<u>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení <u>OSV 4:</u> <u>Psychohygiena:</u> dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění relaxace <u>MV 5: Fungování a vliv médií ve společnosti:</u> vliv médií na kulturu (role filmu, televize, Internetu v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)
Hudebně teoretické znalosti			
orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje	ŠV: v hrubých obrysech se orientuje v zápisu jednoduché písně	Nota čtvrt'ová s tečkou Předtaktí Taktování 4/4 = C taktu Hudební abeceda Rytmičtý zápis čtyřtaktí jednoduché lidové písně	<u>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení
Hudebně pohybové činnosti			
rozpozná hudební formu jednoduché	ŠV: určí základní charakteristické prvky	Pohybové ztvárnění rytmu, melodie, dynamiky (hudební	<u>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí:</u> moje

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
písně či skladby ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních kroků	vybraných tanců ŠV: předvede některé základní taneční kroky	motiv, perioda, hudební věta) Taneční hry Lidový tanec (polka) Poskočný krok	<i>tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne.</i> <u>OSV 4:</u> <u>Psychohygiena:</u> dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění relaxace <u>OSV 5: Kreativita:</u> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost <u>OSV 7: Mezilidské vztahy:</u> empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny) <u>OSV 8:</u> <u>Komunikace:</u> řeč těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (pohybová technika, výraz). <u>OSV 9: Kooperace a kompetice:</u> dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky.
Instrumentální činnosti			
orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých	ŠV: v hrubých obrysech se orientuje v zápisu jednoduché písně	Hra na dětské hudební nástroje Orffovského instrumentáře, vytváření přede hry, jednoduchého ostinátního doprovodu písně, dohry	<u>OSV 5: Kreativita:</u> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality),

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
individuálních schopností a dovedností ji realizuje využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přehledy, mezihry a dohry	ŠV: vytváří a realizuje rytmické doprovody písní pomocí hry na tělo nebo Orffových nástrojů		<i>tvůrčivost v mezilidských vztazích</i> <u>OSV 9: Kooperace a kompetice:</u> dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky.

Vzdělávací obsah předmětu Hudební výchova v 5. ročníku

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
Vokální činnosti			
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	ŠV: zpívá dle svých dispozic kvalitně v jednohlase nebo jednoduchém dvojhlas v durových i mollových tóninách, využívá získané pěvecké dovednosti	Hlasová hygiena Dechová, hlasová, artikulační cvičení (rozšiřování hlasového rozsahu, vyrovnávání vokálů, frázování) Lidová píseň (dvojhlas kánon, držené tóny, lidový dvojhlas, quodlibet - zpěv 2 či více písní současně) Umělá píseň Populární píseň pro děti Lidová píseň jiných národů Melodizace textu	<u>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení <u>OSV 4: Psychohygiena:</u>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje	ŠV: dle svých schopností realizuje jednoduchou píseň podle jejího zápisu	Intonace: obraty trojzvuku, orientace v durové tónině v rámci zvládnutých intonačních modelů	dovednosti pro pozitivní naladění myslí a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění relaxace <u>OSV 8:</u> <u>Komunikace:</u> řeč těla, řeč zvuků a slov; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči a vokálního projevu, výraz). <u>VMEGS 1: Evropa a svět nás zajímá:</u> naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy <u>EV 4: Vztah člověka k prostředí:</u> prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví)
Rytmické činnosti			
využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	ŠV: improvizuje jednoduché doprovody k písním, k jejich realizaci využívá hru na tělo i Orffovy nástroje	Rytmizace textu Synkopa, ligatura Předvěti - závěti Jednoduché ostinátní doprovody písní (Orffovy hudební nástroje)	<u>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení <u>OSV 5: Kreativita:</u> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (průžnosti nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích <u>OSV 8:</u> <u>Komunikace:</u> řeč

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
			<i>těla, řeč zvuků a slov; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči a vokálního projevu, výraz).</i>
Poslechové činnosti			
rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	ŠV: rozpozná některé prvky hudební formy jednoduché písně či skladby ŠV: stručně verbálně popíše charakter skladby a jeho změny ŠV: identifikuje změny v proudu hudby	Orientace v základních hudebních prostředcích (rytmus, melodie, dynamika, tempo) Sluchová analýza dur, moll trojzvuku (kvintakordu) Hudební pořady pro děti v médiích nebo živě na koncertech Zajímavosti ze života hudebních skladatelů a hudebních interpretů minulosti i současnosti Hudební uskupení: lidová kapela, smyčcový kvartet, symfonický orchestr Výrazové prostředky hudby	<u>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení <u>OSV 4: Psychohygiena:</u> dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění relaxace <u>MV 5: Fungování a vliv médií ve společnosti:</u> vliv médií na kulturu (role filmu, televize, Internetu v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)
Hudebně teoretické znalosti			
orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	ŠV: dle svých schopností realizuje píseň/skladbu podle jejího notového zápisu ŠV: podle notového zápisu rozpozná hudební formu jednoduché písně/skladby	Takt 3/8, 6/8 Upevnit dovednosti taktování (přípravný zdvih, závěr) Durová stupnice C dur Funkce posuvek (křížek, béčko) Rytmičko melodický zápis jednoduché melodie (čtyřtaktí) Písňová forma dvoudílná aa, ab, třídílná aba	<u>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
Hudebně pohybové činnosti			
rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	ŠV: pojmenuje tanec podle jeho charakteristických prvků ŠV: využívá osvojené základní taneční kroky ke ztvárnění hudby pohybem ŠV: dle svých možností se pokouší pohybově improvizovat	Lidový tanec (sousedská) Hudební formy: kánon Improvizace pohybem (lidová píseň, klasická i populární hudba)	<u>OSV 2: Sebepoznání a sebezpojetí:</u> moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne <u>OSV 4:</u> <u>Psychohygiena:</u> dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění – relaxace <u>OSV 5: Kreativita:</u> cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích <u>OSV 7: Mezilidské vztahy:</u> empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny) <u>OSV 8:</u> <u>Komunikace:</u> řeč těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (pohybová technika, výraz). <u>OSV 9: Kooperace a kompetice:</u> dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
Instrumentální činnosti			
orientuje se v zápisu jednoduché písničky či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přehledy, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	ŠV: dle svých schopností instrumentálně realizuje píseň/skladbu (popř. její část nebo složku) podle jejího zápisu ŠV: improvizuje jednoduché doprovody k písním, k jejich realizaci využívá hru na tělo nebo Orffovy nástroje	Čtení partitury Jednoduché doprovody na Orffovy hudební nástroje Využití hry na klasické hudební nástroje (žáci ZUŠ) Tvoření vlastních jednoduchých doprovodů (přehledy, mezihry, dohry)	<u>OSV 5: Kreativita:</u> <i>cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (průžnosti nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích</i> <u>OSV 9: Kooperace a kompetice:</u> <i>dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky.</i>

7.9. Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Žáci se učí v tomto předmětu vnímat krásu okolního světa i výtvarných děl a zároveň získávají praktické pracovní dovednosti a návyky. Prostřednictvím tvůrčích činností zaměřených na vnímání, tvorbu a interpretaci se rozvíjí smyslové vnímání, schopnost vyjadřovat a prezentovat vlastní emoce, představy, pocity zkušenosti a myšlenky. Dále pomáhá uplatňovat neverbální komunikaci, zlepšovat jemnou motoriku a získávat tak všestranné dovednosti.

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je vyučován v 1. a 2. ročníku po jedné vyučovací hodině týdně, ve 3., 4. a 5. ročníku po dvou vyučovacích hodinách týdně. Předmět je tedy posílen o jednu hodinu z disponibilní časové dotace. Výuka předmětu probíhá v kmenových učebnách.

Obsah tvoří:

Rozvíjení smyslové citlivosti

Uplatňování subjektivity

Ověřování komunikačních účinků

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

učitel:

- vede žáky k užívání správné terminologie,
- vede žáky k samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů,
- vede žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů

učitel:

- vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů,
- předkládá žákům dostatečné množství estetických prožitků a poskytuje dostatek prostoru k tomu, aby si uvědomili, že různí lidé vnímají stejnou věc různě

Kompetence komunikativní

učitel:

- se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků,
- vede žáky k tomu, že vyslechnout názor druhých lidí na společně prožitý estetický zážitek a vhodně na něho reagovat může být pro ně přínosem,
- vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

učitel:

- buduje u žáků zásady slušného chování na kulturních akcích,
- vede žáky k vzájemnému naslouchání,
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé,
- předvádí dětem na příkladech z výtvarné výchovy nezbytnost přebírání zkušeností jiných lidí pro vlastní sebezdokonalování,
- na základě respektování názorů každého žáka buduje u žáků sebedůvěru

Kompetence občanské

učitel:

- buduje v dětech pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost,
- vede žáky k tomu, aby se aktivně zapojovali do kulturního dění

Kompetence pracovní

učitel:

- vede žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi,
- vede žáky k užívání různých nástrojů a vybavení

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Výtvarná výchova /Vv/

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1: *Rozvoj schopností poznávání*: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; řešení problémů

OSV 2: *Sebepoznání a sebepojetí*: já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje vztahy k druhým lidem

OSV 5: *Kreativita*: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)

Sociální rozvoj

OSV 8: *Komunikace*: řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální

OSV 9: *Kooperace a kompetice – rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci*

MKV Multikulturní výchova

MkV 1: *Kulturní difference*: jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik

MkV 2: *Lidské vztahy*: vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

MV Mediální výchova

MV 2: *Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality*: hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality);

Vzdělávací obsah předmětu v 1. – 3. ročníku

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
Rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z vlastních zkušeností, vjemů, zážitků a představ	ŠV: Rozeznává barvy v základní škále, kterou má k dispozici; vnímá odlišné odstíny, pojmenuje je v přirovnání ŠV: Rozezná základní plošné a prostorové tvary, dovede je pojmenovat a použít ve vlastním obrazném vyjádření ŠV: Pomocí přiřazení a přirovnání dovede charakterizovat základní prvky vizuálně obrazného vyjádření (barva, linie, tvar, povrch, objem, objekt) ŠV: Dovede pojmenovat	Barevný svět kolem nás, barvy, které známe Má to barvu jako.... Barvy, které patří k sobě, stejné a podobné barvy a odstíny Moje nejmilejší barevné oblečení, hračky, knižní ilustrace Veselé barvy; malujeme jednou, dvěma, všemi barvami Jak šla barva na výlet; setkávání a mísení příbuzných a odlišných barev Linie, plochy, tvary: kde jsou kolem nás Najdi, ukaž, namaluj, nakresli, vytvoř	<i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání</i> <i>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí; poznávání osobitých rysů vlastního vnímání a vyjádření skutečnosti, porovnávání s ostatními, rozvoj sebehodnocení</i>

	a charakterizovat prvky použité ve vlastním vyjádření a jednoduše zdůvodnit jejich užití ŠV: Charakterizuje konkrétní barvu, tvar, objem, povrch, objekt a dovede je převést do vlastního vizuálně obrazného vyjádření	nejdelší čáru, největší čtverec, trojúhelník, kouli, krychli... Kde jsou (barvy, linie, tvary, textury povrchu...) kolem nás a kde jsou v obrazech, sochách, v architektuře: pozoruj a vyprávěj Co je nejtmavší, nejsvětlejší, nejbarevnější, kolem nás, ve škole, doma, v přírodě Malujeme, kreslíme, modelujeme, tvoříme objekty a instalace a tím vyprávíme o světě kolem nás a o sobě v něm Sbírký a instalace z drobných předmětů, přírodnin a materiálů, tvůrčí zpracování a reflexe těchto předmětů	
V tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje přitom v plošném a prostorovém uspořádání linie, tvary, objem, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace Vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	ŠV: Vyjádří podle zadání vlastní zkušenost prožitku reálného světa ŠV: Dovede využít vlastní zkušenost s reálným trojrozměrným světem v různých druzích vizuálního vyjádření ŠV: Využívá rozličné nabídnuté materiály, techniky a formáty ŠV: Dovede se vyjádřit i slovy, pohybem, zvukem, přemístěním nebo proměnou objektu ŠV: Vnímá pohyb vlastního těla, jeho umístění a přemístění v prostoru a využívá je jako svébytný vyjadřovací prostředek ŠV: Dovede prostřednictvím VOV vyjádřit vjem sluchový,	Zážitky z každodenního života, cesta do školy, výlet, škola v přírodě, s využitím všech prostředků vizuálního vyjadřování Malba štětcem, houbou, prsty..., kresba dřívkem, tužkou, rozličnými materiály a nástroji zanechávajícími různou stopu Největší a nejmenší obraz, který znám a který dovedu vytvořit Proměna běžné učebny přemístěním nábytku a instalací, pohádkový hrad, jeskyně, džungle... Stopy ve sněhu nebo v písku jako záznam	<i>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí ;vytváření si vlastního světa představ, vzpomínek, obrazů</i> <i>OSV 5: Kreativita;rozvíjení tvůrčí zvědavosti při práci se základními vyjadřovacími prostředky</i> <i>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí; další poznávání a rozvíjení osobitých rysů vlastního prožívání a vyjadřování skutečnosti</i> <i>OSV 8: Komunikace: poznávání komunikačních účinků vlastního vyjádření, rozvíjení dovednosti citlivě vnímat vyjádření a nálady vlastní i druhých</i>

	hmatový, dotykový, chuťový či pohybový ŠV: Uvědomuje si specifika vnímání různými smysly, vyhledává nejpersvědčivější způsoby vyjádření ŠV: Uvědomuje si a dovede vyjádřit vjemy interiéru i exteriéru budov a krajiny. Vnímá prostředí kolem sebe jako prostor pro prožívání a komunikaci ŠV: Vnímá a vyjadřuje proměny prostředí (počasí, světlo, teplo, den, noc) a nálady (radost, smutek, přátelství, osamělost) ŠV: Ke svému obraznému vyjádření dovede vyprávět příběh. Citlivě a pozorně naslouchá příběhům ostatních	vlastního pohybu Místo jenom pro mne, vyhledání a označení svého místa v přírodě Namaluj, nakresli, vymodeluj, jak zpívají ptáci, jak chutná čokoláda, jak voní mateřídouška, jak pohladiš kotě, jak navlékáš korálky...; vizuální vyjádření vjemů ostatních smyslů Moje nejmilejší místo, kam si přivedu kamarády Kam půjdu, když mám radost, když je mi smutno? Veselá, klidná a smutná místa okolo nás Denní a roční doby, proměny počasí a nálad vyjádřené všemi dostupnými prostředky Vyprávíme obrazem – všední i nevšední situace, příhody a události	
Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytváří, vybírá či upravuje	ŠV: Rozpozná a slovně vyjádří námět a základní náladu díla; dovede odlišit výraz a náladu zobrazených postav; vnímá a pojmenuje odlišné působení barevného ladění díla. Jednoduše zdůvodní svůj názor ŠV: Vnímá zásadní odlišnosti v charakteru konkrétních vizuálních produktů určených dětem, rozpozná typický autorský rukopis ŠV: Dovede jednoduše odůvodnit svoji oblibu konkrétních ilustrací, animovaných filmů, hraček, počítačových her	Veselé a smutné tvary, barvy a linie, veselé a smutné tváře a postavy, veselý a smutný den... Mohli by si spolu hrát? Rozuměli by si? Nové příběhy známých postavíček, kolektivní instalace nebo koláž Moje oblíbené pohádkové knížky, večerníčky, animované filmy; vyprávění, dramatizace či vlastní obrazové vyjádření příběhu Svět našich hraček; společná instalace ve třídě Společné sbírky předmětů, materiálů, přírodnin, společná	<i>OSV 8: Komunikace: rozvíjení dovedností vnímat výrazové možnosti a účinky různých VOV</i> <i>OSV 9: Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci</i>

	a jejich hrdinů ŠV: Dovede vyslechnout a respektovat odlišný názor na své i cizí dílo ŠV: Dovede spolupracovat na společném díle ve dvojici i ve skupině, vnímá vlastní přínos pro společnou práci ŠV: Aktivně spolupracuje na vytváření společného prostředí ve třídě	práce na instalaci výtvarných prací	
--	--	-------------------------------------	--

Vzdělávací obsah předmětu ve 4. a 5. ročníku

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku; v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturní postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model.	ŠV: Rozeznává, pojmenuje a aktivně užívá, barvy v základní škále, kterou má k dispozici; vnímá a pojmenuje odlišné odstíny ŠV: Porovná, rozliší a pojmenuje světlejší, tmavší, sytější, bledší odstín barvy ŠV: Rozezná základní plošné a prostorové tvary, dovede je použít ve vlastním vyjádření ŠV: Porovná a odliší plošné a prostorové tvary podle velikosti a vzájemných vztahů, využije jejich rozdílnosti pro vyjádření vlastního záměru ŠV: Dovede pojmenovat a charakterizovat základní prvky vizuálně obrazného vyjádření	Malba na rozličná témata s využitím nejširší škály barev a odstínů, nástrojů a formátů, individuální i skupinové práce Naše obec; společná trojrozměrná práce, volná parafráze prostorových a objemových vjemů a představ ve vazbě na známé prostředí Co vidíme na obraze, na soše, na fotografii, proč to autor použil, jak na nás dílo působí? Co můžeme změnit a jak se změní výraz díla? Volné variace na umělecká díla Návštěvy výstav Jak vidíme svět kolem	<i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání; rozvoj smyslového vnímání a navazujícího pojmového aparátu</i> <i>OSV 5: Kreativita: rozvíjení dovednosti zabývat se vlastnostmi smyslově poznávané reality, hlouběji je poznávat vyhledávat odpovídající vyjadřovací prostředky pro jejich vyjádření</i>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
	(barva, linie, tvar, povrch, objem, objekt). Intuitivně posuzuje důvod jejich užití a hodnotí je z hlediska výrazu díla. ŠV: Charakterizuje konkrétní barvu, tvar, objem, povrch, objekt a dovede je převést do vlastního vizuálně obrazného vyjádření ŠV: Využívá rozličné nabídnuté materiály, techniky a formáty	nás; osobité vyjadřování na zadaná témata Malba, kresba všemi dostupnými materiály a nástroji, jednoduché grafické techniky, plastické a skulptivní techniky, tvorba a instalace objektů, práce individuální, ve dvojici, ve skupině	
Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinek pro jeho/její nejbližší sociální vztahy Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě, k interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových a neobvyklých pocitů	ŠV: Vyjádří podle zadání vlastní zkušenost ŠV: Dovede využít vlastní zkušenost s reálným trojrozměrným světem v různých druzích vizuálního vyjádření ŠV: Vyjadřuje se slovy, pohybem, zvukem, přemístěním nebo proměnou objektu, vědomě kombinuje tyto způsoby vyjádření ŠV: Vnímá a řídí pohyb vlastního těla, jeho umístění a přemístění v prostoru a využívá je jako svébytný vyjadřovací prostředek ŠV: Dovede vyjádřit vjem sluchový, hmatový, dotykový, chuťový či pohybový ŠV: Uvědomuje si specifika vnímání různými smysly, vyhledává nejpřesvědčivější způsoby vyjádření	Vyjádření osobních zážitků a zkušeností běžných i neobvyklých; doma, ve škole, ve městě, v přírodě, v ZOO, v muzeu... Já a moji blízcí; práce na téma vztahů mezi lidmi Tady vládnu já; výrazová proměna okolí Moje stopy, co po mně zůstává; dlouhodobé sledování stop zanechávaných cestou do školy, při hrách Zahrajme si na obrazy; inscenace živých obrazů či scén podle výtvarných děl, filmů, pohádek, komiksů Je voda modrá i pro moje tělo při koupání? Namaluj svoji písničku; rytmus, melodie, zvuky hudebních nástrojů, nálada textu Jak létal míč po hřišti;	<i>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí; další poznávání specifických rysů vlastní osobnosti v interakci s realitou a jejími záznamy</i> <i>MkV 1: Kulturní difference: Jedinečnost každého člověka; rozvíjení tolerance a vstřícnosti k odlišnostem a osobním zvláštnostem</i> <i>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí Uvědomování si jedinečnosti vlastního osobitého vnímání a vlastní schopnosti vyjádření</i>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	ŠV: Uvědomuje si a dovede vyjádřit vjemy interiéru, exteriéru a krajiny. Vnímá prostředí kolem sebe jako prostor pro prožívání a komunikaci ŠV: Dovede vyjádřit situaci, změnu situace, děj, příběh	skupinová práce, různé způsoby záznamu pohybu Kdybychom byli někdo jiný: ptáci, zvířata, hmyz; experimenty s vyjadřováním ostatních vjemů: zvuk, tvar, povrch, chuť, pohyb, vzájemné vztahy a změny polohy v prostoru Záznamy a obrazy stavů a proměn svého okolí v přírodním i člověkem vytvořeném prostředí Vyprávíme obrazem; ilustrace, cyklus, komiksový příběh, obrázkové písmo	
porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytváří, vybírá či upravuje	ŠV: Uvědomuje si možnost různých interpretací téhož díla, dovede formulovat vlastní názor a vyslechnout a přijmout odlišný ŠV: Dovede vyjádřit a v debatě obhajovat svůj názor na konkrétní VOV vlastní či jiného autora. ŠV: Vysvětlí a obhajuje svůj názor na konkrétní ilustrace, animované filmy, hračky, počítačové hry. Vyslechne a toleruje odlišný názor, dovede argumentovat v debatě. ŠV: Použije postavy či charakterů z ilustrací, filmů či her	Jaká díla nás obklopují; rozhovory o konkrétních obrazech, sochách, stavbách z vlastního okolí Galerie ve třídě Co se mi líbí; hodnocení a úsudky o dílech vlastních i cizích Můj oblíbený ilustrátor, autor animovaných filmů.. Proč se mi líbí Zkusme tam s nimi žít; kolektivní práce s ilustracemi, hračkami, postavami a prostředím z filmů a počítačových her; koláž, instalace	<i>MkV 1: Kulturní difference: jedinečnost každého člověka</i> <i>MkV 2: Lidské vztahy: tolerance, empatie, citlivost vůči jinému</i> <i>OSV 8 Komunikace: řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem</i> <i>MV 2: Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti</i> <i>OSV 5 : Kreativita: tvořivý přístup ke kulturním produktům</i> <i>OSV 8: Komunikace: dovednosti pro neverbální sdělování</i>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
	ŠV: Dovede vyjádřit svou zkušenost ze setkání s uměleckým dílem slovy nebo samostatně vytvoří vlastní originální postavu či příběh	Obrazy a sochy, které máme doma, které potkáváme; vlastní tvůrčí vyjádření prožitku z díla	

7.10. Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Tělesná výchova svým pojetím napomáhá rozvoji zdravého životního stylu a podporuje tělesnou a duševní pohodu. Žáci jsou vedeni ke kladnému vztahu k pohybovým aktivitám a sportu. Osvojují si nové pohybové dovednosti, učí se jednat podle pravidel a v duchu fair play. V rámci svých individuálních možností jsou žáci vedeni k rozvoji vlastní tělesné a duševní zdatnosti. Důraz je kladen na zdravotní tělesnou výchovu, koordinační a regenerační cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením.

Předmět Tělesná výchova se vyučuje ve všech ročnících se stejnou časovou dotací dvou hodin v každém ročníku.

V rámci Tělesné výchovy probíhá ve druhém pololetí plavecký výcvik žáků v bazénu Plavecké školy Blučina.

Škola nemá vlastní tělocvičnu – využíváme místní sokolovnu, která je standardně vybavena pro tělesnou výchovu. Za příznivého počasí využíváme travnaté fotbalové hřiště místního oddílu kopané.

Obsah předmětu tvoří:

Činnosti ovlivňující zdraví

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

Činnosti podporující pohybové učení

Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení

Speciální cvičení

Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

učitel:

- vede žáky k tomu, aby se naučili rozumět obecně používaným termínům v tělovýchovné oblasti,
- umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky,
- vede žáky k systematickému sledování vývoje vlastní fyzické výkonnosti

Kompetence k řešení problémů

učitel:

- dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá,
- vede žáky k hledání vhodné taktiky v individuálních a kolektivních sportech

Kompetence komunikativní

učitel:

- poskytuje žákům dostatečný prostor pro jejich vlastní projev,
- vede žáky ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích,
- učí je reagovat na základní povely a pokyny a organizovat jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty,
- otvírá prostor pro diskusi o taktice družstva,
- vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých, vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci

Kompetence sociální a personální

učitel:

- buduje u žáků zásady fair play
- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat, umožňuje každému žákovi zažít úspěch,
- na základě respektování názorů každého žáka buduje u žáků sebedůvěru,
- vede žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici i ve skupině

Kompetence občanské

učitel:

- vede žáky k tomu, aby se aktivně zapojovali do sportovního dění,
- seznamuje žáky s první pomocí při úrazech lehčího charakteru,
- seznamuje žáky se škodlivostí požívání drog a jiných škodlivin

Kompetence pracovní

učitel:

- poukazuje na možná zdravotní rizika a hledání jejich minimalizace,
- vede žáky k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě,
- učí žáky užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Tělesná výchova /Tv/

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- OSV 1 *Rozvoj schopnosti poznávání:* cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovedností pro učení a studium

- OSV 2 *Sebepoznání a sebepojetí*: informace o mé osobě
- OSV 3 *Seberegulace a sebeorganizace*: regulace vlastního chování
- OSV 4 *Psychohygienu*: sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dobrá organizace času, dovednosti zvládání stresových situací, hledání pomoci při potížích.
- Sociální rozvoj**
- OSV 6 *Poznávání lidí*: vzájemné poznávání se ve skupině/ třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech.
- OSV 8 *Komunikace*: cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování /technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování/, specifické komunikační dovednosti; dialog; komunikace v různých situacích; efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresí a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci
- Morální rozvoj
- OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: *problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu, problémy v seberegulaci*
- VDO Výchova demokratického občana**
- VDO 1 *Občanská společnost a škola*
- MV Mediální výchova-**
- MV 1 *Kritické předávání a sledování mediálních sdělení.*

Vzdělávací obsah předmětu Tělesná výchova v 1.-3. ročníku

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	<u>ŠV</u> : začíná chápat smysl pohybu pro zdraví a dobrý pocit. Nevyhýbá se pohybové zátěži.	Informace o bezpečnosti a hygieně. Vedený pohybový režim ve cvičební jednotce. Vhodné rozcvičení, zátěžové a kompenzační cviky.	<u>OSV 3</u> : <i>Seberegulace a sebeorganizace</i> <u>OSV 4</u> : <i>Psychohygienu</i>
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení.	<u>ŠV</u> : žák prochází fázemi motorického učení jednodušších sportovních a pohybových dovedností dle vlastních dispozic.	Hod, běh, skok – atletická průprava. Cvičení s náčiním, na přizpůsobeném nářadí /překážky, švihadlo, lano, míč/. Akrobatická průprava, /průpravná cvičení pro kotoul vpřed a vzad, trampolínka, nízká švédská bedna, lavičky/, závody a soutěže družstev /jako motivace/. Rytmická gymnastika a tanec.	<u>OSV 1</u> : <i>Rozvoj schopnosti poznávání</i>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
	ŠV: podle svých možností zvládne techniku plaveckého stylu, provádí skoky do vody	Turistika a pobyt v přírodě, hry na sněhu a na ledě. Technika plaveckých stylů, skoky do vody.	
spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.	ŠV: žáci se podle možností podílejí na činnosti skupin a nacházejí svou roli v týmu.	Drobné hry /spojené s během, s házením míče, hry pro uklidnění/, úpoly, závody družstev, vybíjená.	VDO 1: Občanská společnost a škola
uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy	ŠV: nosí cvičební úbor a obuv, rozumí smyslu dodržování pravidel hry, učí se rozvíjet a používat kompenzační cviky.	Informace o možném ohrožení při porušení pravidel chování v šatně i během cvičení. Průpravné cviky.	OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí VDO 1: Občanská společnost a škola
reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	ŠV: učí se vnímat pokyny různých forem, orientuje se dle signálů při různých činnostech	Smluvené signály, povely, názvosloví jednoduchých cviků. Organizace průpravy a profilových činností.	OSV 8: Komunikace
Zdravotní tělesná výchova: uplatňuje správné držení těla v různých polohách, zaujímá správné základní cvičební polohy.	ŠV: při činnostech dodržuje správné držení těla, zvládá základní cvičební polohy	Cvičení se sportovním náčiním, správné držení těla	OSV 1: Rozvoj schopnosti poznávání
zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	ŠV: zvládne jednoduchá speciální cvičení	Kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení	

Vzdělávací obsah předmětu Tělesná výchova ve 4.-5. ročníku

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	<u>ŠV</u> : začíná chápat nutnost další pohybové zátěže mimo hodiny TV, pokud chce zlepšovat své schopnosti a dovednosti pro radost z pohybu, výkonu a zlepšení.	Význam pohybu pro zdraví /pohybový režim žáků, délka i intenzita pohybu/. Kondiční cvičení – překonávání překážek, švihadla, lano, cvičení s míči. Rytmická cvičení /případně s hudbou/.	<u>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí</u>
zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	<u>ŠV</u> : rozumí smyslu průpravných a kompenzačních cvičení pro zdraví i techniku sportovní činnosti.	Průpravné cviky, kompenzační a relaxační cvičení pro zahájení činnosti i pro ukončení, uklidnění.	<u>OSV 3: Seberegulace a sebeorganizace</u>
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	<u>ŠV</u> : zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a pravidla pohybových her, reaguje na odpor soupeře, zvládá jednoduché herní taktiky. <u>ŠV</u> : zvládne techniku dvou plaveckých stylů, provádí skoky do vody.	Gymnastika – základy akrobacie /kotoul vpřed a vzad, nácvik techniky stoje na rukou/, přeskok přes kozu a nízkou švédskou bednu, cvičení na lavičkách. Atletika – nácvik startu, vytrvalostní běh, rychlý běh, skok daleky, hod míčkem z místa a rozběhu. Turistika a pobyt v přírodě, hry na sněhu a ledě. Technika dvou plaveckých stylů, skoky do vody.	<u>OSV 1: Rozvoj schopnosti poznávání</u>
uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	<u>ŠV</u> : používá adekvátní cvičební úbor a obuv, dodržuje kázeň a pravidla hry - bezpečnost ve všech částech hodiny i přesunech a převlékání	Informace o bezpečnosti a hygieně. Význam pohybu pro zdraví. Příprava organismu před pohybovou činností. První pomoc přiměřená věku žáka.	<u>OSV 4: Psychohygienu</u>
jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	<u>ŠV</u> : učí se rozlišit hodnotu výkonu spolužáků vzhledem k jejich dispozicím a při posuzování sebe se drží reality v míře sebezapření při	Sportovní hry, vybíjená, přehazovaná, malá kopaná, hod na koš, florbal. .	<u>OSV 6: Poznávání lidí</u>

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
	prezentaci výkonů.		
jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	<u>ŠV</u> : rozliší úmyslný a neúmyslný přestupek proti pravidlům a fair play. Pomáhá méně disponovaným a sám je schopen přijmout pomoc od disponovanějších.	Míčové hry dle výběru. Turnaje. Pravidla her, závodů a soutěží.	<u>VDO 1</u> : Občanská společnost a škola
užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	<u>ŠV</u> : rozumí informaci popisující požadovanou činnost.	Názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály. Organizace prostoru a činnosti ve známém prostředí. „Úkolové“ cvičení.	<u>OSV 8</u> : Komunikace
zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy	<u>ŠV</u> : chápe organizační pokyny při hrách a soutěžích a je schopen je tlumočit ostatním.	Minivybíjená, přehazovaná v prostorech zmenšených hřišť a se zjednodušenými pravidly.	<u>OSV 10</u> : Řešení problémů a rozhodovací dovednost.
změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	<u>ŠV</u> : dokáže reprodukovat vlastní naměřené výkony a pomáhá měřit výkony spolužáků.	Měření a posuzování pohybových dovedností.	
orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	<u>ŠV</u> : použije informace pro vlastní zlepšování výkonu i pro motivaci třídního družstva při soutěžích.	Vybrané míčové hry jako příprava na reprezentaci třídy a školy.	<u>MV 1</u> : Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Zdravotní tělesná výchova: zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování	<u>ŠV</u> : rozumí smyslu průpravných a kompenzačních cvičení pro zdraví i techniku sportovní činnosti.	Průpravné cviky, kompenzační a relaxační cvičení pro zahájení činnosti i pro ukončení činnosti, uklidnění.	<u>OSV 3</u> : Seberegulace a sebeorganizace
zvládá základní techniku speciálních	<u>ŠV</u> : dodržuje základní techniku speciálního		

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
cvičení, koriguje techniku cvičení podle pokynů učitele	cvičení		
upozorní samostatně na činnosti, které jsou v rozporu s jeho oslabením	ŠV: samostatně upozorní na činnosti, které jsou v rozporu s jeho oslabením		

7.11. **Vzdělávací oblast:** **Člověk a svět práce**

Vyučovací předmět: **Pracovní výchova**

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Oblast **Člověk a svět práce** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce** vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci.

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Vyučovací předmět je zařazen v každém ročníku po jedné vyučovací hodině. Výuka se uskutečňuje v kmenových třídách a ve školní jídelně.

Obsah předmětu je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

Práce s drobným materiálem

Konstrukční činnosti

Pěstitelské práce

Příprava pokrmů

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka předmětu Pracovní výchova přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení

učitel:

- vede žáky k samostatné práci,
- umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí,
- pozoruje pokrok u všech žáků

Kompetence k řešení problémů

učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů,
- rozvíjí u žáků tvořivost, vede je k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní

učitel:

- poskytuje žákům dostatečný prostor pro jejich vlastní projev,
- vede žáky k užívání správné terminologie

Kompetence sociální a personální

učitel:

- vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci,
- na základě respektování názorů každého žáka buduje u žáků sebedůvěru,
- vede žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici i ve skupině

Kompetence občanské a personální

učitel:

- vede žáky k respektu a oceňování práci druhých,
- vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce,
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky,
- vede žáky k osvojování potřebných poznatků a dovedností pro společenské uplatnění a pro orientaci v jednotlivých povoláních

Kompetence pracovní

učitel:

- seznamuje žáky s vlastnostmi některých materiálů
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků,
- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá,
- vede žáky k práci podle návodu, předem stanoveného postupu a umožňuje jim hledat vlastní postup,
- vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Pracovní výchova /Pv/

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1

učení a *Rozvoj schopnosti poznávání*: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro studium.

- OSV 2 *Sebepoznání a sebepojetí: já jako zdroj informací o sobě, moje tělo, moje psychika.*
- OSV 3 *Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia.*
- OSV 4 *Psychohygiena: sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dovednosti zvládání stresových situací, hledání pomoci při potížích*
- OSV 5 *Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)*

EV Environmentální výchova

- EV 1 *Ekosystémy*
- EV 2 *Základní podmínky života*
- EV 3 *Lidské aktivity a problémy životního prostředí*
- EV 4 *Vztah člověka k prostředí*

Vzdělávací obsah předmětu Pracovní výchova v 1. – 3. ročníku

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
▪ zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami ▪ vytváří jednoduchými postupy různé předměty z rozličných materiálů ▪ pracuje podle slovního návodu a předlohy ▪ dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, chrání své zdraví ▪ seznamuje se s lidovými zvyky a tradicemi, některé si vyzkouší ▪ zná historii českých svátků a zvyklostí	▪ vystřihuje, lepí skládá, vytrhává papír ▪ sbírá, třídí, suší rostliny, listy, semena ▪ vyhledává a dotváří přírodniny na základě představ ▪ opracovává a aranžuje přírodniny ▪ udržuje pořádek a čistotu na svém pracovišti ▪ pracuje podle slovního návodu ▪ zvládá jednoduché pracovní postupy ▪ získává pracovní dovednosti a návyky při pracích s různým materiálem ▪ citlivě přistupuje ke své práci a okolí ▪ umí pracovat se šablonou ▪ sám volí např. barvy papíru, trhání v ohybu ▪ učí se zacházet s různými nástroji ▪ spolupracuje ve dvojicích a větších skupinách	PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM ▪ chápe vlastnosti materiálu ▪ s papírem – mačkání, trhání, lepení, stříhání, vystřihování, překládání, skládání, konstruování, řezání ▪ s kovem – tvarování, proplétání drátu ▪ s přírodninami – sbírání, dotváření, aranžování, opracovávání ▪ s textilem – navlékání jehly, uzel, stříhání, šití-různé druhy stehů, našívání knoflíků a hadříků, lepení ▪ s jiným materiálem - se dřevem, modelovací hmotou, keramickou hlinou	OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí OSV3 Seberegulace a sebeorganizace OSV4 Psychohygiena OSV 5 Kreativita EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí EV 4 Vztah člověka k prostředí

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
▪ zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi ▪ pečuje o nenáročné rostliny ▪ provádí pozorování přírody ▪ zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování ▪ podílí se na ochraně a tvorbě životního prostředí ▪ připraví tabuli pro jednoduché stolování ▪ chová se vhodně při stolování ▪ dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, chrání své zdraví ▪ podílí se na ochraně a tvorbě životního prostředí	▪ učí se respektovat požadavky bezpečnosti a hygieny práce ▪ umí zhodnotit výsledek své pracovní činnosti ▪ modeluje tvary podle předlohy ▪ zvládá různé druhy stehů, našívání knoflíků ▪ poznává různé druhy textilií a získává poznatky o jejich výrobě ▪ pracuje uvědoměle, tvořivě a samostatně ▪ učí se základním pěstitelským činnostem ▪ vytváří si základy pracovních návyků	KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI ▪ se stavebnicemi – sestavování stavebnicových prvků, kolektivní práce, montáž, demontáž, práce s jednoduchým návodem, předlohou nebo náčrtem podle pokynů i samostatně PĚSTITELSKÉ PRÁCE ▪ jednoduché pěstitelské činnosti přiměřené věku dětí – pěstování pokojových rostlin, výživa rostlin, pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě ▪ pozorování přírody – zaznamenávání výsledků pozorování, propojení učiva s prvoukou PŘÍPRAVA POKRMŮ ▪ stolování- chování, příprava stolu, úklid, oslavy narozenin, Vánoce, Velikonoce ▪ příprava jednoduchého pokrmu - zdobení cukroví, vajíček, sestavení jídelníčku, zdravá výživa	

Vzdělávací obsah předmětu Pracovní výchova ve 4. a 5. ročníku

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezové téma
- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu - využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic - volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu - udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazu	- vystřihuje, lepí skládá, vytrhává papír - sbírá, třídí, suší rostliny, listy, semena - vyhledává a dotváří přírodniny na základě představ - opracovává a aranžuje přírodniny - udržuje pořádek a čistotu na svém pracovišti - pracuje podle slovního návodu - zvládá jednoduché pracovní postupy - získává pracovní dovednosti a návyky při pracích s různým materiálem - citlivě přistupuje ke své práci a okolí - umí pracovat se šablonou - učí se zacházet s různými nástroji - spolupracuje ve dvojicích a větších skupinách - učí se respektovat požadavky bezpečnosti a hygieny práce - umí zhodnotit výsledek své pracovní činnosti - seznamuje se s lidovými zvyky a tradicemi, některé si vyzkouší - modeluje tvary podle předlohy - zvládá různé druhy stehů, našívání knoflíků, sešívání, látání - poznává různé druhy textilií a získává poznatky o jejich výrobě - zná historii českých svátků a zvyklostí	PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM PRÁCE S PAPIREM A KARTONEM - s papírem a kartonem – vyřezávání, vystřihování, děrování, prostorové konstrukce, polepování, tapetování PRÁCE S KOVEM - tvarování kovových fólií, drátu, rytí, vyhlazování PRÁCE S PŘÍRODNINAMI - aranžování - vytváření jednoduchých výrobků z dostupných přírodnin PRÁCE S TEXTILEM - stehy, sešívání, vyšívání VÝROBA DOPLŇKŮ - přívěsky, náramky, ozdoby, kultura odívání – péče o svůj vzhled - lidové zvyky, tradice, řemesla	<i>OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání</i> <i>OSV 2 Sebepoznání a sebepečení</i> <i>OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace</i> <i>OSV 4 Psychohygieny</i> <i>OSV 5 Kreativita</i> <i>EV 1 Ekosystémy</i> <i>EV 2 Základní podmínky života</i> <i>EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí</i> <i>EV 4 Vztah člověka k prostředí</i>

▪ provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž ▪ pracuje podle slovního návodu, jednoduchého náčrtu ▪ provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování ▪ ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny ▪ volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní ▪ orientuje se v základním vybavení kuchyně ▪ připraví samostatně jednoduchý pokrm ▪ dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování ▪ uplatňuje zásady správné výživy ▪ udržuje pořádek a čistotu pracovní plochy, dodržuje zásady základů hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném poranění	▪ pracuje uvědoměle, tvořivě a samostatně ▪ pracuje podle slovního návodu, jednoduchého náčrtu ▪ učí se základním pěstitelským činnostem ▪ podílí se na ochraně a tvorbě životního prostředí ▪ vytváří si základy pracovních návyků	KONSTRUKČNÍ PRÁCE SE STAVEBNICEMI ▪ montáž a demontáž stavebnicových prvků PĚSTITELSKÉ PRÁCE ▪ ošetřování pokojových květin ▪ výživa rostlin, osivo ▪ podmínky pro pěstování rostlin ▪ vegetativní množení rostlin ▪ rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie PŘÍPRAVA POKRMŮ ▪ výběr, nákup a skladování potravin ▪ technika v kuchyni – historie a význam, ▪ bezpečná obsluha spotřebičů ▪ stravování, jídelníček, zdobení cukroví, apod. ▪ zásady správné výživy ▪ pravidla správného stolování ▪ hygiena a bezpečnost práce, první pomoc	
--	---	---	--

8. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

8.1 Hodnocení žáků

Nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu ve škole je hodnocení žáků. Hodnocení žáků je běžnou činností, kterou učitel ve škole vykonává průběžně ve výuce / ale i mimo ni/ po celý školní rok.

Cílem našeho hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím níž získává informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem chybí. Nedílnou součástí hodnocení však musí být konkrétní návod, jak má žák postupovat, aby přetrvávající nedostatky odstranil.

Učitelé dbají na to, aby prostřednictvím hodnocení nedocházelo k rozdělování žáků na úspěšné a neúspěšné. Hodnocení se soustředí na individuální pokrok každého jedince. Nedílnou součástí hodnocení žáka ve škole je také hodnocení jeho chování a projevů, ale to vždy odděleně k hodnocení vědomostí a dovedností. Hodnocení nesmí vést ke snižování důstojnosti a sebedůvěry žáka. Posilujeme i motivaci vnitřní, která je podporována žakovým vlastním sebehodnocením, které rozvíjí osobnost žáka.

Velmi cenným nástrojem pro hodnocení žáků je žakovské portfolio. Jedná se o shromažďování materiálů různého druhu tak, aby dokumentovaly stav vědomostí a dovedností žáka, případně úroveň osvojení jednotlivých kompetencí ve vzdělávání. Materiály mají různou podobu. Žáci mohou po dohodě s vyučujícím zařazovat do svého portfolia i osobní záznamy o úspěších v mimoškolní činnosti.

Cíle hodnocení

- posílit vnitřní motivaci žáka,
- zabezpečit zpětnou vazbu,
- vytvořit vhodné klima,
- zapojit i žáky samotné do hodnocení,
- eliminovat strach a stereotyp vytvořením vhodného klimatu pro svobodné vyjadřování
- poskytnout prostor pro diskusi, vhodnou argumentaci

Kritéria pro hodnocení žáků

- zvládnutí výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů v rámci individuálních možností žáka
- schopnost řešit problémové situace
- úroveň komunikačních dovedností
- schopnost vykonávat činnosti smysluplně a řešit problémy tvůrčím způsobem
- změny v chování, postojích, dovednostech
- míra zodpovědnosti a tolerance, kterou žák pociťuje
- schopnost práce v týmu

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

- I. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou, zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků,
- II. Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace, zásady pro používání slovního hodnocení,
- III. Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách,
- IV. Způsob získávání podkladů pro hodnocení, zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace,
- V. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.
- VI. Výstupní hodnocení žáků

I. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou, zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků,

1. Pedagogičtí pracovníci zajišťují, aby žáci a zákonní zástupci žáků byli včas informováni o průběhu a výsledcích vzdělávání žáka.
2. Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení; za první pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení.
3. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen "klasifikace"), slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady.
4. Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.
5. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
6. V pátém ročníku vydá škola výstupní hodnocení žákovi, který se hlásí k přijetí ke vzdělávání ve střední škole.
7. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák, který již opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.
8. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
9. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník.
10. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský

úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

11. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

12. Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření. Pochvaly, jiná ocenění a další kázeňská opatření může udělit či uložit ředitel školy nebo školského zařízení nebo třídní učitel.

13. Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školy nebo školského zařízení se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností stanovených tímto zákonem.

14. Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.

15. Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

16. Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

a) napomenutí třídního učitele

uděluje se za neplnění školních povinností, méně závažné /opakované/ přestupky proti školnímu řádu a začínající projevy šikany,

– uděluje se např. i za zapomínání učebních pomůcek, učebnic, sešitů, domácích úkolů...

za tři poznámky v žákovské knížce, jedna poznámka do žákovské knížky se zaznamená za pět zapomenutí,

b) důtku třídního učitele

přes napomenutí třídního učitele se žák opakovaně dopouští dalších přestupků proti školnímu řádu, dopouští se agresivního chování a šikanování spolužáků,

– za zapomínání bude žákovi udělena za další tři poznámky v žákovské knížce /za dalších 15 zapomenutí/,

c) důtku ředitele školy

žák nezlepší svoje chování ani přes předchozí výchovná opatření /napomenutí TU, důtku TU/, nadále porušuje školní řád, neplní školní povinnosti, nadále pokračuje v šikaně spolužáků,

- za zapomínání bude žákovi udělena za další tři poznámky v žákovské knížce /za dalších 15 zapomenutí/.

Za přestupky proti školnímu řádu je považována i neomluvená absence žáka /záškoláctví/.

Podle závažnosti přestupku není bezpodmínečně nutné dodržet posloupnost výchovných opatření.

17. Třídní učitel nepromdleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.

18. Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

19. Udělení pochvaly a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy. Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

Pravidla pro sebehodnocení žáků

1. Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků, posiluje sebeúctu a sebevědomí žáků.
2. Je zařazováno do procesu vzdělávání průběžně všemi vyučujícími, způsobem přiměřeným věku žáků.
3. Chyba je přirozená součástí procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat, hodnocení žákova výkonu nelze provést jen klasifikací, musí být doprovázeno rozбором chyb žáka. Chyba je důležitý prostředek učení.
4. Při sebehodnocení se žák snaží vyjádřit:
 - co se mu daří
 - co mu ještě nejde, jaké má rezervy
 - jak bude pokračovat dál
5. Pedagogové vedou žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.
6. Sebehodnocení žáků nemá nahradit klasické hodnocení, ale má pouze doplňovat a rozšiřovat evaluační procesy a více aktivizovat žáka.
7. Na konci pololetí žák písemnou nebo ústní formou provede sebehodnocení v oblasti:
 - zodpovědnost
 - motivace k učení
 - sebedůvěra
 - vztahy v třídním kolektivu.

II. Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace, zásady pro používání slovního hodnocení

1. Stupně hodnocení chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) **1 – velmi dobré,**
- b) **2 – uspokojivé,**
- c) **3 – neuspokojivé.**

Stupeň 1 (velmi dobré): Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé): Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo školnímu řádu; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Narušuje výchovně vzdělávací činnost školy, ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé): Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti řádu školy nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

2. Stupní hodnocení prospěchu v případě použití klasifikace

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- a) **1 – výborný,**
- b) **2 – chvalitebný,**
- c) **3 – dobrý,**
- d) **4 – dostatečný,**
- e) **5 – nedostatečný.**

Při hodnocení touto stupnicí jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

Při hodnocení žáka podle odstavců 1 a 2 se použije pro **zápis stupně hodnocení číslice**.

3. Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- a) **prospěl (a) s vyznamenáním,**
- b) **prospěl (a),**
- c) **neprospěl (a),**
- d) **nehodnocen (a).**

Žák je hodnocen stupněm

- a) **prospěl (a) s vyznamenáním,** není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré,
- b) **prospěl(a),** není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,
- c) **neprospěl(a),** je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí,

d) nehodnocen(a), není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

4. Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) **pracoval(a) úspěšně**,
- b) **pracoval(a)**.

5. Při hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany České republiky a plní v České republice povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení těchto žáků ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura určeného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v České republice vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

6. Stupně hodnocení prospěchu v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:

- předměty s převahou teoretického zaměření,
- předměty s převahou praktických činností a
- předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

6.1. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika.

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení úkolů,
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- kvalita výsledků činností.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky v podstatě uceleně, přesně a úplně. Samostatně a podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností se dopouští chyb. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků se vyskytují závažné chyby. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností se vyskytují velmi závažné chyby. Nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Grafický projev má vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

6.2 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření

Převahu praktické činnosti mají v základní škole pracovní vyučování a základy techniky. Při klasifikaci v předmětech s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech,
- kvalita výsledků činností,
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí,
- hospodárné využívání surovin a materiálů

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Pracoviště udržuje v pořádku, dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny a materiál.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Praktické činnosti vykonává samostatně, ale méně tvořivě, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin a materiálů se dopouští malých chyb.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Pracoviště udržuje v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny a materiál.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin a materiálů.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné a nepřesné. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin a materiálů.

6.3 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a tělesná výchova.

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu, jeho kvalita,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

7. Zásady pro používání slovního hodnocení včetně předem stanovených kritérií

7.1. O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitelka školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.

7.2. Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.

7.3. Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

7.4. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

7.5. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

7.6. Zásady pro vzájemné převedení klasifikace a slovního hodnocení

Prospěch	
Ovládnutí učiva	
1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 – nedostatečný	neovládá
Myšlení	
1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti, samostatný
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení, pouze s nápovědou
5 – nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 – nedostatečný	nedokáže se samostatně vyjádřit, i na návodné otázky

	odpovídá nesprávně
Celková aplikace vědomostí	
1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 – nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Aktivita, zájem o učení	
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	K učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 – nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

III. Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

1. Žák, který dosud neopakoval ročník a který na konci druhého pololetí neprospěl nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, koná opravnou zkoušku.
2. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.
3. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku.

Odlišnosti pro zkoušky při plnění povinné školní docházky v zahraničí

1. Žák, který plní povinnou školní docházku v zahraniční škole, a koná zkoušku ve spádové škole, koná ji:
 - a) ve všech ročnících ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura, stanoveného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání,
 - b) v posledních dvou ročnících prvního stupně ze vzdělávacího obsahu vlastivědné povahy vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, stanoveného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
2. Žák, který plní povinnou školní docházku formou individuální výuky v zahraničí, koná zkoušku z každého předmětu uvedeného ve školním vzdělávacím programu zkoušející školy.

3. Obsahem zkoušky je vzdělávací obsah za období, po které žák plnil povinnou školní docházku podle odstavce 1 nebo 2.

Konkrétní obsah a rozsah zkoušky stanoví ředitel zkoušející školy v souladu se školním vzdělávacím programem zkoušející školy. Se stanoveným obsahem a rozsahem zkoušky seznámí ředitel zkoušející školy s dostatečným časovým předstihem zákonného zástupce žáka, nejpozději však při stanovení termínu zkoušky.

4. Zkoušku lze konat za období nejméně jednoho pololetí školního roku, nejdéle však za období dvou školních roků.

5. Zkouška je komisionální, komisi jmenuje ředitel zkoušející školy.

6. O zkoušce se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

IV. Způsob získávání podkladů pro hodnocení

1. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.

2. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků pedagogickými pracovníky je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, všestranné, pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

3. Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáka, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové,...) kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky.

4. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období.

5. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské knížky – současně se sdělováním známek žákům.

6. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

7. O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

8. Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné,...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního

poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

9. Vyučující zajistí zapsání známek také do třídního katalogu a dbá o jejich úplnost. Do katalogu jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů, udělená výchovná opatření a další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole.

10. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech, apod.) vyučující respektuje známky žáka, které škole sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn; žák se znovu nepřezkoušuje.

11. Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období. Výsledná známka za klasifikační období musí odpovídat známkám, které žák získal a které byly sděleny rodičům.

12. Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě /listopad a duben/.

13. Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitel školy, nejpozději však 48 hodin před jednáním pedagogické rady o klasifikaci, zapíše učitelé příslušných předmětů číselní výsledky celkové klasifikace do třídního výkazu a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod.

14. Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka: třídní učitel a učitelé jednotlivých předmětů po polovině prvního a druhého pololetí; třídní učitel nebo učitel, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají.

15. Informace jsou rodičům předávány převážně při osobním jednání na třídních schůzkách nebo hovorových hodinách, na které jsou rodiče písemně zváni. Rodičům, kteří se nemohli dostavit na školou určený termín, poskytnou vyučující možnost individuální konzultace. Údaje o klasifikaci a hodnocení chování žáka jsou sdělovány pouze zástupcům žáka, nikoli veřejně.

16. V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.

17. Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30.10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také rodičům.

18. Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména - neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden, účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit i to, co umí. Učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné, před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva.

19. Třídní učitelé jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů na pedagogické radě.

20. Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování (školní řád).

V. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním. Zdravotním postižením je pro účely školských prepisů mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, vady řeči, souběžné postižení více vadami, autismus a vývojové poruchy učení nebo chování. Zdravotním znevýhodněním zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování, které vyžadují zohlednění při vzdělávání.

Sociálním znevýhodněním je rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, nařízená ústavní výchova nebo uložená ochranná výchova, nebo postavení azylanta a účastníka řízení o udělení azylu na území České republiky.

2. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vytvoření nezbytných podmínek při vzdělávání i klasifikaci a hodnocení.

3. Při hodnocení žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.

4. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

5. Pro zjišťování úrovně žakových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv.

Kontrolní práce a diktáty píší tito žáci po předchozí přípravě. Pokud je to nutné, nebude dítě s vývojovou poruchou vystavováno úkolům, v nichž vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům.

6. Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony.

7. Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je respektován.

8. V hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka, a tím na podporu jeho poznávací motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.

Hodnocení nadaných dětí, žáků a studentů

1. Ředitel školy může mimořádně nadaného nezletilého žáka přeřadit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přeřazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebo student nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitel školy.

2. Individuálně vzdělávaný žák koná za každé pololetí zkoušky z příslušného učiva, a to ve škole, do níž byl přijat k plnění povinné školní docházky. Nelze-li individuálně vzdělávaného žáka hodnotit na konci příslušného pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení pololetí. Ředitel školy zruší povolení individuálního vzdělávání, pokud žák na konci druhého pololetí příslušného školního roku neprospěl, nebo nelze-li žáka hodnotit na konci pololetí ani v náhradním termínu.

VI. Výstupní hodnocení žáků

Výstupní hodnocení vydá škola žákovi, který se hlásí k přijetí ke vzdělávání na střední škole. Formulace, které bude obsahovat každé hodnocení:

Žák si během vzdělávání osvojil potřebné strategie učení -
Žák je motivován k celoživotnímu učení -
Žák si osvojil tvořivé myšlení -
Umí řešit přiměřené problémy -
Osvojil si dovednosti účinně komunikovat a spolupracovat -
Dokáže chránit své fyzické i duševní zdraví -
Umí chránit vytvořené hodnoty a životní prostředí -
Je ohleduplný a tolerantní k jiným lidem, k odlišným kulturním a duchovním hodnotám
Naučil se poznávat své schopnosti a reálné možnosti -
Umí je uplatňovat spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o své další životní dráze a svém profesním uplatnění -

Hodnotící stupnice:

- výborně
- velmi dobře
- průměrně
- částečně

8.2. Autoevaluace školy

Vnitřní hodnocení školy napomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění vzdělávání a výchovy ve škole.

Oblasti autoevaluace

- materiální, technické, ekonomické, hygienické a další podmínky ke vzdělávání,
- průběh a výsledky vzdělávání,
- školní klima,
- vzájemné vztahy s rodiči,
- řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků,
- úroveň výsledků práce školy zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům

Cíle, kritéria, nástroje a časový harmonogram autoevaluace

Hlavním cílem autoevaluace je zhodnocení stavu školy. Tyto informace slouží jako zpětná vazba, prostřednictvím níž jsou vyvozovány kroky k zefektivnění procesu výuky, ke zkvalitnění ŠVP ZV a k utváření klíčových kompetencí žáků.

Po zjištění počátečního stavu si škola vymezila dílčí cíle:

- pokračovat v prezentaci školy,
- zvýšit podíl rodičů na školních akcích,
- pokračovat ve spolupráci se ZŠ Rajhradice – společné kulturní a sportovní akce,
- podporovat týmovou práci u učitelů i žáků,
- zjišťovat naplňování vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí v jednotlivých oborech
- zaměřit školu na praktický život, podporovat spjatost školního a praktického života a touhu po celoživotním vzdělávání (žáků i učitelů),

Informační zdroje a použité prostředky a metody autoevaluace:

- hospitace
- rozhovory s učiteli
- rozhovory s rodiči
- inspekční zprávy
- vlastní pozorování provozu školy
- dotazníkové šetření pro rodiče a žáky
- testy, zjišťující vědomosti a dovednosti žáků
- prospěch a chování žáků
- hodnocení školy ze strany zřizovatele a školské rady
- porovnávání s jinými školami
- rozbor dokumentace učitelů
- rozbor písemností žáků
- žákovská portfolia
- jednání pedagogické rady

Zaměření autoevaluace	Podmínky ke vzdělávání	Spolupráce s rodiči	Výsledky vzdělávání žáků	Personální oblast	Školní klima
Cíle	Udržení a postupné zlepšování stávajících podmínek ve vzdělávání	Zvýšení spolupráce s rodiči (zejména v oblasti zájmové činnosti školy) Spokojenost rodičů se školou	Dosažení co nejkvalitnějších výsledků odpovídajících individuálním možnostem žáků	Odborný růst pedagogických pracovníků	Spokojenost žáků a učitelů a ostatních zaměstnanců
Kriteria	Dostatek finančních zdrojů na zabezpečení chodu školy	Naplněnost školy v rámci demografie obcí	Postupné zlepšování jednotlivých žáků	Vyhledávání, účast a využití poznatků z DVPP ve výuce	Spokojený žák, učitel, zaměstnanec
Nástroje	Pozorování Rozhovor	Rozhovor Dotazník Výstupy z jednání Školské rady	Analýza žákovských prací Sebehodnocení žáků	Pozorování Rozhovor Hospitace Portfolia	Pozorování Dotazník Rozhovor Schránka důvěry
Časový harmonogram	Průběžně. Výkazy, zprávy o hospodaření, výroční zprávy – 1x ročně	2 x ročně rozhovor v rámci schůzek rodičů, 1 x ročně zápis, 1 x za dva roky dotazník	Průběžně	Průběžně. Roční plány DVPP – plnění, průběžné doplňování	Průběžné pozorování Rozhovor 1x za dva roky dotazník